

ÅRSRAPPORT 2016

BERETNING & REGNSKAB

Hovedaktivitet

Merkur Andelskasse driver bankvirksomhed ud fra den grundopfattelse, at verden er en sammenhængende helhed. Hvert menneske har en værdi i sig selv, har potentiale for i frihed at kunne udvikle sine evner og har mulighed for at tage ansvar for vores samfund og for vores fælles livsgrundlag.

MERKURS SAMFUNDSIDEALER OMFATTER SOM DET VÆSENTLIGSTE:

- En kultur-, forsknings-, sundheds- og undervisningssektor med størst mulig frihed med hensyn til indholdet af ydelserne, og som er frigjort fra erhvervsmæssige og politiske særinteresser. Det er afgørende for, at det enkelte individ kan opnå de bedste betingelser for at udvikle sine evner.

Vi finansierer frie grundskoler, efterskoler og højskoler, kunstnere, instrumenter, spillesteder, biografer, teatre og andre kulturinstitutioner, seriøse alternative behandlere og medicin, plejetilbud og meget mere.

- Et erhvervsliv, hvis produkter og ydelser afspejler samfundets og forbrugernes reelle behov, og som respekterer mennesker og miljø. Herved tages der vare på de fysiske ressourcer, så de også står til rådighed for fremtidige generationer.

Vi finansierer vedvarende energi, økologisk og biodynamisk jordbrug og fødevareproduktion, virksomheder baseret på cirkulær økonomi og genbrug, deleøkonomi, økologisk byggeri, miljøteknologi, service- og konsulentvirksomheder med bæredygtigt sigte og meget mere.

- En demokratisk retsstat, der sikrer ligestilling blandt borgerne, og som definerer rammerne for de to andre områder. Retsstaten må bl.a. sørge for ordentlige medarbejderforhold og værdige forhold for samfundets svage borgere, således at alle har mulighed for at bidrage til helheden ud fra egne præmisser.

Vi finansierer socialøkonomiske virksomheder, bo- og opholdssteder, samt institutioner og arbejdspladser for borgere med særlige behov m.m. Vi finansierer fællesskaber og selvejende institutioner, hvor borgere selv har defineret rammerne for at bo, arbejde eller eje virksomhed.

Udgives af
Merkur Andelskasse
www.merkur.dk

Redaktion
Ida Bjørg Meldgaard
ibm@merkur.dk

Layout
Tobias Frost
www.studiofrost.dk

Oplag
400

Tryk
KLS PurePrint A/S

Forsidebillede
Hanne arbejder med pakning af spegepølser og salamisnacks hos Hanegal, som er kunde hos Merkur.
Foto: Jes Gravgaard/Hanegal

PurePrint® by KLS
Produceret 100% bionedbrydeligt af KLS PurePrint A/S

C2C™
Cradle to Cradle-mærket garanterer fuld bæredygtighed og bionedbrydelighed af både papir og trykfarve.

FSC®
FSC-mærket sikrer naturen og de sociale forhold i de skove træet kommer fra.

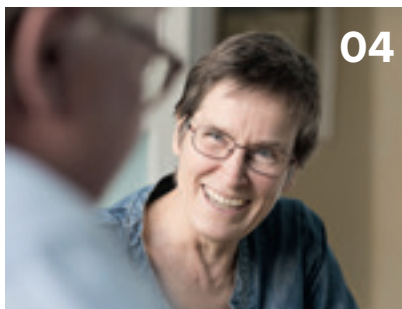
CO₂
Tryksagen er CO₂-neutral. KLS PurePrint A/S får strøm fra vindmøller og leverer i el-lastvogne.

SVANEMÆRKET
DKs officielle miljømærke. Krav til hele produktets livscyklus fra råvarer, produktion, brug, bortskaffelse og recirkulering.

Indholdsfortegnelse

- 04 Merkur i 2016**
Voksende udlån og rekordstor tilgang af ny andelskapital
- 08 Merkurs forretning**
- 10 Tendenser omkring os**
Om bl.a. et frygtsomt Europa, Brexit og Trump
- 14 Økonomi og organisation**
Historisk flot resultat
- 22 Forventninger og strategier**
Strategier frem mod 2019 og forventninger til 2017
- 24 Merkur og vores kunder**
Nyt fokus på Merkurs samfundsmæssige prioriteringer og indsats
- 36 Internationalt samarbejde**
Internationale netværk og samarbejde med andre værdibaserede banker
- 38 Pension og investering**
Nyt om blandt andet CrowdInvest og Merkur Udviklingslån A/S
- 42 Merkur Fonden**
Man kan få stor effekt af at give penge væk
- 44 Lovpligtige oplysninger**
- 48 Grønt regnskab**
Ressourceforbrug, miljøbelastning og miljøtiltag
- 52 Socialt regnskab**
Merkur som arbejdsplads og Merkurs bidrag til samfundet
- 56 Ledelsespåtegning**
- 57 Den uafhængige revisors revisionspåtegning**
- 59 Regnskab**
- 65 Noter**
- 86 Mennesker i Merkur**

FOTOS: MIKKEL ØSTERGAARD

Merkur i 2016

2016 blev Merkurs bedste år nogensinde. Udlånet vokser og andelskassen fik rekordstor tilgang af ny andelskapital.

Resultatet for 2016 blev et overskud på 20,2 mio. kr. mod 7,8 mio. kr. sidste år.

2016 blev derfor et gennembrudsår for Merkur, efter finanskrisens udfordringer og senere nogle år præget af et presset indtægtsgrundlag som følge af lav udlånsvækst og svindende indtægter på en meget stor likvid beholdning.

Tilgangen af ny andelskapital satte rekord med 47,4 mio. kr., heraf 20 mio. kr. fra Villum Fonden – et partnerskab, vi er meget glade for. Men også kapitaltegningen fra Merkurs kunder på 27,4 mio. kr. har aldrig været højere og udtrykker en tillid og opbakning til vores kundejede pengeinstitut, som vi er stolte over.

Kunderne betroede Merkur 564 mio. kr. i nye midler i 2016, heraf 376 mio. kr. som forøget indlån og 188 mio. kr. som en forøgelse af kundernes investeringsporteføljer. Men også udlånet voksede pænt efter nogle år med svag udlånsvækst. 245 mio. kr. i forøget udlån blev det til, og dermed begynder det store arbejde vi har gjort de seneste år med at række ud til nye og eksisterende kunder at bære frugt. Det er afgørende for Merkurs økonomi, at vi bliver i stand til at udnytte det meget store indlånsoverskud, og det er jo også det kunderne forventer: At se deres indskudte midler blive anvendt til gavn for samfundets udvikling.

BASISINDTJENING

I modsætning til 2015, hvor vores indtægter var uændrede i forhold til året før, viste 2016 en pæn vækst i indtægtsgrundlaget. Netto renteindtægterne steg fra 81 mio. kr. til 91 mio. kr., og indtægter fra andre forretningsområder steg fra 34 mio. kr. til 41 mio. kr. Real-kreditformidling og pensions- og investeringsaktiviteter er indtægtskilder, der får stigende betydning for Merkur. Det er også udtryk for, at vi stort set kan dække alle kundernes behov for bankydelse.

Med så stærk en vækst vil omkostningerne også stige, men målt i forhold til netto rente- og gebyrindtægterne falder omkostningsandelen fra 79,1% til 76,2%. Personaleomkostningerne, som udgør godt halvdelen af omkostningerne, steg med 15,1% eller 7,3 mio. kr. som følge af især investering i yderligere personaleressourcer i forbindelse med bl.a. udlån og kundetilgang generelt. Højere lønsumsafgift til staten bidrager også til stigningen.

KURSREGULERINGER

Andelskassens store likvide beholdning på næsten 1,3 mia. kr. har som følge af et fortsat faldende renteniveau bidraget med en positiv kursregulering på 6,8 mio. kr., mod en negativ kursregulering på obligationer på 4,1 mio. kr. sidste år.

De samlede kursreguleringer for 2016 blev på 9,6 mio. kr.

UÆNDRET NIVEAU FOR NEDSKRIVNINGER

Vi havde i 2016 tab og nedskrivninger svarende til 0,7% af udlån og garantier – samme niveau som i 2015. Det er tæt på at være de 0,5%, som vi anser for at være et normalt niveau og som vi forventer at nå i 2017. De faktisk konstaterede tab faldt fra 12,1 mio. kr. i 2015 til 10,8 mio. kr. i 2016, heraf var 6,8 mio. kr. allerede nedskrevet i tidligere år.

FORTSAT MANGE NYE KUNDER

Merkur fik i 2016 3.543 nye kunder. Ved årets udgang nåede vi op på 28.464 kunder efter en nettotilgang på 2.186 kunder – en vækst på 8,3%, lidt lavere end sidste års 10,7%. Kundetilgangen ser ud til at fortsætte, og det lover godt for det kommende år.

FLERE ANDELSHAVERE

Ikke alene fik vi en rekordstor tilgang af andelskapital i 2016 – også antallet af andelshavere vokser. Vi fik netto 587 nye andelshavere i 2016, mod 446 året før. Vi er nu oppe på 6.067 andelshavere, hvilket svarer til ca. 21% af kunderne. Andelene er fundamentet for Merkur og en forudsætning for at øge udlånet til bæredygtige og ansvarlige

virksomheder og projekter. At kunderne bakker op om deres eget pengeinstitut er i det hele taget forudsætningen for, at et kundejet pengeinstitut kan eksistere og udgøre et alternativ i den danske bankverden.

FORVENTNINGER TIL 2017

Hovedpunkterne i Merkurs strategi for resten af årtiet er forbedret indtjening gennem organisk udlånsvækst og en fortsat styrkelse af øvrige forretningsområder som pension, investering og realkreditformidling. Samtidig skal vi til-

paske os de markant ændrede vilkår for bankdrift i form af negativ rente, øgede kapitalkrav og øget regulering i det hele taget. Vi arbejder på at blive det foretrukne pengeinstitut for de mange privatkunder, virksomheder, institutioner og organisationer i hele Danmark, der deler vores værdier.

For 2017 forventer vi et overskud efter skat på 18-22 mio. kr. Selv om resultatet dermed forventes på niveau med 2016, indeholder forventningen en betydelig forbedring af den basale bankdrift, da der i 2017 ikke forventes

at indgå en positiv kursregulering på andelskassens obligationsbeholdning. Tab og nedskrivninger forventes også at falde moderat.

Kundetilgangen forventes at fortsætte uændret, ligesom ind- og udlån forventes at vokse med henholdsvis 5% og 10%. Endelig vil andelskapitalen også blive styrket i 2017.

MAISTIC BIO GROUP

– har sat sig plastproblematikkerne for øje. De er specialiseret i komposterbare, plastfri og mikroplastfri alternativer til den plast, der ødelægger miljøet og ofte indeholder sundhedsskadelig kemi. Komposterbart bioplast er anslået til at kunne erstatte 70-80% af den emballage, der i dag ses på hylderne i supermarkeder. Maistics certificerede komposterbare bioplast opfylder EU's strengeste miljøkrav og indeholder derfor minimal kemi.

Hos Maistic producerer de komposterbare poser af alle slags. En af dem er Miljøposen, som er verdens første bioplastpose, der både er vask- og komposterbar. Også engangs- og flegangsservice, køkkenudstyr, drikkedunke og -flasker, børneudstyr, babyservice og plastfri rengøringsartikler som mikroplastfri klude er på produktlisten.

♥ Maistic Bio Group er kunde hos Merkur

VESTER SKERNINGE FRISKOLE

– bygger på de grundtvig-koldske skoletanker. Vester Skerninge Friskole ønsker at skabe det bedst mulige lærings- og undervisningsmiljø for det enkelte barn, således at hvert barn udvikler sine faglige, personlige og sociale potentialer optimalt. Skolen har desuden en ambition om at bæredygtighed skal være en central del af dannelsesprojektet. De har bl.a. opført nordens første institutionsbyggeri (SFO) i passivhus-standard og et 60 kW solcelleanlæg på taget, som dækker hele skolens elforbrug. Merkur har medfinansieret disse tiltag.

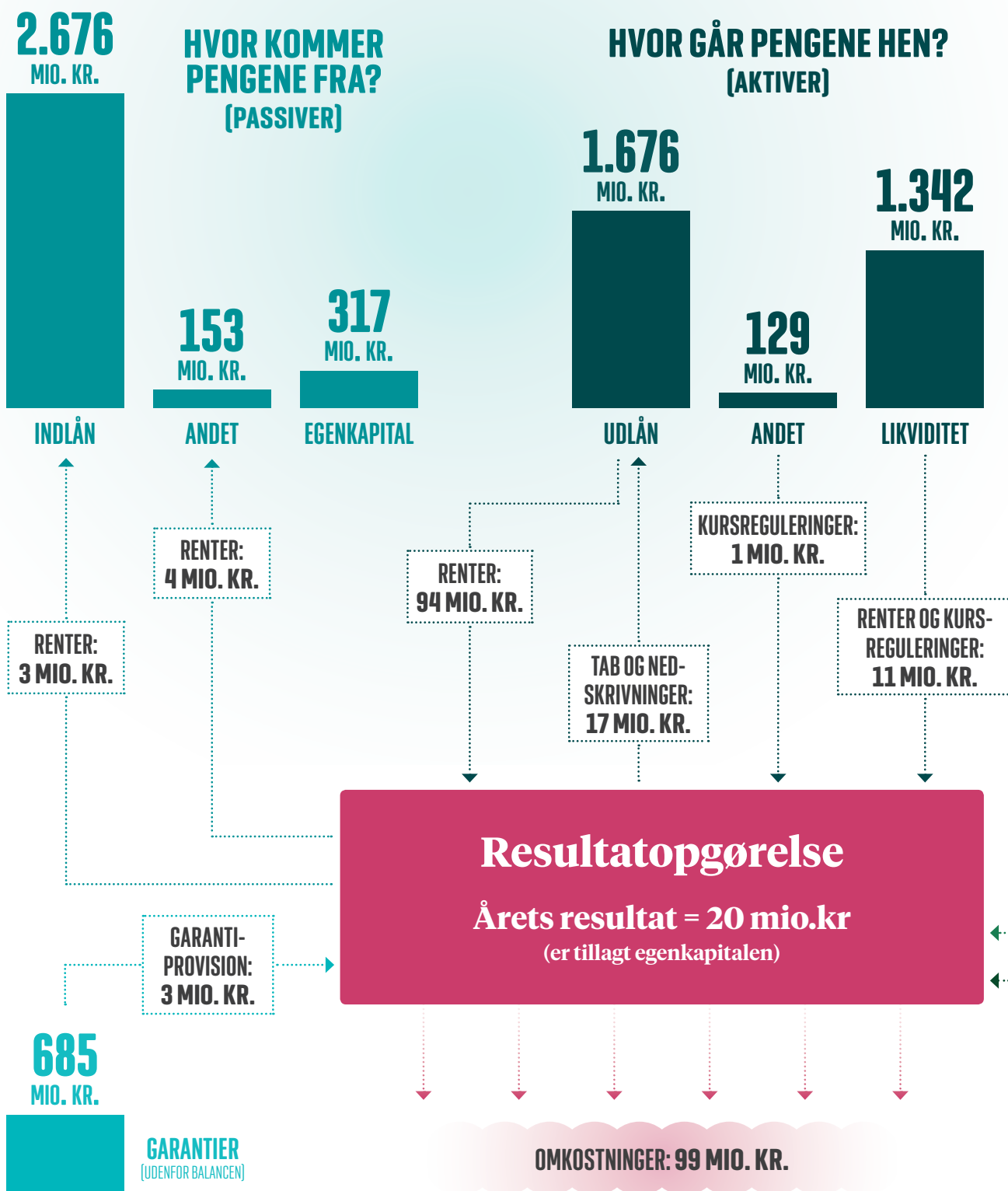
♥ Vester Skerninge Friskole er kunde hos Merkur

Hovedtal

	2016	2015	2014	2013	2012
Resultatopgørelsen					
Netto rente- og gebyrindtægter	129,6	113,4	113,6	106,7	102,0
Kursreguleringer	9,6	-1,5	-1,6	6,3	6,9
Udgifter til personale og administration	92,6	80,1	73,0	66,9	64,2
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	17,0	14,0	22,2	34,2	41,1
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	20,2	7,8	6,3	3,9	-1,1
Balance					
Udlån	1.676,0	1.430,9	1.366,8	1.292,0	1.157,4
Indlån	2.676,0	2.300,4	2.172,8	2.032,0	1.808,3
Egenkapital	316,9	249,3	228,2	205,9	182,9
Aktiver i alt	3.146,2	2.688,0	2.547,2	2.414,5	2.113,8
Garantier	685,4	480,9	448,8	385,2	408,3
Andre oplysninger					
Antal kunder	28.464	26.278	23.742	22.997	21.241
Antal andelshavere	6.067	5.480	5.034	4.546	3.856
Antal indlånskonti	51.052	46.178	43.003	40.612	36.027
Nøgletal i %					
Kapitalprocent	17,5	16,6	15,8	14,4	14,6
Kernekapitalprocent	15,4	14,1	13,8	12,3	12,5
Egenkapitalforrentning før skat (pct.)	8,5	3,6	3,9	1,9	-0,8
Egenkapitalforrentning efter skat (pct.)	7,1	3,3	2,9	2,0	-0,6
Indtjening pr. omkostningskrone	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0
Indtjening pr. omkostningskrone, ex. kursreguleringer, nedskrivninger og bankpakker	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5
Afkastningsgrad	0,6	0,3	0,2	0,2	-0,1
Renterisiko (pct.)	0,2	1,6	0,1	1,3	1,4
Valutaposition (pct.)	1,0	1,7	1,6	1,0	2,0
Valutarisiko (pct.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overdækning i pct. af lovkrav om likviditet	262,5	279,7	264,4	279,2	274,4
Liquidity Coverage Ratio (LCR) i pct.	364,0	-	-	-	-
Udlån + nedskrivninger herpå i pct. af indlån	64,6	64,4	65,1	66,3	66,2
Udlån i forhold til egenkapital	5,3	5,7	6,0	6,3	6,3
Årets udlånsvækst	17,1	4,7	5,9	11,6	-2,2
Summen af store engagementer i pct. af kapitalgrundlaget	53,5	37,3	34,6	21,6	0,0
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	1,2	1,5	2,3	1,8	1,2
Årets nedskrivningsprocent	0,7	0,7	1,3	1,8	2,6
Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,3	2,6	2,6	3,0	2,5

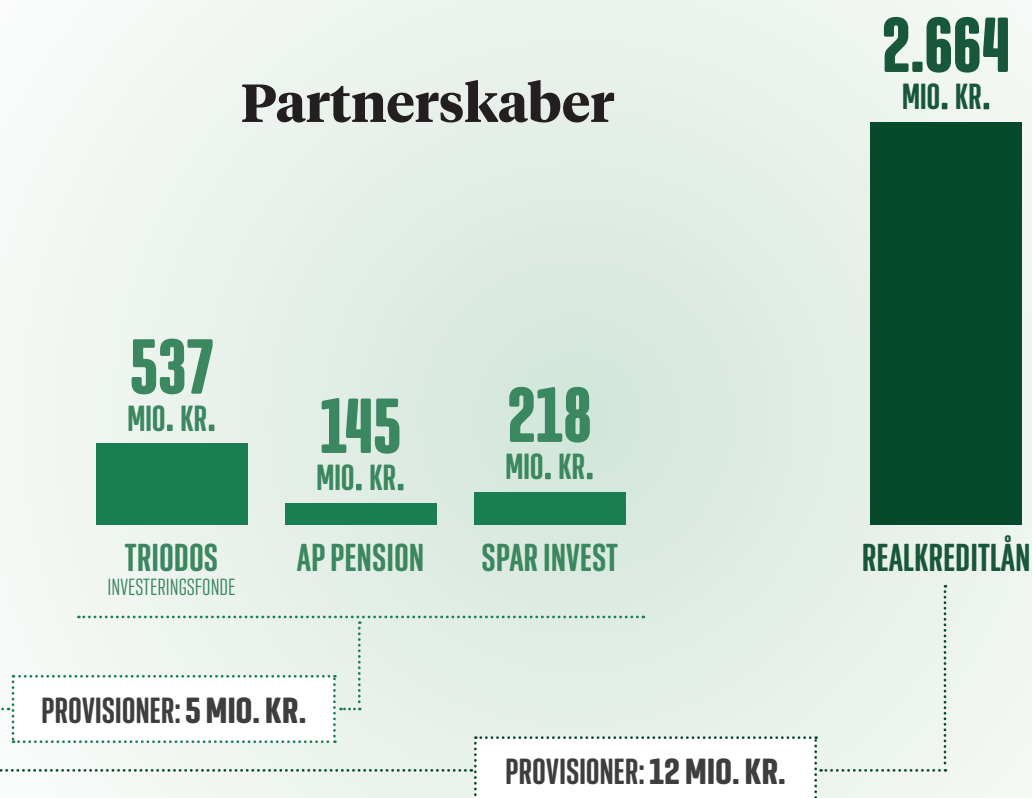
Egen aktivitet

Merkurs forretning

Merkurs forretning er her illustreret med de vigtigste balanceposter sammenholdt med de vigtigste resultatposter. Det er således ikke en komplet beskrivelse, men et overordnet sammendrag af Merkurs aktiviteter, regnskab og forretningsmodel. Udeladte poster og andre detaljer kan findes i beretningens øvrige kapitler og i regnskabet.

Partnerskaber

Tendenser omkring os

2016 blev på mange måder et dramatisk år. Flere voldsomme terrorhandlinger rettet mod tilfældige borgere i forskellige europæiske lande spredte frygt og usikkerhed. Nogle – men ikke alle – af de pågældende terrorister havde forbindelse til Mellemøsten og de bidrog derfor kraftigt til den opbygning af uvilje mod indvandrere og flygtninge, som spredte sig i Europa i disse år. Mange flygtninge kommer til Europa fra Mellemøsten, særligt som følge af krigen i Syrien. Det er en frygt som populistiske politikere og meningsdannere forstår at udnytte, hvilket igen får de typisk regeringsbærende partier til at flytte sig i samme retning i et forsøg på at dæmme op for en mulig vælgerflugt. En strategi, der har vist sig usikker, for bliver fremmedfrygt først et hovedtema i en valgkamp, vil mange foretrække "den rene vare" og forlader derfor de gamle partier.

I øvrigt er det karakteristisk, at fremmedfrygten er større, jo færre fremmede der faktisk er i et givent område – og i nogle tilfælde allerstørst dér, hvor der ingen er. Det ser man tydeligt i Østeuropa.

Der er et klart behov for at gennemtænke graden af indvandring ud fra et helhedsperspektiv, både den migration, der sker internt i Europa, og den som kommer til Europa udefra. Ellers kan utrygheden blive katalysator for en udvikling med en mere aggressiv holdning til både omverdenen og mellem borgerne i de enkelte lande og regioner – en udvikling, som ikke vil være til gavn for nogen, og som tilmed trækker opmærksomheden væk fra en lang

række andre vigtige problemstillinger. Det burde på sigt være muligt ved fælles anstrengelse at finde veje, der både respekterer menneskerettigheder og internationale forpligtelser, og som samtidig tager frygt og usikkerhed i befolkningen alvorligt.

BREXIT

Fremmedfrygt og modstand mod indvandring blev også en dominerende faktor i den britiske folkeafstemning om Storbritanniens fortsatte medlemskab af EU. Folkeafstemningen blev udskrevet af en premierminister, der på denne måde regnede med at kunne håndtere en splittelse i sit eget parti – og kalkulede med at vælgerne ville lukke debatten ved at bekræfte medlemskabet. Det gik som bekendt anderledes, og premierministeren vil gå over i historien som den, der af rene partitaktiske grunde spillede hasard.

Afstemningen blotlagde den udbredte oplevelse af, at globaliseringen og den frie bevægelighed af kapital, varer og arbejdskraft ikke gavner den almindelige befolkning, men derimod alene en økonomisk elite. Oplevelsen er, at almindelige borgeres job enten flyttes til udlandet eller overtages af indvandrere fra andre dele af EU, som er tilfredse med væsentligt lavere lønninger. Man kan håbe, at dette "wake up call" kan føre til en øget forståelse for vigtigheden af, at uligheden mindskes i stedet for at øges, og at alle må have reelle muligheder for at opleve fremskridt.

Men Storbritannien står splittet tilbage på flere planer. Nok var der et

flertal for Brexit, om end beskedent. Men det var meget ulige fordelt. Skotland og Nordirland ønskede at blive, mens England og Wales ville forlade. Storbyer som London ville blive, mens landdistrikterne ville forlade. Og måske værst: De unge ville blive, meget markant endda med 73% af de 18-24 årige, og de ældre ville forlade. Jo ældre vælgere, des højere andel ville forlade. Skillelinjen går ved 45 år. Mange unge føler nu, at de bliver påtvunget en højere grad af international isolation i fremtiden, en fremtid som alt andet lige tilhører dem.

VALG I USA

Næste store overraskelse var det amerikanske præsidentvalg. Efter en bidsk og uforsonlig valgkamp præget af et i nyere tid uset antal grove udfald, letkøbte påstande og usandheder fra særligt Donald Trump, lykkedes det alligevel denne at gå hele vejen. Dette på trods af, at han ikke havde opbakning fra noget mainstream medie, knapt nok fra nogen kendte og populære personligheder og med kun lunken opbakning fra det republikanske parti, der betragter ham som en indtrænger. Som ved Brexit kom globaliseringens virkninger i den jævne befolkning og frygten for indvandring, her særligt fra Latinamerika, til at spille en stor rolle.

Trumps sejr har tydeliggjort en hidtil overset understrøm i den amerikanske befolkning. Magtskiftet forårsaget af de ca. 25% af de potentielle vælgere, der faktisk har stemt på ham, virker uægtelig radikalt fordi modstanden mod ham samtidig er så omfattende. På den

FOTO: SHUTTERSTOCK

FOTO: FLICKR.COM / SAM / CC BY 2.0

måde bliver det folkelige mandat relativt svagt i forhold til de forventelige forandringer. Der forventes da også betydelige modreaktioner og nok også en hel del skuffelser når det viser sig hvor vanskeligt det bliver at få de lavtlønnede til at føle, at Amerika bliver stort igen.

Udover nogle af de samme tendenser, som kom til udtryk ved Brexit-afstemningen, demonstrerer valget også en manglende evne i store dele af den progressivt tænkende del af den amerikanske befolkning til nøgternt at gøre op med sig selv, hvilken kandidat, der tjener deres interesser bedst, uanset om de personligt bryder sig om vedkommende. Er man ikke optændt af begejstring, bliver man hjemme på sofaen – og får det resultat man mindst ønsker! De konservative vælgere er derimod mere loyale – møder op på valgdagen og stemmer på deres partis kandidat, også selvom de måske ikke bryder sig om ham.

Nu får USA en præsident, der kombinerer inkompetence med massiv selvovervurdering og et løfte om genetablering af "storhed" – en farlig kombination.

Tragikken er, at ingen af de relativt få konkrete forslag, Trump har lagt frem, vil gavne den lavere middelklasse, hvoraf mange har stemt på ham. Udsigten er derimod endnu større ulighed, hvis det skulle lykkes at gennemføre de annon-

cerede store lettelser i bl.a. erhvervsbeskatningen.

Hertil kommer ikke blot Trumps egne massive interessekonflikter i forhold til hans forretningsaktiviteter - mange af hans ministre er valgt blandt hovedrige forretningsfolk, der også hver i sær har potentielle interessekonflikter.

USA's stærke magtdelingsstruktur kommer virkelig til at stå sin prøve de kommende år.

Det amerikanske valg får mange konsekvenser for verdensøkonomien, også på den måde, den bliver reguleret på. Det vil også påvirke den europæiske finansielle sektor. Vi har f.eks. set hvordan forhandlingerne om de internationale såkaldte Basel IV regler har måttet sættes på pause med udsigt til et sandsynligt pres fra USA for mindre stramme regler.

FRIHANDELSAFTALER

De seneste års forhandling af store såkaldte frihandelsaftaler, f.eks. mellem EU og USA, er om noget blevet et billede på konflikten mellem en økonomisk elite på den ene side og folkelige bevægelser på den anden side. Aftalerne handler i virkeligheden ikke så meget om frihandel i klassisk forstand (handel uden toldbarrierer – disse er allerede fjernet på de fleste områder), men er mere et forsøg på at skabe store fælles markeder med ensartet regule-

ring og en høj grad af beskyttelse af investorinteresser. Det ses bl.a. ved den store vægt de såkaldte ISDS voldgifter tillægges. ISDS står for Investor State Dispute Settlement og skal afgøre uenigheder mellem stater og udenlandske virksomheder udenom de almindelige domstole. Det har vakt så stor folkelig modstand, at det i sig selv blev en hindring for indgåelsen af aftalen mellem EU og USA. Hertil kommer så oplevelsen af, at disse frihandelsaftaler kun er til gavn for de store virksomheder, som lettere kan flytte rundt og dermed fjerne lokale jobs.

Man kan også spørge sig, om ikke det er urealistisk at forestille sig et så ambitiøst reguleringsmæssigt samarbejde mellem EU og USA, som hver for sig er ret tunge og indbyrdes meget forskellige systemer. Det vil snarere fjerne end fremme dynamik.

Den seneste politiske udvikling i USA kommer muligvis til at lægge projektet på is – og man kunne i så fald udnytte denne mulighed til at tænke de internationale spilleregler for handel og investering forfra, så bredere og mere langsigtede samfundsmæssige interesser varetages.

PANAMA PAPERS OG ØGET FOKUS PÅ SKATTELY

Et stort læk af dokumenter fra et advokatfirma i Panama udløste store skanda-

ler rundt omkring i firmaets internationale kundekreds, der talte adskillige politikere, sportsfolk, kendte erhvervsfolk, banker m.fl. Udover de konkrete konsekvenser for de involverede har afsløringen endnu engang demonstreret, hvor omfattende den globale skatteundragelsesindustri er – og hvor vigtigt det er, at der bliver gjort op med den.

Hver gang et sådant stort læk finder sted, øges presset på politikerne til at handle, uanset et muligt ubehag ved at komme for tæt på stærke økonomiske interesser. Også det folkelige pres på virksomhederne øges. Det så vi et godt eksempel på herhjemme, hvor en af landets store banker fik betydelige skrammer på sit image og mistede en del kunder i samme forbindelse.

Der er grund til at værdsætte det mod, whistleblowere viser ved at lække disse store mængder af dokumentation, som klart er i offentlighedens interesse. Det rejser spørgsmålet om retssikkerhed, både for whistlebloweren og for de mennesker, der uberettiget måtte blive udstillet. Der opstår så at sige en ny kategori mellem det lovlige og det ulovlige, nemlig den aggressive skatteplanlægning, hvor man uanset formel lovlighed måske må tåle at blive omtalt offentligt.

Det er positivt at EU – her repræsenteret af den danske kommissær Vestager – tilsyneladende er gået seriøst ind

i kritisk at vurdere en række skattearrangementer, som medlemslandene har indgået med store virksomheder. Første sag omfattede Apple og Irland – men mere er på vej. Man ser det groteske i, at et land hårdnakket nægter at opkræve den skat, landet egentlig er berettiget til – men har aftalt sig ud af for at tiltrække en stor virksomhed. Som oftest endda kun et slags ”hovedsæde” hvis placering alene har en skattemæssig baggrund. Det er svært at argumentere for, at det skulle være en langsigtet holdbar strategi for erhvervsudvikling.

KLIMAAFTALE RATIFICERET

Klimaafspraken fra Paris blev i 2016 ratificeret af et så stort antal lande, heriblandt Kina og USA, at den er trådt i kraft. Det giver yderligere momentum til omstillingen af ikke mindst energiforsyningen til vedvarende energi. Valget i USA har naturligt givet anledning til frygt for, om USA vil trække sig fra aftalen, og om det kan få andre lande til at følge efter. Der synes dog at være en stor grad af konsensus blandt de øvrige store lande om, at aftalen står ved magt, uanset hvad USA kunne finde på at gøre. At trække sig fra aftalen vil være som at skyde sig selv i foden, ikke mindst fordi de pågældende lande vil stå betydeligt svagere i forhold til de vækstmuligheder, som omstillingen til vedvarende energi vil give.

NY REGERING

Danmark fik også en ny regering i 2016, bygget ovenpå den foregående smalle regering. De indbyrdes uenigheder mellem partierne bag regeringen håber man på den måde at kunne holde bag lukkede døre i stedet for i fuld offentlighed. Uenighederne i sig selv forsvinder næppe. Den nye regering angiver at have en styrket ”grøn” profil, da det er en af Det Konservative Folkepartis mærkesager. De to andre partier i regeringen viser dog som hidtil ikke nogen nævneværdig interesse for hverken grøn omstilling eller klimaspørgsmål og synes mest optaget af, hvordan man kan bagatellisere disse helt afgørende temaer. Energiministeren har dog vist tegn på, at de oplagte forretningsmæssige fordele, der ligger i at være på forkant med udviklingen her, måske kan opveje den indgroede modvilje, som partierne tilsyneladende har.

FALDENDE PRISER FOR VEDVARENDE ENERGI

Priserne på sol- og vindenergi fortsætter med at falde og på mange markeder er disse energiformer i dag de billigste, når vi taler om opførelse af ny kapacitet. Vi har set prisfaldet herhjemme med de hidtil laveste priser for opførelse af såvel havvindmøller, kystnære vindmøller og ved årsskiftet også på udbudt solcellekapacitet. Alt tyder på, at pri-

serne vil fortsætte med at falde. Udviklingen af flydende fundamenter til havvindmøller er en af de faktorer, der vil kunne revolutionere vindenergi til havs, og mange eksperter mener, at solenergi har potentiale til at blive så billigt, at den udover at udkonkurrere de fossile energikilder også vil udfordre vindenergi.

Forsøg på at modvirke denne udvikling – f.eks. ved subsidier til fossil energi i økonomier, der traditionelt har været domineret af kulminer – forekommer særdeles kortsigtede og vil blot forsinke den udfasning af kul, som under alle omstændigheder vil finde sted.

EU'S KVOTESYSTEM

I den forbindelse vil det være passende, hvis EU udviser politisk lederskab og får tilpasset mængden af CO₂ kvoter til den aktuelle situation, dvs. fjerner en tilstrækkelig stor mængde kvoter fra markedet. Dermed vil CO₂ prisen blive et virksomt instrument i omstillingen, hvad det ikke er i dag, og samtidig placere regningen dér, hvor den hører hjemme: Hos den, der forurener – et princip vi hylder på de fleste andre områder.

Med en CO₂ pris, der svarer til omkostningerne ved fossil energi, vil enhver snak om tilskud til vedvarende energi kunne ophøre – det vil nemlig ikke længere være nødvendigt.

DISRUPTION

Disruption ("forstyrrelse") er blevet et meget omtalt fænomen. Det handler om ny teknologi eller nye forretningsmodeller, der på meget kort tid omdefinere en hel branche. Som eksempel kan nævnes mobiltelefonerne i forhold til de gammeldags fastnettelefoner eller digitale kameraer i forhold til de gammeldags filmruller. Virksomheder, der ikke ser udviklingen komme eller reagerer for sent, kan være ude af spillet på kort tid. Kodak har ligefrem lagt navn til en sådan situation – der på engelsk kaldes et "Kodak-moment".

Disruption forbindes i særlig grad med den accelererende digitale udvikling, hvor mængden af data, der kan behandles eller opbevares, stiger eksponentielt. Det giver mulighed for udvikling af helt nye digitale værktøjer til f.eks. navigation eller styring af avan-

cerede industrirobotter, der vil kunne overtage en meget stor del af de manuelle rutiner ved fremstilling og distribution. Det kan ændre forudsætningerne for vores arbejdsmarked radikalt – men fjerner også en central præmis bag udflytning af produktion til lande med billig arbejdskraft. Nu vil det bedre kunne betale sig at fremstille varer tættere på forbrugerne, da antallet af medarbejdere alligevel er begrænset. Vi ser allerede nu jobs blive flyttet tilbage til Europa eller Danmark af denne årsag.

ELBILER – DEN STORE DISRUPTION

Den eksponentielle udvikling der er sket og fortsat sker indenfor solceller, batteriteknologi, robotteknologi og databehandling har bragt os til begyndelsen af noget, der kan blive en af de mest afgørende ændringer for såvel samfund som for os som enkeltstående borgere: Den elektriske bil kan på få år gå fra at være en niche til at blive den dominerende teknologi for individuel persontransport.

Elbilen er på mange måder overlegen i forhold til benzin- eller dieslbiler: Elmotoren er enkel og billigere at fremstille (væsentligt færre bevægelige dele), og den er billigere at vedligeholde. Energiudnyttelsen i en elmotor er suveræn i forhold til en forbrændingsmotor, hvor det meste af energiindholdet går tabt. Batterikapaciteten er ved at være på plads og opladningen kan foregå hurtigere. Energidistributionen er langt enklere – ingen brug for tankbiler! Kort sagt – elbilen kommer til at trække tæppet væk under benzin- og dieslbilen.

Det vil være en fordel for samfundet, hvis vi fremmer denne udvikling mest muligt, for vi kan ikke nå de nødvendige klimamål uden at få meget mere el ind i transporten, hvorved vi også bedre kan udnytte overskydende strøm fra vindmøllerne.

Det kan derfor undre, at regeringen på den ene side nedsætter et disruption råd og samtidig synes at ignorere udviklingen på elbilområdet. I stedet for at diskutere undtagelser for elbiler, kan man benytte lejligheden til at indføre et andet grundlag for bilbeskatningen end pris – CO₂ udledningen forekommer her

at være en oplagt målestok. Andre lande diskuterer allerede seriøst at stoppe for nye benzin- og dieslbiler indenfor en 10-15 årig tidshorisont, hvorimod Danmark bremser udbredelsen af elbiler. Regeringen er heller ikke kommet med andre bud på, hvordan vi kan få mere el ind i transportsektoren.

UDDANNELSESLOFTET – EN REGNEARKSFANTASI

Investering i uddannelse er for såvel den enkelte som for samfundet en fremtidssikring. Uden uddannelse i dag kan vi ikke skabe værdier i fremtiden. Det kan derfor undre, at regeringen og andre partier i Folketinget kort før årsskiftet indgik en aftale om at stoppe for, at mennesker, der allerede har en uddannelse, kan få endnu én på samme eller lavere niveau. Begrundelsen for aftalen skulle være, at de samme partier tidligere havde indgået aftale om et dagpengeinitiativ, som krævede finansiering. "Pengene skulle findes", som det hedder i den politiske jargon.

Aftalen viste sig hurtigt så ubekvem for de deltagende politikere, at aftalen blev justeret. Mere bekymrende er det, at de tilsyneladende ikke ser det reelle og underliggende problem: At de lader sig styre af beregninger og modeller, der ingen mulighed har for at vise de reelle virkninger af tiltaget. Hvilken økonomisk virkning har det, at et menneske indser, at det hellere vil bruge sine evner i en anden retning end oprindeligt tænkt? Måske fordi det ikke lykkedes at få arbejde eller fordi man kan lægge mere energi og kraft i et nyt valg?

Det var derfor befriende, at professor og økonom Nina Schmidt ved årsskiftet pegede på behovet for nytænkning i stedet for blot at fortsætte forsøgene på at presse flere ud på arbejdsmarkedet uden hensyn til, om det reelt giver mening. I stedet pegede hun på behovet for netop at investere i uddannelse og opkvalificering. Økonomiske regnemodeller, hvor et øget arbejdsudbud automatisk omsættes til økonomisk vækst, er efterhånden blevet en bekvem "tryllestav" for politikere, der på den måde kan love skattelettelse eller finansiere deres yndlingsprojekter.

Økonomi og organisation

RESULTATER

2016 blev på flere måder et bemærkelsesværdigt år for Merkur med et resultat på 20,2 mio. kr., mellem to og tre gange så meget som året før, og det bedste resultat i vores historie. Med årets overskud kom vi igen op på det resultatniveau, vi havde nået før Finanskrisen, og som muliggør at vi både kan vokse, opfylde de nye kapitalkrav og samtidig give andelshaverne – som næsten alle er vores kunder – et rimeligt afkast af deres investering.

For første gang i flere år steg udlånet markant, hvilket både kan tilskrives den generelt bedre økonomiske situation i Danmark, men også det arbejde vi har gjort gennem flere år for at række ud til nye og bestående kunder og opbygge en pipeline. Vi har derfor til fulde kunnet leve op til vores forventninger til året, hvor vi senest i halvårsrapporten 2016 estimerede et resultat for hele året på 15-18 mio. kr.

Merkur fik i 2016 3.543 nye kunder. Det er mindre i forhold til sidste års 4.235, men når man tager i betragtning, at ca. 1.300 nye kunder i 2015 kom fra et nyt samarbejde med energiselskabet Nature Energy omkring finansiering af energioptimering, er der tale om en mindre stigning i antallet af nye kunder, der kommer til os individuelt. Nettotilgangen af kunder blev 2.186, og ved årsskiftet er vi nået op på 28.464 kunder – en vækst på 8,3%, lidt lavere end sidste års 10,7%.

Udviklingen i Merkurs andelskapital var særdeles positiv i 2016 med en rekordstor tilgang af andelskapital på 47,4 mio. kr. Heraf kom 20 mio. kr. fra Villum

Fonden og 27,4 mio. kr. hovedsageligt fra Merkurs kunder. Selv uden den meget glædelige investering fra Villum Fonden er der tale om en rekordstor tilgang af andelskapital. Vi fik 587 nye andelshavere i 2016, en del flere end i 2015, og Merkur har nu 6.067 andelshavere. Det svarer til 21% af kunderne. Andelene er fundamentet for Merkur og en forudsætning for at øge udlånet og dermed opfylde vores formål med at låne penge ud til bæredygtige og ansvarlige virksomheder og projekter.

Vi fik en udlånsvækst på 17,1 % eller 245 mio. kr. i 2016, en del mere end budgetteret og væsentligt mere end sidste års vækst på 4,7%. Udlånet ved årets udgang blev på 1.676 mio. kr.

Da indtægterne fra overskydende likviditet ligger omkring nul, er et forøget udlån afgørende for en forbedret basisindtjening.

Indlånet er vokset med 376 mio. kr. til 2.676 mio. kr. (16,3%), også her er væksten væsentligt højere end i 2015. Dertil kommer midler, der er tilført Merkur med henblik på investering i bl.a. etisk screenede værdipapirer. Den samlede tilvækst af midler, som er placeret i, eller formidlet af Merkur, er derfor 564 mio. kr.

I 2016 er den i forvejen rigelige likviditet yderligere forøget, selv om udlånet procentvis steg mere end indlånet. Ved årets udgang har Merkur en likviditetsmæssig overdækning i forhold til lovens krav på ikke mindre end 263% (2015: 279%), hvor Finanstilsynets anbefaling i den såkaldte tilsynsdiamant, er mindst 50% overdækning, jf. omtalen senere i beretningen.

Garantistillelser er steget markant med 42,5% fra 480,9 mio. kr. til 685,4 mio. kr. Stigningen hænger sammen med stor aktivitet på boligmarkedet, hvor der ved årsskiftet ligger en stor mængde købesumsgarantier og garantier i forbindelse med omlægning af realkreditlån.

Gæld til kreditinstitutter er steget lidt fra 71,9 mio. kr. til 86,4 mio. kr. Heraf udgør clearingsmellemværende 73,3 mio. kr. (2015: 40,7 mio. kr.), som udlignes den følgende dag, og den reelle gæld er derfor 13,1 mio. kr. (2015: 31,2 mio. kr.) Den reelle gæld består af mellemværender med kollegabankers som GLS Bank, Triodos Bank og Cultura Sparebank, se bl.a. særskilt afsnit senere i beretningen.

Renteindtægterne steg med 9,4%, navnlig som resultat af det stigende udlån. Renteudgifterne faldt 13,2% som følge af det fortsat faldende renteniveau. Her trækker en udgift til negative renter i Nationalbanken og andre pengeinstitutter på 1,2 mio. kr. dog den modsatte vej.

Det er glædeligt, at vi fortsætter med at øge indtægterne fra realkreditformidling, investering, pension og serviceydelser, således at afhængigheden af renteindtægter mindskes. Netto gebyr- og provisionsindtægterne blev 6,7 mio. kr. højere end sidste år (en vækst på 20,7%) og hele 4,6 mio. kr. bedre end budgetteret.

Det fortsat faldende renteniveau gav i 2016 en positiv kursregulering på 6,8 mio. kr. på andelskassens obligationsbeholdning, mod en negativ regulering sidste år på 4,1 mio. kr. De samlede kursreguleringer blev positive med 9,6

mio. kr. mod en negativ regulering på 1,4 mio. kr. sidste år.

Vi forventede et fortsat fald i tab og nedskrivninger, men en enkelt sag overraskede negativt omkring årsskiftet, således at tallet endte på 17 mio. kr. mod 14 mio. kr. året før. Målt i forhold til udlån og garantier er der tale om samme nedskrivningsprocent: 0,7%. Vi forventer i 2017 at kunne komme det sidste stykke ned mod en nedskrivningsprocent på 0,5%, der er et niveau, som må anses for normalt, selv om udsving i begge retninger naturligvis vil kunne forekomme.

Årets resultat efter skat blev et overskud på 20,2 mio. kr., hvilket vi anser som meget tilfredsstillende. Overskuddet ligger på højde med Merkurs overskudsmål på 5-7% i forhold til egenkapitalen, hvilket giver Merkur robusthed, giver andelshaverne et passende afkast og giver plads til vækst og udvikling. (se Figur 1)

Årets resultat foreslås overført til næste år. Resultatet vil dermed forøge andelskassens reserver.

INDTÆGTER OG OMKOSTNINGER

Merkurs netto rente- og gebyrindtægter steg med 14,3% fra 113,4 mio. kr. til 129,6 mio. kr. Det er en betydelig fremgang i forhold til 2015, hvor netto rente- og gebyrindtægterne var uændrede i forhold til året før. Stigningen fordeler sig med 9,5 mio. kr. på netto renteindtægterne og 6,7 mio. kr. på netto gebyr- og provisionsindtægter.

Omkostningerne steg 10,0% i 2016, fra 89,7 mio. kr. til 98,7 mio. kr. Målt i forhold til netto rente- og gebyrindtægterne falder omkostningsandelen fra 79,1% til 76,2%. Personaleomkostningerne, som udgør godt halvdelen af omkostningerne, steg med 15,1% eller 7,3 mio. kr. som følge af især investering i yderligere personaleresourcer i forbindelse med bl.a. udlån og kundetilgang generelt. Højere lønsumsafgift bidrager også til stigningen.

NEDSKRIVNINGER OG TAB

Nedskrivningsprocenten er uændret i forhold til sidste år. Målt i kroner er der tale om en stigning. (se Figur 2)

Vi har nu næsten nået et niveau, som vi anser for normalt, og som vi derfor vil søge at fastholde. Vi budgetterer med et nedskrivningsniveau på 0,5% for 2017, svarende til 12-13 mio. kr.

Den primære årsag til det høje nedskrivningsniveau under krisen var det langt lavere niveau for ejendomspriserne i forhold til tiden før finanskrisen, navnlig for ejendomme uden for de større byer. De sikkerheder Merkur tog i de gode år, viste sig ofte at være en del mindre værd, hvis en kunde var tvunget til at sælge.

Merkur var på ingen måde alene om at have haft relativt store nedskrivninger. Det var et vilkår, vi delte med de fleste pengeinstitutter. (se Figur 3)

Nedskrivninger opgøres her netto, dvs. at tallet består dels af tilbageførsler af tidligere nedskrivninger – fordi de pågældende kunder nu klarer sig bedre – og dels nye nedskrivninger på kunder, hvor fremtidige tab er sandsynlige.

Nedskrivninger er ikke det samme som tab. En del af nedskrivningerne er der gode muligheder for at vinde tilbage, hvis den enkelte kunde i samar-

>

Årets resultat (fig. 1)

(1.000 kr.)	2016	2015
Årets resultat efter skat	20.228	7.824
Andelskurs ved årets udgang	187,38	174,86
Forrentning af andele	7,16%	3,30%

Nedskrivningsprocent (fig. 2)

	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Tab og nedskrivninger (1.000 kr.)	17.007	14.033	22.258	34.207	41.427	36.856
I procent af lån og garantier	0,7%	0,7%	1,3%	1,8%	2,6%	2,3%

Nedskrivninger og tab (fig. 3)

(1.000 kr.)	2016	2015
Individuelle tab, nedskrivninger og hensættelser, netto	17.862	14.962
Gruppevise nedskrivninger	927	1.028
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-739	-311
Renteindtægter af nedskrivninger	-1.043	-1.646
Samlet driftspåvirkning	17.007	14.033

bejde med Merkur kan få rettet sin økonomiske situation op.

De udlån, som ikke er individuelt nedskrevet – og det vil jo sige langt hovedparten af udlånene – skal vurderes gruppevist for at opfange tidligere indikationer på værdiforringelser, som f. eks. stigende rente eller arbejdsløshed. Er en eller flere sådanne indikationer til stede, skal det beregnes – via en matematisk model – hvor meget denne værdiforringelse udgør i kroner af den konkrete låneportefølje. De tekniske aspekter af dette er nærmere beskrevet i afsnittet om anvendt regnskabspraksis.

Til beregning af de gruppevise nedskrivninger anvender Merkur en model udviklet af Lokale Pengeinstitutter, som Finanstilsynet på forhånd har accepteret. Resultatet af beregningerne viser en stigning i den gruppevise nedskrivning med 0,9 mio. kr. (2015: en stigning på 1,0 mio. kr.). De samlede gruppevise nedskrivninger ved udgangen af 2016 udgør 4,9 mio. kr.

De konstaterede tab udgjorde 10,8 mio. kr. i 2016 mod 12,1 mio. kr. i 2015. Af disse 10,8 mio. kr. var de 6,8 mio. kr. allerede nedskrevet i tidligere år. Der er således en positiv udvikling i de konstaterede tab.

Målt på balancen 31.12.2016 udgør de samlede akkumulerede nedskrivninger 2,3% af udlån og garantier, mod 2,6% sidste år.

Størrelsen af de akkumulerede, men ikke tabte nedskrivninger, kan findes i note 12 til årsregnskabet.

Merkur har i årets løb overtaget to ejendomme i forbindelse med afvikling af nødlidende engagementer, og disse ejendomme er kort efter solgt videre. Ved udgangen af året er bogført en beholdning på to ejendomme, der dog begge er solgt. De overtages af køberne i løbet af 1. halvår 2017. Herefter har andelskassen ikke flere overtagne ejendomme fra kriseårene tilbage. Det betyder mærkbare fremtidige besparelser på drifts- og vedligeholdelsesomkostninger i forhold til 2016 og årene før.

NUVÆRENDE OG KOMMENDE KAPITALKRAV

Fra 1. januar 2014 trådte det nye europæiske regelsæt i kraft, som er EU's svar på den finansielle krise. Regelsættet, der er på flere tusinde sider, kaldes populært for Basel III eller CRD IV/CRR. Det er først fuldt indfaset i 2019.

Selv om der klart er tale om stramninger, gør de nye regler imidlertid ikke afgørende op med nogle af hovedproblemerne i Basel II reglerne fra midten af 2000-årene, og som var stærkt medvirkende til krisens opståen. Her tænkes især på de største bankers mulighed for selv at fastsætte risikovægte via de såkaldte interne ratingmodeller. Det indebærer, at de største banker fremdeles beregner solvens på en lempeligere måde (dvs. opnår væsent-

ligt højere solvens), end hvis de skulle benytte de standardvægte, som de små og mellemstore pengeinstitutter er nødt til at anvende.

Et andet hovedproblem – reglernes kompleksitet og uoverskuelighed – er heller ikke blevet mindre, tværtimod. Det er ikke mindst et demokratisk problem, når borgere og politikere gennemgående ikke har en chance for at overskue eller forstå reglerne på et så vigtigt område som bankerne.

Der er tale om en ganske betydelig mængde ny kapital, som pengeinstitutterne skal opbygge via indtjening eller kapitaltegning de kommende år. Særligt de mindre pengeinstitutter må skaffe det meste af den ekstra kapital i form af "rigtige penge", modsat de største banker der delvist har løst udfordringen ved at justere på deres interne ratingmodeller.

Merkur har lagt en kapitalplan frem til 2019, som muliggør, at vi opfylder de nye kapitalkrav og samtidig kan have en moderat vækst i perioden. Den årlige nytægning af andelskapital skal ifølge planen være på mellem 10 og 25 mio. kr. årligt, mest i 2019. Ved udgangen af 2016 er Merkur kapitalmæssigt foran kapitalplanen, da denne estimerer en kapitalprocent på ca. 16% for året, mod den faktiske kapitalprocent på 17,5%.

I løbet af 2017 forventes Finanstilsynet at lægge sig fast på en model for de såkaldte NEP-krav, som følger af EU's direktiv om afvikling og restrukturerings

af banker. NEP står for nedskrivnings-egnede passiver og er enten decideret kapital (egenkapital eller supplerende kapital) eller gældsposter fra professionelle långivere, som i bestemte situationer er forpligtet til at nedskrive deres tilgodehavende. Formålet med reglerne er at undgå tab for indskydere og/eller skatteyderne i en afviklingssituation. På nuværende tidspunkt er det endnu uklart, hvordan disse potentielt byrdefulde krav vil komme til at se ud. Under alle omstændigheder vil de blive indfaset over en årrække.

RISIKORAPPORT

Som en del af Basel-reglerne skal alle pengeinstitutter gennemføre en såkaldt "Søjle III-rapportering", med supplerende risikoplysninger med henblik på at styrke den såkaldte markedsdisciplin. Denne betegnelse dækker over en forestilling om, at hvis deltagerne på markedet har tilstrækkeligt med informationer til at vurdere en finansiel virksomhed, vil dels virksomheden i højere grad tilstræbe en hensigtsmæssig ("disciplineret") opførsel for at blive værdisat højt, dels vil det være lettere at værdisætte instituttet.

Denne rapportering, kaldet risikoreport, findes på Merkurs hjemmeside www.merkur.dk, samme sted som årsrapporten.

TILSYNSDIAMANT

Finanstilsynet har i lyset af finanskrisen indført en række målepunkter, som kan give en indikation af, om et pengeinstitut er på vej ud i for store risici.

De fem målepunkter stilles op i en femkant, deraf betegnelsen "diamant", og er følgende:

1. Summen af store engagementer bør ikke overstige 125% af pengeinstituttets kapitalgrundlag. Store engagementer er defineret som engagementer, der udgør mere end 10% af kapitalgrundlaget.
2. Udlån målt i forhold til arbejdende kapital (indlån + egenkapital + efterstillede kapitalindskud*) bør være højst 1:1. Dette forhold kaldes "funding ratio".

3. Pengeinstituttet bør have en likviditetsoverdækning på mindst 50% i forhold til lovens krav.
4. Pengeinstituttet bør højst have en eksponering mod ejendomssektoren på 25% af udlåns- og garantimassen. Det understreges, at ejendomssektoren naturligvis består af meget andet end de spekulanter, der har fået så megen opmærksomhed i forbindelse med lukkede og på andre måder kriseramte banker.
5. Den årlige udlånsvækst bør ikke overstige 20%.

* udstedte obligationer med restløbetid over 1 år og gæld til Nationalbanken med restløbetid over 1 år kan også indgå, men dette er p.t. ikke aktuelt for Merkur.

Det skal understreges, at overskridelse af målepunkterne ikke i sig selv indebærer en overtrædelse af lovgivningen – en overskridelse vil blot føre til forskellige grader af øget opmærksomhed og reaktioner fra Finanstilsynets side. Finanstilsynet forventer formentlig også, at målepunkterne vil have en disciplinerende indflydelse på pengeinstitutterne.

Merkur opfylder ved udgangen af 2016 alle fem målepunkter. (se Figur 4 og 5)

Den mest markante udvikling er udlånsvæksten. Denne skal ses i sammenhæng med en begrænset udlånsvækst de foregående fire år (5,9% i gennemsnit).

SOLVENSBEHOV

Solvensbehovet er pengeinstituttets egen vurdering af, hvor meget kapital man skal have.

Solvensbehovet er et såkaldt "blødt krav", hvilket vil sige, at en bank, der ikke opfylder sit solvensbehov, men stadig har mindst 8% solvens (det såkaldte Søjle I krav, som er et "hårdt" krav) vil få en rimelig frist til at genoprette sin kapital.

Merkur følger på alle punkter den vejledning til opgørelse af solvensbehovet, som Finanstilsynet har udarbejdet.

En udførlig beskrivelse af solvensbehovet og dets komponenter indgår i risikoreporteringen ("Søjle III rapporteringen"), som kan findes på Merkurs hjemmeside

www.merkur.dk sammen med årsrapporten. (se Figur 6)

Da solvensbehovet er et estimat, der rækker frem i tiden (dvs. ind i 2017) indgår indfasningen af den såkaldte kapitalbevaringsbuffer med 1,250% som en komponent, der forhøjer minimumskravet til solvens til 9,250% fra 2017 (8,625% i 2016).

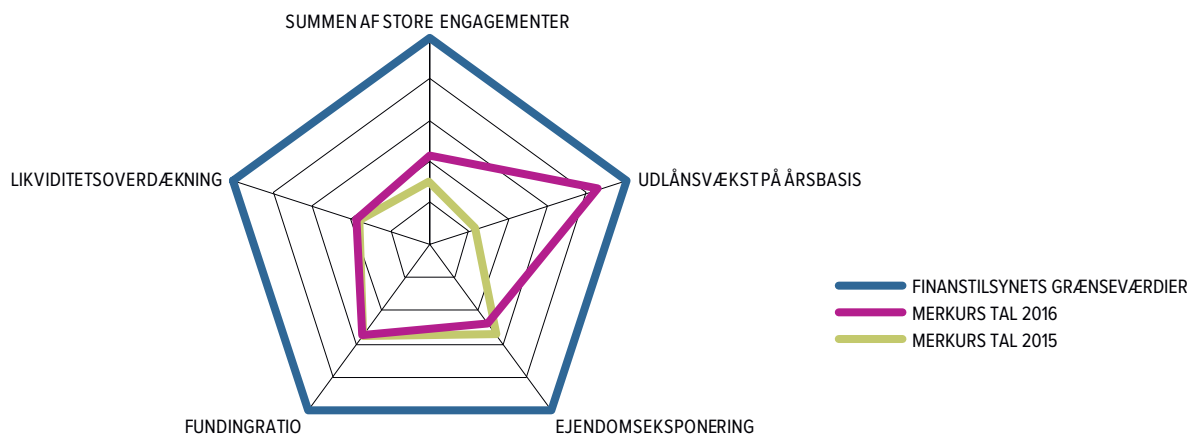
Denne indfasning er en del af EU reguleringen og fortsætter hvert år frem til 2019, hvor kapitalbevaringsbufferen er fuldt indfaset med 2,5%. Dette forhold skal derfor tages i betragtning, når man sammenligner solvensbehovet med året før. En solvensoverdækning på 6,1% finder vi fuldt tilfredsstillende. En stigning i overdækningen med 0,6% efter indfasning af yderligere 0,625% af kapitalbevaringsbufferen til i alt 1,250% er en meget positiv udvikling. Frem mod 2019 vil vi fortsat have fokus på at øge solvensen som følge af de nye kapitalkrav, efterhånden som de træder i kraft. Dette skal først og fremmest ske gennem løbende tegning af ny kapital.

ANDELSKAPITAL OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

I løbet af de 17 år Merkurs andele har givet mulighed for afkast har de givet en samlet værdistigning på 87,3%, hvilket i forhold til mange andre investeringer egentlig er ganske pænt, navnlig når man ser andelene som det, de er tænkt som: En langsigtet investering. Afkastene for årene 2009-2013 blev væsentligt ringere på grund af de forøgede nedskrivninger under lavkonjunkturen og udgifterne til bankpakkerne. Det er derfor glædeligt, at afkastet nu er tilbage på niveauet fra før krisen. (se Figur 7)

Gennem 2016 er andelskapitalen vokset med 47,4 mio. kr., eller 24,8% (2015: 13,3 mio. kr. eller 7,5%). Der er tale om den højeste andelstegning nogensinde, også uden den investering på 20 mio. kr., som Villum Fondens foretog i årets løb. Vi er meget glade for den tillid, Villum Fondens investering er udtryk for, og for det løft, den har givet til andelskassens udvikling, samt for den store opbakning fra vore kunder og andelshavere. Vi ser gode muligheder for,

Tilsynsdiamanten 31.12.2016 (fig. 4)

Tilsynsdiamanten i tal (fig. 5)

(%)	2016	2015	Grænseværdi
Sum af store engagementer*	53,5	37,3	Max. 125%
Udlånsvækst	17,1	4,7	Max. 20%
Ejendomseksponering	12,0	13,6	Max. 25%
Funding ratio (udlån i forhold til arbejdende kapital)	55,1	55,2	Max. 100
Likviditetsoverdækning	262,5	279,7	Min. 50%

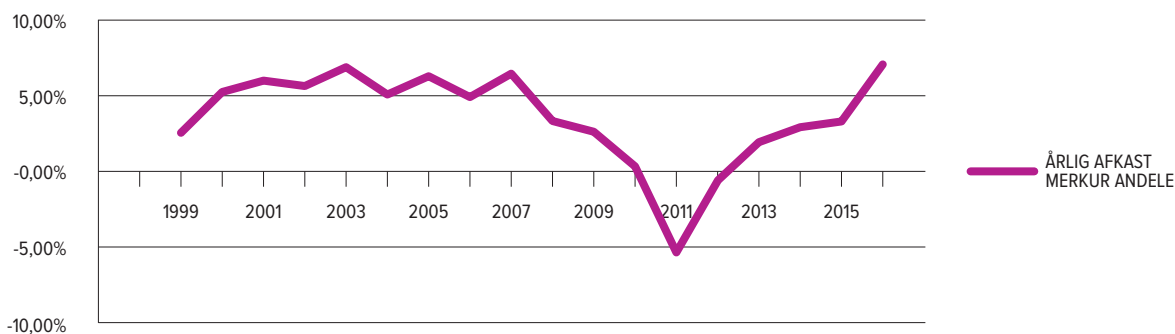
* Heraf udgør eksponering med andelskassens datacentral BEC (depositum m.v.) 12,1%. Resten er fordelt mellem fire eksponeringer.

Udvikling i solvensbehov (fig. 6)

(%)	2016	2015
Solvensbehov uden kapitalbevaringsbuffer	10,1	10,5
Solvensbehov inkl. kapitalbevaringsbuffer	11,4	11,1
Faktisk solvens (kapitalprocent)	17,5	16,6
Solvensoverdækning	6,1	5,5
Minimumskrav til solvens*	8,625	8,0

* Inkl. kapitalbevaringsbuffer 0,625% gældende for 2016. EU reglerne giver i 2016 myndighederne adgang til at indføre et tillæg på 1,0%, en såkaldt modcyclisk buffer, som ville bringe minimumskapitalkravet inkl. kapitalbevaringsbuffer op på 9,625%. Dette er ikke sket. I 2017 vil den modcycliske buffer maksimalt kunne udgøre 1,5%.

Årlig afkast Merkur andele (fig. 7)

at andre investorer med interesse for en flerdobbelt bundlinje med tiden vil følge Villum Fondens eksempel. Den positive udvikling ses også i antallet af andelshavere, som er øget med 587 til 6.067 andelshavere pr. 31.12.2016. I 2015 kom der netto 446 nye andelshavere til.

I 2015 fik vi stort set udfyldt de rammer for ansvarlig lånekapital, som EU-reglerne giver. I 2016 blev et enkelt lån fra en udenlandsk samarbejdspartner forlænget som led i samme proces. Merkurs ansvarlige lånekapital er dermed i vid udstrækning sikret fuld kapitalmæssig virkning frem mod 2020.

I alt har udenlandske samarbejdspartnere investeret ca. 52 mio. kr. i

Merkur i form af andelskapital og ansvarlig lånekapital. (se Figur 8)

SELSKABSLEDELSE OG BESTYRELSESEVALUERING

Finansrådet, som Merkur ikke er medlem af, har udarbejdet en række anbefalinger omkring selskabsledelse, som rådets medlemmer er forpligtede til at forholde sig til, enten i deres årsrapport eller ved offentliggørelse på anden måde. Finansrådets anbefalinger er tydeligvis opbygget med et aktiebaseret pengeinstitut i tankerne og ud fra en shareholder value tilgang til problemstillingerne. Merkur er ikke forpligtet af denne aftale, da vi som sagt ikke er medlem af Finansrådet.

Merkur har valgt at udarbejde sit eget materiale om selskabsledelse, der er opbygget således, at det er muligt at foretage en sammenligning med de elementer, som også indgår i Finansrådets anbefalinger. Samtidig tager Merkurs materiale hensyn til, at vi er et andels-selskab og ikke ledes efter en shareholder value tankegang, men derimod tager højde for, at Merkur har en opgave i samfundet, og at alle involverede interessenter bør have gavn af Merkurs virksomhed. Merkurs rapport findes på www.merkur.dk sammen med årsrapporten.

Alle pengeinstitutters bestyrelser foretog i 2012 en selvevaluering af de

>

Samlet hæftende kapital (fig. 8)

(1.000 kr.)	2016	2015	Udvikling i %
Andelskapital inkl. overkurs ved emission	238.464	191.053	24,8 %
Reserver og opskrivningshenlæggelser	78.484	58.255	34,7 %
Ansvarlig lånekapital	41.604	43.730	-4,9 %
Samlet hæftende kapital	358.552	293.038	22,4 %
Kapitalprocent*	17,5%	16,6%	

* Tidligere benævnt solvensprocent

res sammensætning og kompetencer og indsendte resultatet heraf til Finanstilsynet. Herefter skal pengeinstitutterne årligt foretage en selvevaluering, der dog ikke skal indsendes til tilsynet, men være et værktøj for bestyrelsen til løbende at vurdere, om den har de rette kompetencer. Vi har således i perioden 2013-2016 hvert år fulgt op med nye evalueringer.

Merkurs bestyrelse har draget nytte af allerede tidligere at have foretaget en omfattende selvevaluering, før dette blev et lovkrav. Erfaringerne herfra har dermed kunnet anvendes i den lovpligtige evaluering. Finanstilsynet har ikke haft anmærkninger til Merkurs bestyrelse, hverken dens sammensætning eller medlemmernes kompetencer.

Fra 2017 er der lovkrav om et uddannelsesforløb til alle nye bestyrelsesmedlemmer. Alle Merkurs bestyrelsesmedlemmer har fået tilbudt et uddannelsesforløb på Finanssektorens Uddannelsescenter, så det nye lovkrav kommer ikke til at betyde nogen ændring i den allerede etablerede praksis.

ORGANISATION OG MEDARBEJDERE

For at styrke organisationen har Merkur i 2016 udnævnt Kundechef Carsten Ringgaard til Kunde- og udviklingsdirektør. Carsten Ringgaard får ansvaret for den operationelle drift af andelskassen og indgår i den daglige ledelse i et tæt samarbejde med Merkurs direktion.

Med virkning fra 1. februar 2017 er Mette Thyssen udnævnt til ny HR-chef.

Merkur har i 2016 ansat 23 nye medarbejdere, mens 14 er fratrådt. I tallene indgår vikarer m.v. Fire personer er ansat og igen fratrådt inden for året. Bag udviklingen ligger et ønske om at styrke såvel privat- og erhvervsrådgivningen, herunder den administrative back-up funktion for rådgiverne. Der har desuden været behov for at løfte nogle af de øvrige administrative områder, bl.a. hvidvaskområdet, i takt med vi skal imødekomme et stigende krav til dokumentation og kontrol på området. Der er i nogle situationer desuden taget hensyn til kommende barsler og andet fravær, ligesom der indgår flere tidsbegrænsede ansættelser. Udviklingen i de enkelte afdelinger ser således ud: (se Figur 9)

Stabsfunktionerne er fordelt mellem primært Aalborg og København.

I Aalborg findes Merkur Hverdag, der fungerer som telefonreception for hele andelskassen, samt en række stabsfunktioner, der indbefatter regnskabsafdeling, overordnet kreditfunktion, produktion af dokumenter og tinglysning, administration af kort samt håndtering af udlandsbetalinger. I København findes direktionsssekretariat, HR-afdeling og kommunikationsafdeling. I Aarhus findes administration af Merkur Udviklingslån A/S samt HR administration.

Merkurs kundevedtønde del er organiseret med afdelinger i fire byer for privat- og erhvervskunder, et erhvervscenter til de større erhvervskunder i København og Aarhus, kundedecenteret Merkur Hverdag i Aalborg og en specialistenhed for pension og investering.

Merkurs organisation skal sikre, at vi kan levere en høj tilgængelighed og en kundebetjening af høj kvalitet. Vi skal kunne betjene væsentligt flere kunder på en omkostningseffektiv måde sammenlignet med årene før finanskrisen. Det er bl.a. en konsekvens af, at indtægterne fra andelskassens store

Udvikling i antallet af ansatte (fig. 9)

	Nyansat	Fratrådt	Ansat 31.12.2016
Hovedkontor og stabsfunktioner	6	4	37
København afdeling	7	4	30
Aalborg afdeling	2	2	5
Merkur Hverdag	3	2	7
Aarhus afdeling	3	2	11
Odense afdeling	2	0	7
I alt	23	14	97

likvide beholdning er svundet ind til næsten ingenting.

Merkur har medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, valgt første gang i 2007 og senest i 2015. Det er et væsentligt tilskud til bestyrelsesarbejdet. Den nuværende valgperiode udløber i 2019.

IT

IT-udviklingen går meget stærkt og tager også indimellem pludselige retningsskift. I 2016 besluttede de danske pengeinstitutter bag det fælles Swipp system til mobilbetalinger at gå med i Danske Banks MobilePay system. En del af Swipp systemets fundament – konto-til-konto overførsler uden brug af kort – vil med tiden blive integreret i MobilePay. Set i bakspejlet kan man godt ærgre sig over, at sektoren ikke fra

starten kunne blive enige om at udvikle et fælles system og dermed undgå det dobbeltarbejde og de spildte ressourcer, der blev resultatet, når vi i sidste ende alligevel fik et fælles system.

Mange af kundebetjeningens mere rutineprægede aspekter, lige fra oprettelse af kundeforhold, oprettelse af konti, bestilling af kort, underskrift af dokumenter og meget andet er allerede muligt at foretage via de digitale platforme. Nye funktioner kommer hele tiden til. Brug af IT løsninger er helt nødvendige for, at vi kan effektivisere arbejds gange og den omfattende dokumentation, der kræves i dag. Danmark er et af de lande der er langt fremme i den digitale udvikling i banksektoren. Vi er på den ene side opmærksomme på, at et pengeinstitut som Merkur kan have en special plads i de

muligheder der opstår, bl.a. i forhold til den personlige kontakt, som mange forventer, og i forhold til at udvikle muligheder, som ikke findes andre steder. På den anden side er det også et vigtigt konkurrenceparameter, at vi er med i forreste række, når det gælder de generelle digitale muligheder i banksektoren.

Andre nye tiltag på IT-området er muligheden for at holde kundemøder via Skype som helt aktuelt testes. Vi vil i 2017 for første gang indbyde andelshaverne til generalforsamling via e-boks, ligesom tilmelding kan ske via hjemmesiden.

Ved udgangen af 2016 havde Merkur 11.879 følgere på Facebook. Det er på niveau med mellemstore banker, der har næsten 10 gange så mange kunder som Merkur.

BYBI

- er et socialt projekt med ambitioner om at skabe en by, der summer af liv. Med omkring 25 bigårde fordelt over hele København kan man se dem i byens grønne lommer og på de københavnske tage. Herfra flyver bierne ud i byens lalahaver, parker, grønne områder og altankasser, hvor de samler nektar, som bliver til honning. Bierne bliver passet med hjælp fra langtidsledige, tidligere hjemløse, asylansøgere og andre udsatte grupper. De mennesker involveres nu i både biavl, honningproduktion, undervisning og salg af produkter. Bybis honning produceres med omhu i små partier, så den unikke smag fra hver bydel og årstid bevares. Og den indeholder hverken pesticider eller forurening fra luften.

♥ Bybi er kunde hos Merkur

KISELGÅRDEN

- er et biodynamisk landbrug, som ligger ved Ugerløse i Vestsjælland og drives af Ask og Amy Rasmussen, der er anden generation på gården. Respekten for jorden er i højsædet, når der dyrkes grøntsager og krydderurter på gårdens 70 hektar. Udgangspunktet er, at jorden skal dyrkes på en skånsom måde, der er effektiv men bæredygtig.

I gårdbutikken kan man købe friskhøstede grøntsager og urter. Man kan også bestille en ugentlig grøntsagskasse med minimum otte forskellige slags grønt. Grøntsagerne dyrkes på lerjord, hvilket normalt ikke er foretrukket til grøntsagsdyrkning. Men på Kiselgården mener man, at det er med til at give grøntsagerne mere og bedre smag. Den tunge jord giver også afgrøderne masser af vitaminer og mineraler, da næringsstofferne opbevares bedre i en leret jord.

♥ Kiselgården er kunde hos Merkur

Forventninger og strategier

STRATEGI FOR 2015-2019

I 2014 vedtog Merkurs bestyrelse en strategiplan, der rækker frem til 2019. Planen indeholder en række mål relateret til kunder og organisation samt en plan for at sikre og udvide de økonomiske rammer, bl.a. så vi når i mål med de nye kapitalkrav. Strategiplanen gennemsyrrer vores arbejde på alle felter.

Vi har et ønske om, at Merkur bliver større. Ikke for vækstens egen skyld, men for at udnytte vores ressourcer bedre, og for at vi gennem vores aktiviteter kan skabe flere muligheder for nye skridt i retning af et samfund, hvor både mennesker og natur er i centrum.

Vi kommer til at modtage mange nye kunder, og vi har et kraftigt fokus på øget udlån og investeringsområdet. På begge områder har udviklingen i 2016 været markant.

Vi vil knytte vores kunder tættere til Merkur og derfor arbejde for, at flere af vores kunder har flest mulige af deres bankforretninger hos os. Samtidig er ambitionen, at vi skal have et af de laveste kundefrafald i branchen. Det skal bygges på gode relationer og klar kommunikation om sammenhængen mellem kundens engagement og de positive forandringer, vi er katalysator for gennem vores bankvirksomhed.

Vi har et fællesskab med vores kunder omkring værdier, men også omkring Merkur i sig selv. Det er primært andelskassens kunder, der er ejere, og derfor har vi en ambition om, at mindst en tredjedel af vores kunder også skal være andelshavere i 2019, mod 21% i 2016 og 2015.

Strategien lægger også op til at privatområdet bliver et mere selvstændigt kundeområde, hvor Merkurs værdier kommer mere tydeligt til syne. Også i 2016 har vi øget udlånet til private kunder, og nye samarbejdsrelationer omkring finansiering af energibesparelser viser, at vi er på vej.

Merkur skal være bæredygtig – også økonomisk. Vi skal selv stå på et stabilt grundlag for at sikre, at vi, også i fremtiden, kan bidrage til fortsatte skridt i den rigtige retning.

Et solidt økonomisk fundament gør det også muligt, at Merkur kan have modet til at se og udvikle løsninger, der passer til den spirende fremtid. Vi vil fortsat være blandt dem, der kan give lån til de nye teknologier og nye ideer, så længe de er i overensstemmelse med vores værdier.

Vi vil gøre os umage for at give kunderne gode oplevelser. Også i fremtiden vil vi have fokus på at yde en god og reel rådgivning til vores kunder, hvor kundens behov og interesser er i centrum.

I udførelsen af vores opgaver bygger Merkur på kvalificerede og engagerede medarbejdere. Det er Merkurs medarbejdere, der møder kunderne og træffer beslutninger i hverdagen, og derfor er medarbejderne et væsentligt aktiv, som der skal investeres i. Både fra myndigheders og kundernes side stilles der langt højere krav til kunderådgivningen, end det var tilfældet for blot få år siden. Der er blandt andet som følge heraf et øget behov for specialisering, for at kunne give den bedste rådgivning og

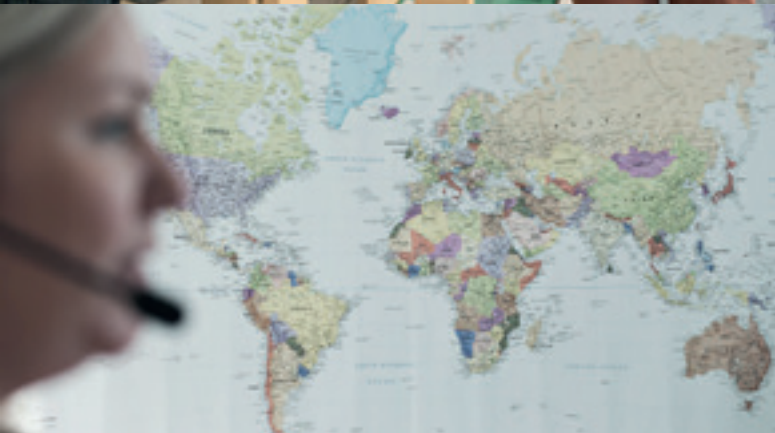
sagsbehandling til den enkelte kunde. Derfor vil kunder fremover oftere opleve at blive rådgivet af andre end den person eller enhed, der normalt rådgiver dem.

FOKUS I 2017

Vi har i 2016 haft en god tilgang af andelshavere og rekordstor tilgang af ny andelskapital. Kapitalvæksten er fulgt op med vækst i udlånet, men der er plads til at øge dette også i 2017. Det vigtigste fokus i 2017 bliver derfor at holde det aktuelle momentum i udlånsudviklingen, fulgt op af en tilsvarende vækst i andelskapitalen. Fundingen er allerede på plads i form af et stort indlånsoverskud, der ikke er blevet mindre, trods udlånsvæksten. Udlånsvæksten skal ske både ved kontakt til nye kunder, og ved at Merkurs egne kunder inspireres til at dække flest mulige af deres lånebehov hos os.

Vi vil fortsætte arbejdet med at finansiere energioptimering for vores private kunder bl.a. gennem de samarbejder, vi har indgået med energiselskaber i slutningen af 2015. Bæredygtig bosætning vil også blive et vækstområde, da mange boligområder i dag planlægges med bæredygtighed og socialt fællesskab som kerneelementer.

På erhvervssiden vil vi fortsætte med at finde for os nye brancher, virksomheder og institutioner, der har taget bæredygtighed til sig. Det giver os større branchespredning, og vi bidrager til at understøtte en bæredygtig udvikling i alle brancher, hvor det er muligt.

FOTOS: MIKKEL ØSTERGAARD

Den digitale og teknologiske udvikling går hurtigt, og Merkur skal være med i forreste linje, så vi både arbejder så effektivt som muligt og giver kunderne adgang til de nye muligheder.

De seneste tre år har vi gennemført kundetilfredshedsanalyser, hvor en stor del af vore kunder har valgt at deltage. Der måles bl.a. på kundetilfredshed og loyalitet. Selvom Merkur ligger højt i forhold til sektoren, så er det et område, vi har meget stor opmærksomhed på – ikke mindst fordi de generelle forventninger til kundeservice, svartider etc. er stigende.

Merkurs firmapensionsløsning i samarbejde med AP-Pension er slået godt an, og vi forventer en kraftig udvikling på dette område i 2017.

FORVENTET UDVIKLING 2017

Der forventes et resultat for 2017 på mellem 18 og 22 mio. kr. efter skat. Resultatet er dermed på niveau med 2016, dog med den forskel, at der i 2016 indgik en kursgevinst på andelskassens obligationsbeholdning på 6,8 mio. kr., samt en obligationsrenteindtægt på 4,1 mio. kr. Denne indtægt på samlet ca. 11 mio. kr. budgetterer vi ikke med i 2017. I resultatskønnet indgår et skøn over nedskrivninger på udlån m.v. på 12-13 mio. kr. Tab og nedskrivninger forventes nu at stabilisere sig omkring 0,5% af udlån og garantier.

Indlån og udlån forventes at stige med henholdsvis ca. 5% og 10% i forhold til 2016.

Resultatforventningen er behæftet med en vis usikkerhed, navnlig fordi udlånsudviklingen og udgiften til tab og nedskrivninger er vanskelig at estimere. Sidstnævnte er dog inde i en sikrere trend, men uventede enkeltager kan ikke udelukkes.

Andelskassens kapitalgrundlag forventes yderligere styrket i 2017, således at kapitalprocenten kan holde trit med udlånsvæksten og endda stige moderat inden for intervallet 17-18%. Den nye kapital udover indtjeningen forventes hovedsagelig at komme fra andelskassens kunder.

Merkur og vores kunder

UDLÅN

Merkurs vigtigste aktivitet er udlånsvirksomheden; at formidle kundernes indlån til realøkonomiske aktiviteter, som har behov for lånefinansiering. Størsteparten af vores udlån ydes til aktiviteter, som vi vurderer stemmer overens med Merkurs samfundsideal. Vi ønsker at give vores kunder mulighed for at samle deres bankforretninger hos Merkur, hvilket betyder, at vi også yder lån som udspringer af vores private kunders almindelige behov, eksempelvis boliglån. Udover at vi også giver vores private kunder mulighed for at låne penge til bæredygtige tiltag af forskellig art, er den private låntagning af stor betydning for vores forretning. Den bidrager til vores volumen, indtjening og mulighed for risikospredning, hvilket alt sammen giver os større robusthed og dermed mulighed for at yde lån inden for vores kerneområder. Det samme gælder vores formidling af realkreditlån.

2016 har været et gennembrud for Merkurs bestræbelser de senere år på at øge udlånet og dermed udnytte en større del af den ressource som vores indlånsoverskud repræsenterer. Den pipeline, der blev opbygget i 2015 er slået igennem i form af en ret markant udlånsvækst på 17,4%. Udlånsvæksten ses både hos erhvervs- og privatkunder. Det gælder fortsat, at den private opsparing og gældsnedbringelse er stor, og virksomheder og institutioner har over en bred kam forbedret deres likviditet og trækker mindre på deres kreditter end før. Garantier er vokset med 42,5% i årets løb, hvilket bl.a. hænger sammen med en stor aktivitet på boligmarkedet. (se Figur 10)

I nærværende årsrapport viser vi for første gang vores udlån og garantier i en ny opstilling. Hensigten med ændringen har været at samle Merkurs lån og garantier i en række temaer, der bedre synliggør vores samfundsmæssige prioriteringer og indsats. Udlånsaktive-

terne er inddelt i seks overordnede kategorier, hvoraf de fem er direkte knyttet til andelskassens samfundsideal. Du kan se samfundsidealene beskrevet på side 2. Den sjette kategori rummer de ordinære lån, kreditter og garantier, først og fremmest boligfinansiering.

Da opdelingen ikke uden videre kan konverteres til den opstilling, vi har anvendt tidligere, er sammenligningstal udeladt. De kommer tilbage i 2017 årsrapporten.

Et videre perspektiv med den nye inddeling er at understøtte den fælles udvikling af et sammenligningsværktøj for banker i regi af Global Alliance for Banking on Values. Her skal det bl.a. vises, hvor stor en del af bankens balance, der er knyttet til realøkonomien og hvor stor en del af udlånet, der har en flerdobbelt bundlinje, dvs. en samfundsmæssig merværdi. De sidstnævnte udlån og garantier vil være at finde i de fem første af kategorierne på næste side. (se Figur 11 og 12)

Udlånsaktivitet (fig. 10)

	2016	2015
Udlånsvækst	245,1 mio. kr.	64,1 mio. kr.
Antal nye lån og garantier	3.586	4.467
Samlet antal lån og garantier	9.229	7.901
Gennemsnitlig lånestørrelse	296.000 kr.	288.000 kr.

Udlån og garantier (fig. 11)

	Antal	%	Beløb (1.000 kr.)	%	Tilsagt (1.000 kr.)	%
Uddannelse og Kultur	843	9,1%	350.048	14,6%	412.663	15,1%
Mennesker og Sundhed	399	4,3%	194.740	8,1%	225.092	8,2%
Fødevarer	450	4,9%	316.803	13,3%	389.526	14,3%
Miljø og Energi	1.532	16,6%	389.861	16,3%	433.150	15,9%
Fællesskaber	212	2,3%	195.822	8,2%	207.216	7,6%
Ordinære lån, kreditter og garantier	5.793	62,8%	945.546	39,5%	1.061.765	38,9%
I alt	9.229	100,0%	2.392.820	100,0%	2.729.412	100,0%

Fordelingen af udlån og garantier efter formål pr. 31.12.2016. Tilsagt indeholder bevilgede, men ikke udnyttede trækningsrettigheder på kassekreditter.

Tallene er statistiske data. I de statistiske tal er der ikke taget hensyn til amortiseret kostpris og nedskrivninger på engagementerne, hvorfor totaler i mindre grad afviger fra årsregnskabs oplysninger om udlån og garantier.

Tilsagte udlån og garantier (1.000 kr.) (fig. 12)

LÅN OG GARANTIER, DER ER SCREENEDE IHT. MERKURS SAMFUNDSIDEALER, UDGØR I ALT 61,1%

- UDDANNELSE OG KULTUR 15,1%
- MENNESKER OG SUNDHED 8,2%
- FØDEVARER 14,3%
- MILJØ OG ENERGI 15,9%
- FÆLLESSKABER 7,6%
- ORDINÆRE LÅN, KREDITTER OG GARANTIER 38,9%

UDDANNELSE OG KULTUR

MENNESKER OG SUNDHED

FØDEVARER

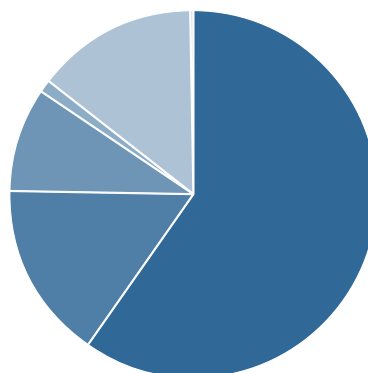
MILJØ OG ENERGI

FÆLLESSKABER

ORDINÆRE LÅN, KREDITTER OG GARANTIER

TILSAGT KR. 1.000

- Skoler: 246.648
- Børnehaver og vuggestuer: 65.062
- Voksenuddannelse: 37.439
- Studielån: 4.060
- Kultur: 59.379
- Andet: 75

UDDANNELSE OG KULTUR

KATEGORIEN INDEHOLDER:

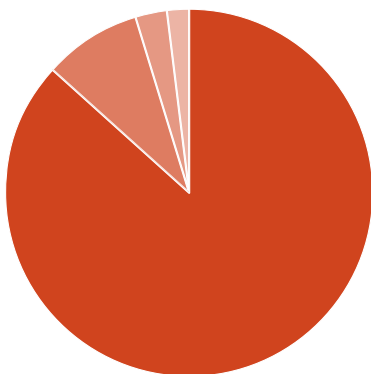
Udlån til uddannelsesinstitutioner for børn og voksne samt **private studielån** til finansiering af individuelle uddannelsesforløb. Uddannelse opfattes i bred forstand med vægt på dannelse, hvorfor vi også inkluderer eksempelvis lån til børnehaver, vuggestuer og folkehøjskoler.

Finansiering af kultur. Det vægtes, at der er tale om finansiering, der giver mennesker mulighed for at udfolde deres kreative evner, eller stimuleres af andre menneskers kreativitet. Vi tror på, at mennesker udvikler sig gennem fri udfoldelse og kreativ stimulation. Derfor ser vi en forbindelse mellem uddannelse og kultur.

I vores vurdering af projekter lægger vi vægt på, at dannelsen sker med respekt for individets frihed, da det for os er afgørende, at det enkelte menneske får de bedste betingelser for at udvikle sine evner. Det er fundamentet for samfundets fortsatte udvikling.

De nævnte udlånsområder relaterer sig således primært til Merkurs samfundsideal om en kultur-, forsknings-, sundheds- og undervisningssektor med størst mulig frihed med hensyn til indholdet af ydelserne, og som er frigjort fra erhvervmæssige og politiske særinteresser. Det er afgørende for, at det enkelte individ kan opnå de bedste betingelser for at udvikle sine evner. Det gælder uanset om de enkelte institutioner drives i offentligt regi eller som selvstændige, selvejende institutioner.

For de største kategorier skoler og børnehaver er der samlet set tale om næsten status quo i forhold til 2015.

TILSAGT KR. 1.000

- Sociale tilbud: 195.415
- Plejetilbud: 30
- Sundhed og selvudvikling: 19.522
- Socialøkonomiske virksomheder: 5.783
- Fair Trade: 4.342

MENNESKER OG SUNDHED

KATEGORIEN INDEHOLDER:

Udlån til sociale tilbud til borgere med særlige behov, eksempelvis opholdssteder og væresteder, der tilbyder rammerne for en værdig behandling af svage grupper i samfundet, som midlertidigt eller permanent har behov for særlige hensyn.

Udlån til socialøkonomiske virksomheder, der arbejder ud fra en almenyttig mission, eksempelvis ved at give borgere med særlige behov mulighed for at arbejde og dermed at bidrage til samfundet ud fra deres egne præmisser.

Udlån til Fair Trade. I al udveksling af varer og tjenesteydelser bør det tilstræbes, at alle involverede parter – det være sig producenter, forarbejdning, idéudvikling, mellemhandlere og konsumenter osv. - bliver honoreret på et rimeligt niveau i forhold til indsats, risiko og omkostninger. Sådan er virkeligheden ikke altid. Derfor finansierer vi initiativer, der søger at sikre de svage parter i handlen, særligt producenter i udviklingslande.

De nævnte udlånsområder relaterer sig primært til Merkurs samfundsideal om en demokratisk retsstat, hvor ligestilling blandt borgerne er det bærende princip, og som definerer rammerne for erhvervslivet og individets ret til frihed. Retsstaten må bl.a. sørge for ordentlige medarbejderforhold og værdige forhold for samfundets svage borgere, således at alle har mulighed for at bidrage til helheden ud fra egne præmisser. Ligestillede aftaleforhold kan også skabes på initiativ af parter fra erhvervslivet og civilsamfundet uden at det nødvendigvis er pålagt af lovgivning.

Det er socialøkonomiske virksomheder og fair trade eksempler på. I disse tilfælde er Merkurs samfundsideal om erhvervslivets behovsdækning naturligvis også relevant.

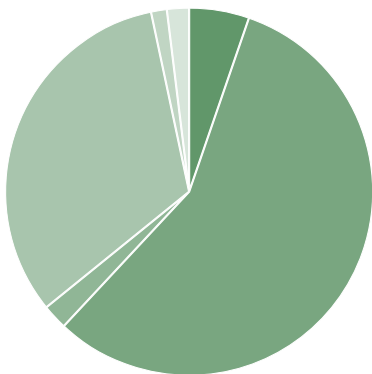
Udlån til sundhed og selvudvikling, som omfatter seriøse alternative behandlere og rådgivning omkring sundhed, ernæring, psykologi m.m.

Udlån til plejetilbud, som omfatter private plejehjem, ældreboliger og hospices. Vi ønsker at understøtte mangfoldigheden i sundheds- og plejesektoren, fordi vi tror på, at det hører med til det enkelte individs frihed at afgøre, hvilken behandling han eller hun vil underlægge sig.

De to sidstnævnte udlånsområder relaterer sig således primært til Merkurs samfundsideal om en kultur-, forsknings-, sundheds- og undervisningssektor med størst mulig frihed med hensyn til indholdet af ydelserne, og som er frigjort fra erhvervsmæssige og politiske særinteresser. Men også ejerforhold omkring f.eks. plejetilbud spiller en vigtig rolle, da vi grundlæggende mener, at disse bør være selvejende institutioner og ikke private virksomheder.

For den største kategori Sociale Tilbud er der tale om et næsten uændret udlån i forhold til 2015.

TILSAGT KR. 1.000

- Biodynamisk landbrug: 20.668
- Økologisk landbrug: 221.448
- Bæredygtigt fiskeri: 8.126
- Forarbejdning og Handel: 127.369
- Restauranter og Caf er: 5.015
- Andet: 6.900

FØDEVARER

KATEGORIEN INDEHOLDER:

Økologisk og biodynamisk landbrug. Økologisk og biodynamisk landbrug tager hensyn til miljøet og sikrer en høj kvalitet både i forhold til ernæring og gastronomi. Danmark er et gammelt landbrugsland, men også et land med en unik grundvandsressource. Fremtiden for dansk landbrug ligger ikke i at forsøge at konkurrere med udlandet på masseproduktion, men i at bibeholde fokus på produktion af kvalitetsfødevarer. I den forbindelse er det også vigtigt at holde GMO ude af dansk landbrug.

Bæredygtigt fiskeri. Højteknologiske fiskemetoder kan være særdeles skadelige for havmiljøet. Bundstrukturer ødelægges med store trawl og store bifangster af for små fisk eller uønskede arter er ofte konsekvensen. Merkur søger at fremme sk nsomt fiskeri, der også sikrer en høj spisekvalitet og bidrager til bevarelse af lokal fiskerikultur.

Forarbejdning og handel med bæredygtige fødevarer.

Økologiske restauranter og caféer. Merkur ønsker at understøtte en bæredygtig fødevareresektor, som producerer produkter, der er sunde for mennesker og ikke belaster natur og miljø unødigt.

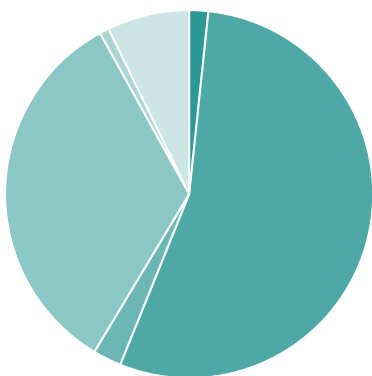
Udl nsomr derne i denne kategori relaterer sig således primært til Merkurs samfundsideal om et erhvervsliv, hvis produkter og ydelser afspejler samfundets og forbrugernes reelle behov, og som respekterer mennesker og miljø. Herved tages der vare på de fysiske ressourcer, så de også står til rådighed for fremtidige generationer.

Udlån og garantier til økologisk og biodynamisk landbrug er i 2016 steget med 33% eller ca. 60 mio. kr. Økologien er

på hastig fremmarch, og det kniber endda nogle steder at følge med efterspørgslen. I Merkur er vi derfor glade for, at vi kan bidrage med finansiering til omlægning til økologi eller til udvidelse af den økologiske produktion. Økologisk eller biodynamisk landbrug repræsenterer i modsætning til industriel landbrugsproduktion en bæredygtig forretningsmodel, hvor priserne er gode, og bedrifterne derfor gennemgående drives med gode resultater.

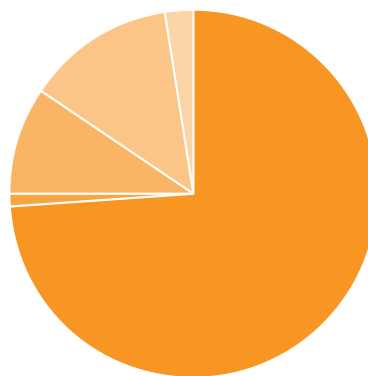
Den uholdbare forretningsmodel er det konventionelle landbrugs grundlæggende problem – ikke som påstået urimelige miljøkrav i sammenligning med andre lande. Det er derfor ærgert, at man ikke politisk tager fat i forretningsmodellen, så meget desto mere fordi det økologiske landbrug repræsenterer en succes, som der kan bygges videre på. Samtidig kunne alvorlige miljøproblemer og forurening af grundvandet undgås.

Økologisk landbrug har, i lighed med det konventionelle, store udfordringer med generationsskiftet. Det kan blive en alvorlig forhindring for økologiens udbredelse og en vigtig grund til at arbejde med og udvikle anvendelsen af alternative ejer- og driftsformer. Det er derfor glædeligt at en række initiativer har set dagens lys, bl.a. en lokal jordfond på Samsø og et landsdækkende initiativ er sat i søen af Danmarks Naturfredningsforening og Økologisk Landsforening. Sidstnævnte forventes at blive lanceret som en mulighed for alle danskere til at tegne aktier i økologisk landbrug i løbet af 2017. Den økologiske sag er ikke national, men global. Blandt andet derfor har Merkur udviklet muligheder for at finansiere økologi i 3. verdenslande via verdenshandelskreditterne og i samarbejde med Merkur Udviklingslån A/S. Se omtalen senere i beretningen.

TILSAGT KR. 1.000

■ Bæredygtigt producerede tekstiler:	8.339
■ Energiproduktion og distribution:	235.209
■ Miljøvenlige transportmidler:	10.670
■ Bæredygtige bygninger:	144.942
■ Handel med bæredygtige produkter:	3.533
■ Andre miljøvenlige virksomheder:	30.457

TILSAGT KR. 1.000

■ Boligfællesskaber:	153.647
■ Forbrugsfællesskaber:	2.026
■ NGO'er:	19.538
■ Kooperativer og fondseje:	26.924
■ Andet:	5.081

MILJØ OG ENERGI

KATEGORIEN INDEHOLDER:

Bæredygtige bygninger

Miljøvenlig transport

Vedvarende energiproduktion

Bæredygtige tekstiler

Andre miljøvenlige produktionsvirksomheder

Handel med bæredygtige produkter

Alle de produkter, vi omgiver os med og den energi, vi forbruger, bør påvirke det omgivende miljø mindst muligt, herunder også klimaet. Samtidig skal produkterne være sunde for os som mennesker – fx det tøj, vi går i, eller de huse, vi bor i. Udlånsområderne i denne kategori relaterer sig således primært til Merkurs samfundsideal om et erhvervsliv, hvis produkter og ydelser afspejler samfundets og forbrugernes reelle behov, og som respekterer mennesker og miljø. Herved tages der vare på de fysiske ressourcer, så de også står til rådighed for fremtidige generationer.

Blandt de markante udviklinger i denne kategori ses en stor vækst i udlån til vedvarende energi. Der er primært tale om solcelleanlæg. Solenergi bliver til stadighed billigere og selv i et land som Danmark kan der nu produceres solenergi til priser tæt på markedsprisen for elektricitet. Det er imidlertid et problem, at der ikke er etableret stabile rammevilkår, så udbygningen af solenergi kan ske kontinuerligt i takt med at en større del af opvarmning og transport sker med el. Vindenergi er – bortset fra husstandsvindmøller – blevet så kapitalkrævende, at det ikke er muligt for et pengeinstitut som Merkur at deltage i større omfang.

FÆLLESSKABER

KATEGORIEN INDEHOLDER:

Kooperativer og fondsejede virksomheder

NGO'er

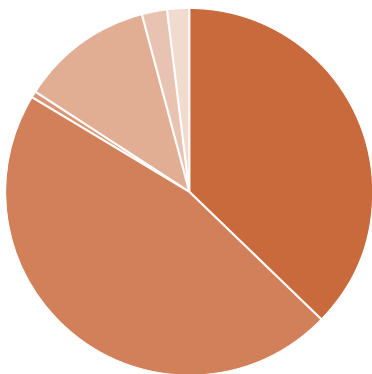
Forbrugsfællesskaber

Boligfællesskaber, herunder økologiske bosætninger og landsbyfællesskaber, andelsboligforeninger m.m.

Mange mennesker ønsker at deltage i udviklingen af nye ejerformer, der på forskellig vis udforsker andre veje end det klassiske ejerskab gennem enkeltpersoner eller selskaber. Merkur ønsker at understøtte initiativer, hvor ejerskabet af vigtige ressourcer eller virksomheder giver plads til et almennyttigt og kollektivt sigte. Sådanne fællesskaber kan også opstå omkring boliger. Klare rammer for fællesskaberne må defineres i form af vedtægter og lignende.

Brede fællesskaber omkring en sag eller et formål i form af NGO'er indgår også i kategorien.

De nævnte udlånsområder relaterer sig primært til Merkurs samfundsideal om en demokratisk retsstat, hvor ligestilling blandt borgerne er det bærende princip, og som definerer rammerne for erhvervslivet og individets ret til frihed. I dette tilfælde sætter retsstaten dog kun de helt overordnede rammer, mens deltagerne selv definerer formål og de detaljerede regler, som skal gælde for det konkrete fællesskab. Vi ser en stigende interesse for at bo i og etablere forskellige boligfællesskaber. Et markant eksempel fra 2016 er bebyggelsen Permatopia ved Karise, hvor byggeriet er påbegyndt. Her kommer ca. 100 familier til at bo sammen i en blanding af almene boliger, ejerboliger og andelsboliger – og med egne energi-, spildevands- og til dels også fødevarerløsninger.

TILSAGT KR. 1.000

- Andelsbolig: 396.624
- Ejerbolig: 491.698
- Kolonihave m.m.: 7.940
- Private lån og kreditter, andet: 123.363
- Enkeltmandsvirksomheder: 23.223
- Tekniske partnere: 18.917

ORDINÆRE LÅN, KREDITTER OG GARANTIER

KATEGORIEN INDEHOLDER:

Udlån til private. Lånene i denne kategori er overvejende udlån til private, og af disse udgør **Boligfinansiering** den største andel. Boligfinansiering sker dels i form af andels- og ejerboliglån, men også i form af garantier ved ejerskifte og hjemtagelse af realkreditlån.

Det indgår i Merkurs forretningsmodel, at vi også yder 'neutrale lån' dvs. lån, der hverken bidrager positivt eller negativt til samfundsudviklingen, men som tilfredsstillere vores kunders almindelige behov. Disse lån bidrager indirekte til at fremme Merkurs overordnede formål bl.a. ved at tilføre risikospredning og dermed en vis robusthed. Vi ønsker også at give vores individuelle kunder muligheder for at træffe bæredygtige valg af bankprodukter. Dermed styrkes vores muligheder for at påvirke samfundet.

Desuden indeholder kategorien driftsfinansiering til små **Selvstændige erhvervsdrivende**, der er fuldkunder i Merkur. Disse små enkeltmandsvirksomheder screenes ikke i henhold til Merkurs samfundsidealer og fremgår ikke af 'Mine penge gør gavn'. Vi opfatter finansiering af disse virksomheder på linje med private udlån, da udgangspunktet er det private bankengagement og virksomheden alene er noget, der sikrer indkomst til husholdningen. Der er typisk tale om funktioner, der kunne være udøvet som lønmodtagere, men hvor de pågældende har valgt at være selvstændige.

Endelig indeholder kategorien **Tekniske partnere**, som ikke bruges til kunder, men alene til de garantier og kreditlines, vi stiller for vores samarbejdspartnere.

Operation Dagsværk har som formål at skabe solidaritet mellem danske unge og fattige og undertrykte unge i andre dele af verden. I 2016 satte NGO'en fokus på den stigende strøm af unge mayaer fra Guatemala, der hvert år forsøger at nå til USA som illegale indvandrere.

FOTOS: OPERATION DAGSVÆRK

Udlån og garantistillelse i forbindelse med bolig er steget markant i 2016. Der er stor aktivitet på boligmarkedet, og samtidig har det lave renteniveau givet anledning til en del konverteringsaktivitet. For andelsboliger er der tale om en vækst på 114 mio. kr. eller 40%. For ejerboliger er væksten på 156 mio. kr. eller 46%. For ejerboliger udgør garantistillelse, som for størstedelen er midlertidig, 310 mio. kr. ved udgangen af 2016 og egentlige udlån udgør 182 mio. kr. Væksten i egentlige udlån er på 44 mio. kr. eller 32%.

Samlet set er det fortsat sådan, at de private kunder leverer et stort indlånsoverskud, som kan udnyttes til udlån til erhverv og institutioner. De private kunder leverer – som det fremgår senere i kapitlet – 63% af det samlede indlån, mens de aftager en langt lavere del af det samlede udlån.

Merkur har ressourcer til at dække vore kunders lånebehov, uanset om de er erhvervsdrivende, institutioner eller private kunder. Udlånspotentialet for 2017 er trods den pæne vækst i 2016 fortsat meget stort.

>

FORMIDLING AF REALKREDITLÅN

TOTALKREDIT A/S

Merkur samarbejder med Totalkredit om realkreditlån til private. Totalkredits koncept er meget decentralt og al sagsbehandling, udskrivning af dokumenter osv. sker i Merkur. Merkur har opbygget en låneportefølje i Totalkredit på 1.796 mio. kr. fordelt på 1.675 lån (2015: 1.568 mio. kr. fordelt på 1.512 lån). Der er dermed tale om en betydelig vækst i 2016, hvor mange kunder i forbindelse med låneomlægninger eller boligkøb har valgt at skifte til Totalkredit gennem Merkur.

Merkur modtager en portefølje provision, og i denne modregnes eventuelle tab, som Totalkredit måtte få på den del af ejendommenes belåning, der ligger ud over 60% af ejendommenes værdi på belåningstidspunktet. Der er i 2016 modregnet tab på 279 t.kr. (2015: 590 t.kr.).

DLR KREDIT A/S OG

LR REALKREDIT A/S

Merkur har et godt samarbejde med DLR Kredit A/S, der ejes af lokale og regionale pengeinstitutter herunder Merkur. Merkur har ved udgangen af 2016 formidlet en låneportefølje af realkreditlån til økologisk landbrug på 442 mio. kr. (2015: 380 mio. kr.). Udviklingen afspejler den vækst Merkur har haft i tilgangen af økologiske og biodynamiske jordbrug. DLR Kredit A/S yder også lån til udlejningsejendomme, private andelsboliger, blandede kontor- og forretningsejendomme, samt industri- og

håndværksejendomme. For disse ejendoms-kategorier står Merkur for en låneportefølje på 171 mio. kr. (2015: 158 mio. kr.). DLR Kredit A/S bidrager til Merkurs indtægter med såvel formidlingsprovision, portefølje provision og andel i DLR Kredit A/S's overskud.

Merkur samarbejder med LR Realkredit A/S om udlån til blandt andet skoler og institutioner, et andet af Merkurs kerneområder. Ved udgangen af 2016 var porteføljen af lån til institutioner gennem LR Realkredit A/S på 255 mio. kr. fordelt på 52 lån (2015: 217 mio. kr., fordelt på 49 lån). (se Figur 13)

UDLÅN OG RÅDGIVNING TIL ENERGIRENOVERING

Merkur har i 2015 indgået samarbejde med to fynske energiselskaber, Nature Energy og Energi Fyn. Merkur skal yde lån til private kunder hos de to energiselskaber til finansiering af energiløsninger, såsom nye naturgasinstallationer og varmepumper. Låneydelsen betales over energiregningen, og løsningen er dermed meget enkel for kunden. Ved årets udgang var der etableret i alt 904 lån med et samlet udlån på 19,1 mio. kr.

Merkur samarbejder desuden med andre aktører om at understøtte de bedst mulige energiløsninger til både private kunder og erhvervs-kunder.

INDLÅN

Merkurs mulighed for at låne ud afhænger blandt andet af, at vores kunder stiller indlånsmidler til rådighed. Indlånet er spredt på mange hænder, ikke mindst

blandt de private kunder. De private kunder står for 63% af indlånet, hvilket er et mindre fald i forhold til sidste års 67%. Faldet er relativt og skyldes øget indlån fra erhvervsvirksomheder. De resterende 37% er fordelt blandt skoler, institutioner, NGO'er og virksomheder. (se Figur 14)

Som led i vores bestræbelser på at være så gennemsigtige som muligt præsenterer vi alle de virksomheder og institutioner, Merkur låner penge til på www.minepengegørgavn.dk. Det er muligt at se virksomhederne opdelt på bl.a. brancher og geografi, og for hver virksomhed er der en kort præsentation med bl.a. kontaktoplysninger. Det er Merkur det eneste danske pengeinstitut, der gør.

Merkur har altid ønsket at basere vores udlånsvirksomhed på egne kunders indlån. Vi ønsker ikke at finansiere os på kapitalmarkederne, og vi ønsker heller ikke ved særlige slagtilbud at tiltrække indlån fra kunder, der ikke i øvrigt er interesserede i den måde, vi driver bank på.

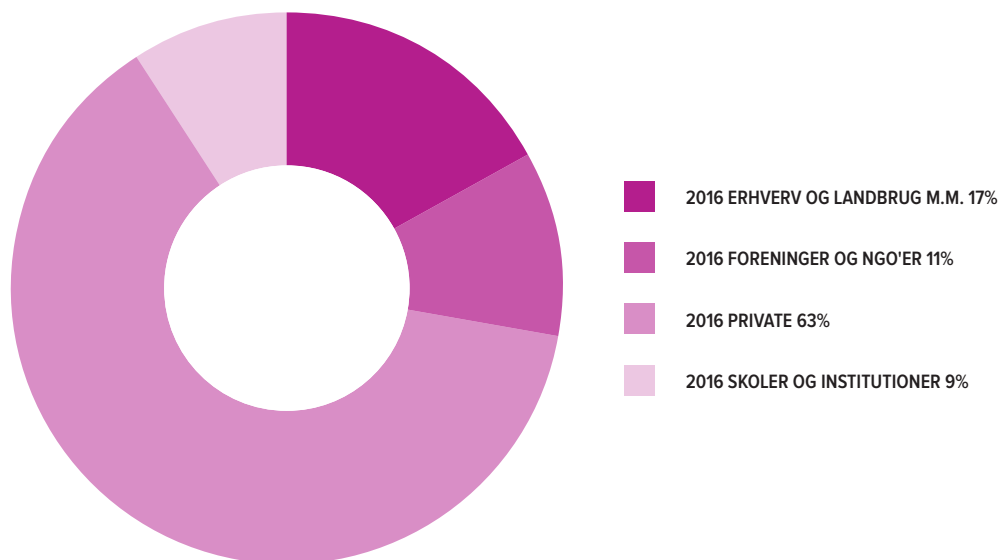
Denne strategi har givet likviditetsmæssig stabilitet, ikke mindst i de urolige tider under finanskrisen.

Af Merkurs samlede indlån på 2.676 mio. kr. er de 76% dækket af Garantiformuen (tidligere Indskydergarantifonden). De resterende 24%, svarende til 633 mio. kr. overstiger dækningsgrænsen på ca. 750.000 kr. pr. kunde. Merkurs indlånsoverskud er tilstrækkeligt stort til, at vi uden videre kan udbetale denne del.

Merkurs realkreditportefølje (fig. 13)

(Mio. kr.)	2016	2015	Udvikling i %
Totalkredit A/S	1.796	1.568	14,5
DLR Kredit A/S	613	538	13,9
LR Kredit A/S	255	217	17,5
I alt	2.664	2.323	14,7

Indlån 2016 (fig. 14)

STØTTEKONTI

Som kunde i Merkur kan man placere sin opsparing på en støttekonto og dermed spare op samtidig med, at man støtter en organisation. Vi har støttekonti knyttet til syv organisationer. Støttekonti for Danmarks Naturfredningsforening kan dog ikke nyoprettes. Det skyldes et ønske om et enklere udbud med færre produkter.

Vi lægger vægt på, at de pågældende organisationer primært selv markedsfører deres respektive støttekonti blandt deres egne medlemmer og bidragsydere.

Vi har haft støttekonti i 21 år og i den periode har vi samlet set udbetalt støttebidrag på 8,3 mio. kr.

Støttekontopartnerne er:

- **WWF Verdensnaturfonden**, en velkendt international organisation, der arbejder med miljøforhold og naturbevarelse over hele verden.
- **Red Barnet**, én af Danmarks største og mest kendte humanitære organisationer, der har fokus på børns vilkår, både i udviklingslandene og herhjemme.

- **VedvarendeEnergi**, en græsrodsorganisation, der gennem mange år har arbejdet for at fremme udnyttelse af den vedvarende energi.

- **Mellemfolkeligt Samvirke**, en stor bistandsorganisation, der har aktiviteter i mange lande. Mellemfolkeligt Samvirke arbejder side om side med de mest udsatte mennesker og ruste dem til selv at kæmpe for de forandringer, de har brug for.

- **Verdens Skove** har siden 1983 arbejdet for bevarelse og bæredygtig brug af verdens skove. Verdens Skove arbejder bl.a. for øget brug af FSC certificeret træ.

- **Amnesty International**. Med over 3 millioner medlemmer på verdensplan er Amnesty verdens største netværk af menneskerettighedsforkæmpere. Amnesty er uafhængig af stater, regeringer og kommercielle og religiøse interesser.

- **Danmarks Naturfredningsforening**, en af Danmarks største grønne organisationer, der arbejder for at Danmark bliver et bæredygtigt samfund med en smuk og varieret natur og et rent og sundt miljø. (se Figur 15)

OPERATION DAGSVÆRK

Dagsværkskontoen er en særlig type støttekonto, som Merkur lancerede i samarbejde med Operation Dagsværk i 2006. I modsætning til de øvrige støttekonti er der tale om en løbende konto til unge op til 29 år og der kan tilknyttes Dankort (Visa/Dankort fra kunden fylder 18 år) eller MasterCard Debit til kontoen. Operation Dagsværk støttes af Merkur med 100 kr. pr. aktiv konto pr. år.

Antallet af dagsværkskonti blev 1.149 konti, uændret i forhold til sidste år. Det førte til en støtte til Operation Dagsværk på 114.900 kr.

CO₂-SPAREKONTO

Merkurs CO₂-sparekonto, giver afkast tre gange, nemlig til indskyderen, samfundet og til vedvarende energi i tredje verdens lande.

Resultat støttekonti for 2016 (fig. 15)

(1.000 kr.)	Støttebidrag 2016	Støttebidrag 2015	Udvikling i %	Antal konti 2016	Samlet støttebidrag, 1996-2016
WWF Verdensnaturfonden	178	192	-7,3	769	2.850
Red Barnet	164	158	3,8	796	1.943
VedvarendeEnergi	244	193	26,4	931	1.266
Mellemfolkeligt Samvirke	61	61	0,0	284	560
Verdens Skove	114	81	40,7	525	785
Amnesty International	83	72	15,3	566	259
Danmarks Naturfredningsforening	33	23	43,5	162	90
Udgåede konti	21	46	-54,3	0	526
I alt	898	826	8,7	4.033	8.279

Det samfundsmæssige afkast fremkommer via Merkurs udlån, der i en lang række tilfælde er langt mere klimavenlige end ellers, f.eks. økologisk landbrug eller økologisk byggeri.

Afkastet til vedvarende energi fremkommer ved, at Merkur betaler 60 t.kr. pr. år for hver påbegyndt 25 mio. kr. indestående på kontotypen. 2016 endte med et indestående på i alt 245 mio. kr. (2015: 224 mio. kr.), og det samlede støttebeløb blev 600 t.kr. (2015: 585 t.kr.). Siden kontoen blev introduceret, har den genereret et samlet støttebeløb på 5,4 mio. kr.

Igen i år har CO₂-midlerne kunnet bidrage til vigtige forbedringer af livskvaliteten for mennesker med begrænset adgang til energi. Der er blevet doneret til seks projekter i seks forskellige lande, fra en helt lille donation på 6.000 kr. til årets største på 218.000 kr.

Projekterne har altid flere virkninger på én gang og det samfundsmæssige afkast af donationerne er meget stort. Udover de mange direkte virkninger sker der i nogle tilfælde det, at vores

midler udløser supplerende bevillinger fra fx lokale myndigheder. Det skete for eksempel i 2016, hvor en donation til solcelleanlæg på 13 skoler i et fattigt område af Uganda udløste bevilling af printere og computere fra myndighederne, sådan at skolernes undervisning kunne gives et stort løft. Samtidig blev donationen startskuddet til byggeri af kostafdelinger til de ældste piger – en gruppe, som ofte dropper skolegangen på grund af risiko for overfald på skolevejen og på grund af manglende sanitet på skolen.

Merkur har blandt andet støttet:

- Solcelleanlæg til 13 skoler i Amuria-området, Uganda
- Solcelleanlæg til en skole i Ngayen, Gambia
- Indkøb af husstands-solcelleanlæg til lys, opladning af telefon, radio, køleskab m.m. i et område i det vestlige Kenya ved Victoriasøen. Pengene er i dette projekt givet til en lille andelskasse i samarbejde med en miljø- og udviklingsorganisation. De to par-

ter samarbejder med den virksomhed, som sælger anlæggene. Normalt sælger virksomheden anlæggene på en afdragsordning, som er uden for den meget fattige målgruppes rækkevidde. Merkurs donation går derfor til at muliggøre en mere lempelig afdragsordning, så også de helt fattige fiskere kan få adgang til elektricitet, køle deres fisk, oplade deres telefon, uddanne deres børn mm.

Se flere projekter på Merkurs hjemmeside.

VERDENSHANDELSKONTOEN

Verdenshandelskontoen blev etableret i 2005 som en unik mulighed for kontohaverne til at hjælpe en række bæredygtige producenter i udviklingslande med finansiering af eksporten.

Verdenshandelskontoen er en indlånskonto, som er bundet i en periode og som tager del i risikoen ved de tilhørende udlånsaktiviteter. Denne risiko er kun aktualiseret én gang siden kontoens etablering i 2005, nemlig i 2013,

hvor indskyderne på Verdenshandelskonti blev opkrævet et beløb svarende til 3,5% af indeståendet på deres konti.

Det giver god mening, at Merkur beskæftiger sig med kreditter i udviklingslande. De stedlige banktilbud er nemlig ofte helt utilstrækkelige og for dyre og vanskelige at opnå. Med kreditterne kan de små virksomheder vokse og ansætte flere. I nogle tilfælde betyder det, at kreditten fra Merkur er det første skridt til en godkendelse som kreditkunde i en lokal bank, hvilket naturligvis er at foretrække. Merkur ønsker ikke at konkurrere med lokale banker, der tilbyder fair vilkår.

Der har været en lille stigning i antal konti sammenlignet med 2015. Pr. 31.12.2016 var der 112 konti med et samlet indestående på 2,9 mio. kr. (2015: 104 konti med et indestående på 2,6 mio. kr.).

Vi vil gerne øge mængden af og indeståendet på Verdenshandelskontiene, da vi har flere potentielle udlånskunder end vi kan imødekomme.

Pengene på Verdenshandelskontiene danner baggrund for bl.a. følgende kreditter:

- Café Nor producerer kaffe i Nicaragua i samarbejde med omkring 1.000 kaffebønder. Ideen er at gøre bøndernes brug langt mere rentable gennem bl.a. undervisning i rigtig gødskning, beskæring, rettidig høst, korrekt efterbehandling mv. Derudover sikrer samarbejdet med Café Nor bønderne en stabil afsætningskanal. Café Nor eksporterer især til USA og Danmark.
- Ingemann Food Nicaragua S.A. producerer både kakao og økologisk honning som primært eksporteres til Europa. Størstedelen af Ingemanns honning købes fra småproducenter, og det er den del, der finansieres med Verdenshandelskredit. 2016 var et år med betydelige udfordringer for honningproducenterne, da vejrfænomenet "El Niño" blev forstærket af klimaforandringer og medførte en voldsom tørke, der reducerede blomstringen betydeligt. Det betød naturligvis, at der manglede nektar til bierne, så mange producenter kunne slet ikke levere honning som forventet. Heldigvis tegner 2017 allerede langt bedre. Klimaforandringerne betyder dog, at de lavereliggende områder efterhånden ikke kan producere honning og at nye producenter må findes i bjergene.

Omkring årsskiftet var der udlånt ca. 1,6 mio. kr., men tallet svinger en del, da kreditterne typisk kun løber nogle måneder.

Med de forskellige typer af støttekonti har Merkur således genereret en mærkbar støtte til forskellige initiativer på godt 1,6 mio. kr. i 2016 gennem de muligheder, som vi stiller til rådighed for kunderne. (se Figur 16)

ØREMÆRKEDE INDLÅN

Merkurs kunder har siden andelskassens etablering haft mulighed for at "øremærke" deres indlån, så det danner basis for et udlån til enten et specifikt projekt eller en type af projekter. I 2017 planlægges en relancering af øremærkningen med udgangspunkt i de fem hovedkategorier af udlån, som vi introducerer ovenfor. Da den hidtidige metodik for øremærkning tog udgangspunkt i den tidligere udlånsopdeling, har vi valgt ikke at bringe tal for øremærkning for 2016.

Effekt af konti med støttelementer (fig. 16)

(1.000 kr.)	2016	2015	Udvikling i %
Støttekonti	898	826	8,7
Operation Dagsværk	115	114	0,9
CO ₂ -sparekonto	600	585	2,6
Renteafkald	0	5	-100,0
I alt	1.613	1.530	5,4

Internationalt samarbejde

GLOBAL ALLIANCE FOR BANKING ON VALUES

Siden Merkurs start i 1982 har vi været en del af en bevægelse for en moderne og ansvarlig bankkultur. Vi modtog den første inspiration fra GLS Gemeinschaftsbank i Tyskland, som var de første på dette felt i Europa.

Vi har været en del af uformelle og siden mere formelle netværk af samfundsorienterede banker og finansielle virksomheder siden 1980'erne.

I 2009 var Merkur med til at stifte det verdensomspændende netværk Global Alliance for Banking on Values (GABV). GABV er et globalt netværk specifikt for banker med en værdi- og samfundsorienteret profil. Netværket vokser stadig og har aktuelt 36 banker fra seks kontinenter som medlemmer, med i alt 24 mio. kunder og med en samlet balance på omkring 110 mia. US dollars.

Ved at optræde samlet, er målet at vise et stærkt alternativ til de forretningsmodeller, der førte til finanskrisen. Også indbyrdes er der meget at lære, fordi bankernes fokus spænder vidt: Fra mikrofinansbanker i Asien, Afrika og Latinamerika over miljøteknologi i Californien til alment socialt- og miljøorienterede banker i Europa.

Ud over at mødes en gang årligt på globalt plan, arrangerer GABV også regionale møder, bl.a. for de europæiske

medlemmer, som Merkur både historisk og i forhold til vores forretningsmodel er lidt tættere på, da vi arbejder under nogenlunde sammenlignelige forhold. I 2016 blev et sådant europæisk møde afholdt i Schweiz, hvor der bl.a. var lejlighed til at drøfte erfaringer med negativ rente og finansiell innovation, f.eks. crowd funding.

GABV har taget initiativ til at etablere et særligt investeringsselskab, der skal investere i bæredygtig bankvirksomhed. Investeringsselskabet SFRE (Sustainable Finance – Real Economies) er det første af sin art. Et andet fælles projekt er udviklingen af et standardiseret score-card, der bl.a. giver et billede af en banks forbindelse til realøkonomien og bankens långivning set fra den tredobbelte bundlinjes perspektiv og dermed påvirkning af det omgivende samfund.

Uddrag af bankernes score-cards forventes offentliggjort i løbet af 2017 på GABV's hjemmeside, www.gabv.org.

Endelig har et internationalt hold af medarbejdere fra GABV bankerne – heriblandt Merkurs kreditchef Jan Klærbæk – med succes gennemført et uddannelsesforløb kaldet Leadership Academy. Næste hold påbegyndes i marts 2017, også med deltagelse fra Merkur. Det har stor betydning for os, at vores medarbejdere har adgang til den

unikke inspiration, der ligger i at kunne møde og studere sammen med kolleger fra hele verden og dermed få et indblik i, hvad værdibaseret bankdrift betyder under vidt forskellige samfundsforhold.

PRAKTISK SAMARBEJDE

Med vore skandinaviske kolleger Cultura Sparebank (Norge) og Ekobanken (Sverige) har vi et særlig tæt samarbejde, også om finansiering af større projekter. Merkur bidrager til finansiering af i alt fire institutioner i Norge og Sverige med i alt 18,7 mio. kr.

Med Cultura har vi desuden et redaktionelt samarbejde omkring vores kundemagasin Pengevirke.

Igennem årene har GLS Bank (Tyskland) og Triodos Bank (Holland) hjulpet Merkur med at finansiere nogle af vores større kunder. I dag kan vi klare det meste selv, men vi har stadig nogle lån, der er opstået via dette samarbejde.

Det samlede udlån fra de to banker gennem Merkur udgør 11,2 mio. kr. (2015: 16,3 mio. kr.).

Læs også om samarbejdet omkring Triodos investeringsfonde under kapitlet "Pension og investering".

ØVRIGE NETVÆRK

INAISE (International Association of Investors in the Social Economy), er et bredere globalt finansnetværk, der ikke

kun omfatter banker, men også mikro-kredit, lokalsamfundsudvikling, kontinentale og nationale netværk, forskning og uddannelse m.m. Fokus for INAISE er at skabe kontakt mellem de forskellige medlemmer og aktører i det internationale, samfundsorienterede finansmiljø, bl.a. ved afholdelse af en årlig konference.

FEBEA er et europæisk netværk for alternative banker og finansieringsinstitutioner. FEBEA er et praktisk orienteret netværk med vægt på bl.a. konkret dia-

log med de europæiske institutioner om bl.a. lovgivning. Samarbejdet i FEBEA har bl.a. ført til, at tre banker i netværket har indskudt andelskapital og ansvarlig kapital i Merkur. To af disse relationer består stadig.

Institute for Social Banking (ISB) er stiftet af medlemmer af INAISE herunder Merkur. ISB tilrettelægger uddannelsesforløb for såvel medarbejdere fra bankerne som for studerende fra universiteter og handelshøjskoler. Uddannelses-tilbuddene skal øge de studerendes vi-

den om bankvæsen og økonomi med afsæt i den praksis, som stifterne og lignende banker udøver. Hvert år afholdes en uges sommerskole, der samler 50-100 primært yngre deltagere til en introduktion af tankesættet bag værdibase-ret bankdrift.

GABV's årsmøde foregik i 2016 i Amsterdam. FOTOS: GABV

Triodos Microfinance Fund investerer i mikrofinansinstitutter og banker i udviklingslande, som har fokus på lavindkomstgrupper og finansiering af deres virksomheder.

FOTO: TRIODOS BANK

Daw Yu Yu Htwe har ti fuldtids- og fem deltidsmedarbejdere i sin virksomhed, hvor hun producerer håndlavede træskulpturer. Gennem mikrolån har hun anskaffet sig den polermaskine, hun bruger til sine skulpturer.

FOTO: TRIODOS BANK

Pension og investering

ANSVARLIG PENSION

I 2013 indledte Merkur et samarbejde med det kundejede pensionselskab AP Pension.

AP Pension er et uafhængigt, demokratisk ledet og kundejet pensionselskab, der har rødder tilbage i andelsbevægelsen, hvilket gør dem til en naturlig samarbejdspartner for Merkur.

Sammen med AP Pension kan vi tilbyde vores kunder et livrenteprodukt, hvor man kan investere pensionsmidler efter etiske retningslinjer, på samme måde som kunderne længe har kunnet med f.eks. deres ratepensioner i andelskassen. Triodos's investeringsprodukter kan alle anvendes i relation til Merkurs

kunders pensionsopsparing i AP Pension. Merkurs og AP Pensions fælles produkt er enestående på det danske marked, når det kommer til gennemsigtighed og mulighed for at investere ansvarligt.

Konceptet omfatter såvel individuelle ordninger som firmapensionsordninger.

De seneste år har vi oplevet en meget markant vækst på firmapensionsområdet. Stadigt flere organisationer og virksomheder sammen med deres medarbejdere ønsker at forholde sig til, hvor deres pensionsopsparing er placeret. Vi forventer bl.a. på baggrund af den aktuelle pipeline, at den kraftige vækst fortsætter i 2017. (se Figur 17)

Endelig leverer AP Pension gennem selskabet Nærpension livsforsikringsdækninger til Merkurs kunder, f.eks. dækning mod tab af erhvervsevne og kreditforsikringer. Merkur modtager provision fra AP Pension og Nærpension.

ANDELE

Som andelshaver bidrager man til at muliggøre at indeståendet i Merkur kan lånes ud. For hver krone der sættes i andele kan seks-syv kroner lånes ud til bæredygtige projekter. Dermed er andele en af de mest effektive måder at sætte gang i en bæredygtig udvikling. Merkur nåede i 2016 op på 6.067 andelshavere, svarende til ca. hver femte

Pension (fig. 17)

	2016	2015	Udvikling i %
Firmapensioner, antal ordninger	34	13	161,5
Firmapensioner, antal omfattede medarbejdere	569	289	96,9
Firmapensioner, indestående (mio. kr.)	131,5	51,3	156,3
Individuelle livrenter, antal	95	71	33,8
Individuelle livrenter, indestående (mio. kr.)	13,8	7,8	76,9

Triodos Sustainable Mixed Fund investerer i både aktier i bæredygtige virksomheder samt i virksomheds- og statsobligationer.

FOTO: VESTAS

kunde. Der er i alt tegnet andele for 238 mio. kr., der sammen med reserverne på i alt ca. 79 mio. kr. udgør grundlaget for Merkurs udlånsvirksomhed.

Andelskapital kan indgå som element i de investeringer, man som kunde i Merkur kan foretage fra sine pensionskonti.

TRIODOS INVESTERINGSFONDE

Vi har et samarbejde med Triodos omkring salg af investeringsbeviser til danske kunder fra deres internationale investeringselskaber. Merkur modtager provision fra Triodos.

Der er to Triodos-fonde, hvor man investerer direkte i henholdsvis vedvarende energiproduktion og mikrofinans:

- Triodos Renewables Europe Fund (vedvarende energiproduktion)
- Triodos Microfinance Fund (mikrofinans)

Triodos har mange års erfaring, og hører til blandt de ledende på dette område. Denne type investering, som har en direkte effekt på omverdenen, kaldes også "impact investment" og er en globalt voksende trend.

Merkur tilbyder 4 forskellige investeringsbeviser baseret på etisk screenede børsnoterede værdipapirer:

- Triodos Sustainable Pioneer Fund (aktier i mindre og mellemstore virksomheder, med særlig vægt på frontløbere indenfor temaerne klima, sundhed og en ren planet).
- Triodos Sustainable Equity Fund (aktier i store selskaber).
- Triodos Sustainable Bond Fund (virksomhedsobligationer i store selskaber og statsobligationer).
- Triodos Sustainable Mixed Fund (aktier og obligationer).

Triodos udfører efter Merkurs opfattelse den bedste og mest grundige screening af børsnoterede virksomheder med over 100 forskellige indikatorer, og der screenes både for miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold. Virksomhederne må ikke være involveret i våbenproduktion, olie eller kulindustrien, atomenergi, miljøskadelige kemikalier, tobak, pornografi eller pelsdyr. Virksomhederne må heller ikke forbindes med korruption, menneskerettighedskrænkelser, lovovertrædelser, forurening, dyreforsøg, genmanipulation og industrielt landbrug.

De virksomheder, som der investeres i via Sustainable fondene, er blandt de virksomheder, som kan levere udstyr til f.eks. produktion af vedvarende energi,

eller som er ledende m.h.t. at tage virksomhedernes miljømæssige og sociale ansvar alvorligt.

Det danske marked for etisk investering er ikke udviklet i samme grad som i mange andre lande, og de få investeringsmuligheder, der i Danmark har haft etiketten "etisk" har tilmed været præget af en relativt begrænset screening af selskaberne i de pågældende porteføljer. De seneste år har der i den offentlige debat været et stigende fokus på at undgå investeringer i fossil energi, bl.a. ud fra en betragtning om, at en stor del af de fossile ressourcer nødvendigvis må forblive i jorden, hvis en klimakatastrofe skal undgås. Dermed er disse fossile ressourcers værdi reelt meget tvivlsom, hvilket et stigende antal investorer er begyndt at handle efter. Triodos Sustainable fondene er fossilfri og er derfor en oplagt mulighed for disse investorer.

Interessen for etiske investeringer og "impact investeringer" er klart stigende og gør området til en af de hurtigst voksende forretningsgrene i Merkur. Væksten i 2016 er på 59,5% fra 337 mio. kr. til 537 mio. kr. Merkur forventer en fortsat betydelig vækst på dette område i de kommende år.

Alle seks investeringsbeviser kan anvendes til pensionsopsparing. (se Figur 18)

SPARINVEST

Sparinvest, der har sine rødder i sparekassebevægelsen, opretter og forvalter investeringsforeninger. Merkur har behov for at kunne tilbyde sine kunder kollektive investeringer i obligationer som et supplement til vores egne investeringsprodukter fra Triodos. Sparinvests produkter er konventionelle på samme måde som vore realkreditpartnere er det, men deres tilgang til obligationsinvestering passer os godt, og samarbejdet er forløbet meget positivt. Det meget lave renteniveau gør det imidlertid vanskeligt at investere kollektivt i særligt korte obligationer, da renten ikke levner plads til de nødvendige omkostninger. Aktiviteten har derfor i 2016 været mere afdæmpet end de foregående år. Merkurs portefølje hos Sparinvest udgør ved udgangen af 2016 218 mio. kr. (2015: 230 mio. kr.). Faldet skyldes det meget lave renteniveau, der gør især korte obligationer mindre attraktive. Merkur modtager provision fra Sparinvest.

CROWDINVEST

Merkur har i 2016 indgået et partnerskab med CrowdInvest, som har lance-

ret den første danske platform for aktiecrowdfunding. Merkurs rolle i partnerskabet er at stå for den tekniske afvikling af de værdipapirhandlere, der bliver resultatet, når investorerne køber aktier i virksomhederne på platformen.

Aktiecrowdfunding er i hastig frem-march i lande som Storbritannien og USA og har potentiale til at blive en vigtig kilde for egenkapital til mindre og mellemstore virksomheder. Netop disse virksomheder mangler ofte egenkapital for at kunne forløse deres vækstpotentiale og som forudsætning for adgang til lånekapital. Vi ser også samarbejdet med CrowdInvest som en mulighed for Merkurs investeringskunder, som på sigt vil få adgang til nye investeringsmuligheder. Mange af fremtidens virksomheder vil som noget helt naturligt have en bæredygtig profil og dermed passe godt til såvel store som små private investorer blandt Merkurs kunder.

MERKUR UDVIKLINGSLÅN A/S

Merkur Udviklingslån A/S blev etableret i 2009 som en lånemulighed for mindre virksomheder og kooperativer, der mangler adgang til lånekapital til anlægsinvesteringer, og en investerings-

mulighed for private og organisationer, der gerne vil investere i relation til udviklingslande.

Merkur Udviklingslån A/S er skabt i partnerskab med Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU), der har indbetalt 7,5 mio. kr. af den samlede aktiekapital på 15 mio. kr. Merkur Andelskasse har selv indskudt 1 mio. kr. som aktiekapital (ejerandel 6,6%), og 6,5 mio. kr. er tegnet af 191 aktionærer. Der er indgået en administrationsaftale mellem Merkur Andelskasse og Merkur Udviklingslån A/S om varetagelse af den daglige drift af selskabet.

Det har vist sig betydeligt vanskeligere end ventet at opbygge en låneportefølje, der udnytter den indskudte kapital, ligesom det har vist sig vanskeligt at skabe en blot nogenlunde likviditet i aktien. På denne baggrund er det besluttet at indlede en afvikling af Merkur Udviklingslån A/S i takt med at lånene betales tilbage. Der ydes således ikke nye lån fra 2017.

Der vil foreligge en separat årsrapport fra Merkur Udviklingslån A/S i løbet af maj 2017.

Kundernes beholdning af Triodos investeringsbeviser ved årets udgang (fig. 18)

(1.000 kr.)	2016	2015	Udvikling i %
Triodos Sustainable Equity Fund	84.992	53.079	60,1
Triodos Sustainable Bond Fund	96.836	50.494	91,8
Triodos Sustainable Pioneer Fund	86.804	58.442	48,5
Triodos Sustainable Mixed Fund	26.786	10.815	147,7
Triodos Renewables Europe Fund	79.603	59.231	34,4
Triodos Microfinance Fund	161.989	104.686	54,7
I alt	537.010	336.747	59,5

Merkur Fonden

Merkur Fonden har gennem sine nu 19 driftsår uddelt i alt over 7,3 mio. kr. til 157 forskellige projekter.

Merkur Fonden er en selvstændig fond. Merkur Fonden har til hensigt at gøre det muligt at arbejde med gaver og donationer ud fra de samme grundlæggende værdier som i Merkur Andelskasses arbejde med ind- og udlån. Fondens formål er bredt defineret, således at såvel sociale, kulturelle, forsknings- og miljømæssige formål kan støttes. Det er muligt at trække gaver til fonden fra i den skattepligtige indkomst inden for en beløbsgrænse på 15.200 kr. (2016). I 2017 er der en beløbsgrænse på 15.600 kr.

Merkur Fondens fokusområder er i de kommende år fri forskning samt udviklingsprojekter i Afrika og Latinamerika, hvor fondens samarbejdspartnere er små danske organisationer med en høj grad af direkte, personlig kontakt og frivillig indsats.

Fondens aktiviteter og de støttede projekter beskrives på fondens hjemmeside www.merkurfonden.dk. Her

findes bl.a. en oversigt over støttede projekter, beskrivelser af en stor del af dem og links til projekternes egne hjemmesider.

DONATIONER I 2016

Merkur Fonden modtog i 2016 gaver fra 160 personer, foreninger, mv. for i alt 731.294 kr., mod 654.407 kr. i 2015.

Der er således tale om en fremgang i de modtagne gaver i forhold til 2015. De modtagne donationer ligger nogenlunde stabilt set over de seneste 5 år, med 2013 som et særlig godt år. (se Figur 19)

Fonden har gennem årene fået et meget stort antal ansøgninger, som i de fleste tilfælde var absolut støtteværdige formål, men som var alt for store projekter i forhold til fondens økonomiske formåen. Det er derfor fortsat en nødvendighed at foretage en prioritering af de midler, der har været til rådighed.

Udvalgte projekter kan støttes over en kortere eller længere periode, således som det fremgår af hjemmesiden, og derudover kan vi som hovedregel indtil videre kun støtte andre projekter i begrænset omfang, typisk i størrelsesordenen 3.000 – 5.000 kr. Dette giver ansøgerne et mere realistisk billede af Merkur Fondens formåen. Derfor fortsætter vi en tid endnu med at arbejde med ovennævnte vejledende angivelse af støttebidrag for støtten til andre projekter end vores fokusprojekter.

Ønsker som giverne har fremsat om donationernes anvendelse, er der blevet taget hensyn til i 2016.

Merkur Fonden har i 2016 bevilget i alt 630.000 kr. i uddelinger til 22 projekter, mod 517.000 kr. sidste år.

Du kan se årsrapporten for Merkur Fonden og læse mere på www.merkurfonden.dk (se Figur 20)

Udvikling i modtagne donationer (fig. 19)

	2016	2015	2014	2013	2012
Modtaget (1.000 kr.)	731	654	710	953	673
Antal givere	160	190	212	216	180

Udvikling i uddelinger (fig. 20)

	2016	2015	2014	2013	2012
Modtaget (1.000 kr.)	630	517	*1.025	665	674
Antal projekter	22	18	19	20	28

*Den store stigning skyldes, at vi modtog ekstraordinært mange donationer i slutningen af 2013, som først blev omsat i uddelinger i 2014.

Dokumentarfilmprojektet Heksene fra Gambaga forsøger at hjælpe udstødte kvinder i det nordlige Ghana.

FOTO: NICHOLAS BLUFF

NOGLE AF DE STØTTEDE PROJEKTER

Heksene fra GAMBAGA

I Gambaga i det nordlige Ghana lever Kvandu og Huaguli, som er to unge kvinder. De er begge blevet udstødt fra deres landsbyer under beskyldninger om, at de er hekse. I Gambaga lever de under den lokale høvdinges beskyttelse og må til gengæld arbejde gratis i hans marker. De lever adskilt fra deres familier og er stort set uden rettigheder i et patriarkalsk samfund, hvor en kvinde enten lever med sin far eller sin mand. Støtten fra Merkur Fonden skal hjælpe det dokumentarfilmprojekt, der produceres og optages i Ghana. I filmen vender de to kvinder hjem til deres landsbyer, hvor de vil fortælle deres historier, dér hvor de fandt sted, blive genforenet med deres familier og konfrontere dem, der tvang dem til at forlade deres hjem. Filmprojektet vil nuancere og skabe nye forståelser af heksebegrebet, som det i dag anvendes i dele af Vestafrika og i særdeleshed i Nordghana. Filmen forventes færdig i 1. kvartal 2017. Danmarks Radio har erhvervet sig visningsretten i Danmark via DR2.

Nordic Performers

– et stomp-projekt for flygtningebørn

Nordic Performers har modtaget støtte til en kulturevent for flygtningebørn i Dan-

mark. Nordic Performers er et forholdsvis nyt orkester i Nyborg – et tromme- og slagtojsorkester. De brænder for musikken og for at formidle den fantastiske og livsbekræftende energi, der ligger i deres rytmer og musik. Støtten bruges til indkøb af raslegrøntsager og frugter. Denne livsglæde vil de gerne give videre til de 120 uledsagede flygtningebørn på Børnecenter Søby på Ærø. Børnene higer efter aktiviteter der kan aktivere og hjælpe dem, og derfor udvikler Nordic Performers et stomp projekt sammen med børnene.

Børnene inddrages i heldagsworkshops, og i dagene op til koncerten vil børnene selv skulle finde nogle af de instrumenter de skal spille på, ligesom de selv skal planlægge og markedsføre den afsluttende fælleskoncert. Det er ideen, at dette projekt skal udbredes til andre flygtningecentre, hvor Nordic Performers kan komme og lave workshop med børnene. Og endelig ønsker de at lære børnene dansk ved at bruge instrumenter formet af frugt, grøntsager og hverdagsting.

Pit latrine til et børnehjem i Karamoja-regionen i Uganda

Velgørenhedsorganisationen Karamoja Child Care er en forening, der støtter et børnehjem i Karamoja-regionen i det nord-

østlige Uganda. Befolkningen er hårdt ramt af mange års væbnet konflikt og udbredt fattigdom. Det har skabt et højt antal forældreløse børn eller børn med blot én forælder. Børnehjemmet har et stort behov for et pit latrine. Støtten fra Merkur Fonden skal hjælpe børnehjemmet, så de undgår en truende koleraepidemi.

Audonicon i Skanderborg

Audonicon er et moderne kulturhus, som bl.a. danner rammen om en deltidsuddannelse i Rudolf Steiner-pædagogik, et bibliotek samt en lang række kulturelle begivenheder såsom foredrag, koncerter, yogaundervisning mv. Audonicon er et helt specielt bygningsværk, der udvendigt er helt uden rette vinkler og indvendigt arkitektonisk indrettet med henblik på at bringe særlige kvaliteter frem i mennesket i forbindelse med kunstnerisk udøvelse og pædagogisk virksomhed.

”3om1”

Er en lille undergruppe af sundhedsorganisationen International Cooperation Committee (IMCC). Denne organisation arbejder primært for at skaffe sponsorater til fattige børns uddannelse. Konceptet går ud på, at tre personer sammen sponsorerer et indisk barns uddannelse.

Lovpligtige oplysninger

LEDELSEN

BESTYRELSE

BESTYRELSESFORMAND

Morten Gunge,

Arkitekt m.a.a. (f. 1948)

Indvalgt i bestyrelsen i 1993, og aktuel valgperiode udløber i 2018.

Uafhængighed:

Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Morten Gunge har siddet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Morten Gunges uafhængighed.

Andelsbeholdning: 100 stk.

Direktør i:

- Morten Gunge Arkitekt m.a.a.

Bestyrelsesmedlem i:

- Merkur Udviklingslån A/S (formand)

Forudsætninger og kompetencer:

Arkitekt m.a.a. Bredt kendskab til alle de relevante forhold indenfor bankdrift, samt indgående kendskab til økologisk byggeri og ejendomme generelt. Indgående kendskab til Merkurs værdigrundlag og historie.

NÆSTFORMAND

Henrik Tølløse,

Økonomichef (f. 1958)

Indvalgt i bestyrelsen i 2001 og aktuel valgperiode udløber i 2017.

Uafhængighed:

Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Henrik Tølløse har siddet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Henrik Tølløses uafhængighed.

Andelsbeholdning: 177 stk.

Direktør i:

- VinoVenue ApS

Bestyrelsesmedlem i:

- VinoVenue ApS
- Ejendomsfonden Søtofte

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet med speciale i værdipapirer og investering. Indgående kendskab til alle relevante forhold indenfor bankdrift, herunder strategiske forhold, samt ejendomme bl.a. via uddannelse som ejendomsmægler. Godt kendskab til Merkurs værdigrundlag og historie.

MEDLEM

Annette Hartvig Larsen,

Adm. dir. (f. 1963)

Indvalgt i bestyrelsen i 2013, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Uafhængighed:

Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning: 50 stk.

Administrerende direktør i:

- Aarstiderne A/S

Bestyrelsesmedlem i:

- Åt Ekologisk Sverige KB
- Krogerup Højskole

Forudsætninger og kompetencer:

Cand. Agro. og HD i organisation. Indgående kendskab til ledelse og organisation af mellemstore virksomheder samt et godt kendskab til landbrugsdrift og fødevarerbranchen.

MEDLEM

Jakob Brochmann Laursen,

Underdirektør (f. 1963)

Indvalgt i bestyrelsen i 2011, og aktuel valgperiode udløber i 2017. Bestyrelsens uafhængige og særligt sagkyndige medlem af revisionsudvalget.

Uafhængighed

Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning: 80 stk.

Underdirektør i:

- Alka Forsikring

Direktør i:

- Sandaasen ejendomme v/ Jakob Laursen
- Sandaasen Økologiske gård v/ Jakob Laursen

Bestyrelsesformand i:

- Ejerforeningen Værkstedvej 4-6, Valby

Forudsætninger og kompetencer:

Cand.polit. Indgående kendskab til drift af bank, forsikring og realkredit, herunder strategiske forhold.

MEDLEM**Klaus Løehr-Petersen,**

Projektleder (f. 1952)

Indvalgt i bestyrelsen i 2002, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Uafhængighed:

Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Klaus Løehr-Petersen har siddet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Klaus Løehr-Petersens uafhængighed.

Andelsbeholdning: 15 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Ingen

Forudsætninger og kompetencer:

Handelsuddannet. Indgående kendskab til biodynamisk og økologisk fødevarerproduktion samt et stort netværk i det biodynamiske og økologiske miljø, mangeårig erfaring med projektledelse.

MEDLEM**Lene Diemer,**

Advokat (f. 1961)

Indvalgt i bestyrelsen i 2012, og aktuel valgperiode udløber i 2018.

Uafhængighed:

Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning: 102 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Fonden for Unges Uddannelsescenter (bestyrelsesformand)
- Fonden Akademiet Fodbold Fulton (bestyrelsesformand)
- Fonden Novavi (næstformand)
- LIB Holding Aps (indehaver)
- Det Socialøkonomiske Kompagni ApS, DESOKO (indehaver)
- Foreningen Søgården (bestyrelsesmedlem)
- Fonden Ehlershjemmet (bestyrelsesmedlem)
- Egfond (bestyrelsesmedlem)

Forudsætninger og kompetencer:

Advokat. Indgående kendskab til juridiske forhold særligt vedrørende sociale institutioner og undervisningsinstitutioner fra bl.a. egen advokatpraksis og tidligere ansættelse i Undervisningsministeriet og Kulturministeriet. Arbejder desuden med fondsret.

MEDLEM**Carsten Juul,**

Kunderådgiver, erhverv (f. 1964)

Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2015, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Andelsbeholdning: 59 stk.

Direktør i:

- Carsten Juul Holding ApS (indehaver)

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på erhverv. Har tidligere drevet egen virksomhed.

MEDLEM**Henrik Kronel,**

Kunderådgiver, investering (f. 1966)

Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2007, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Andelsbeholdning: 27 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Ingen

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på investering og værdipapirer.

MEDLEM**Søren Sivesgaard,**

Kunderådgiver, privat (f. 1960)

Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2015, og aktuel valgperiode udløber i 2019.

Andelsbeholdning: 6 stk.

Bestyrelsesformand i:

- Økologisk Markedseven Aalborg

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på privatområdet, herunder især boligfinansiering og investering.

DIREKTION

ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Lars Pehrson (f. 1958)

Administrerende direktør i Merkur siden etableringen i 1982.

Andelsbeholdning: 253 stk.

Direktør i:

- Merkur Udviklingslån A/S

Bestyrelsesmedlem i:

- Danmarks Grønne Investeringsfond

Lars Pehrsons varetagelse af bestyrelseshvervet i Danmarks Grønne Investeringsfond er godkendt af andelskassens bestyrelse i.h.t. Lov om Finansiell Virksomhed §80.

DIREKTØR

Asbjørn Andersen (f. 1959)

Direktør siden 2009, ansat i Merkur i 2002.

Andelsbeholdning: 89 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Ingen

REVISIONSUDVALG

Merkur har nedsat et separat revisionsudvalg. Udvalgets opgaver omfatter:

- overvågning af regnskabsafslæggelsesprocessen,
- overvågning af, om Merkurs interne kontrol- og risikostyringssystemer fungerer effektivt,
- overvågning af den lovpligtige revision af årsregnskabet mv. og
- overvågning af og kontrol med revisors uafhængighed.

Der er udarbejdet et kommissorium for revisionsudvalget, hvor rammerne for udvalgets arbejde beskrives. Ud over de løbende vurderinger af risikoforhold og interne kontroller, har revisionsudval-

get i 2016 arbejdet med at vurdere konsekvenserne af ny revisorlovgivning, der bl.a. indfører tvungen firmarotation. En anden konsekvens af den ny lovgivning er, at et ikke-børsnoteret pengeinstitut i Merkurs størrelse ikke længere har pligt til at have et revisionsudvalg. Merkurs bestyrelse har vurderet, at det er en fordel for andelskassen at opretholde udvalget.

Revisionsudvalget består af:

- **Henrik Tølløse**, formand
- **Jakob Brochmann Laursen**, særligt sagkyndigt medlem
- **Carsten Juul**

Bestyrelsen har udpeget Jakob Brochmann Laursen som særligt sagkyndigt medlem af revisionsudvalget på baggrund af hans kompetencer omkring risikostyring fra bl.a. nuværende stilling som underdirektør i et større forsikrings-selskab og hans virke i andelskassens bestyrelse. Det er bestyrelsens opfatelse, at Jakob Brochmann Laursen besidder de efter bekendtgørelsen om revisionsudvalg fornødne kvalifikationer.

USÆDVANLIGE FORHOLD

Merkur har i 2016 ikke været påvirket af usædvanlige forhold.

UDVIKLING I AKTIVITETER OG ØKONOMISKE FORHOLD

Merkur forventede i sin årsrapport for 2015 et årsresultat for 2016 i niveauet 15-18 mio. kr. efter skat. I dette skøn indgik et skøn over nedskrivninger på udlån m.v. på i alt 10-11 mio. kr.

Det var forventningen, at indlån og udlån ville stige ca. 10% i forhold til 2015.

Et resultat på 20,2 mio. kr. i 2016 er en del over det oprindeligt forventede resultat i intervallet 15-18 mio. kr. Afgivelsen skyldes særligt en højere kursgevinst på andelskassens obligationsbeholdning (6,4 mio. kr. mere end budgetteret), men også højere provisions- og gebyrindtægter (4,6 mio. kr. mere end budgetteret). I den modsatte retning trækker højere tab og nedskrivninger

på 6,5 mio. kr. i forhold til budgettet.

På indlån har væksten været på 16,3% og på udlån 17,1%. Begge dele er langt over det forventede.

Kapitalprocenten ultimo 2016 forventedes at ligge i intervallet 16-17%. Den faktiske kapitalprocent blev 17,5% og ligger dermed i overkanten af det forventede.

USIKKERHED VED INDREGNING OG MÅLING

Ved opgørelsen af de regnskabsmæssige værdier er der udøvet skøn. De udøvede skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen finder forsvarlige.

Det vigtigste regnskabsmæssige skøn vedrører nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor kvantificering af risikoen for manglende fremtidige betalinger er forbundet med et væsentligt skøn.

Særligt omkring gruppevis nedskrivninger, som beregnes efter en matematisk model udarbejdet af Lokale Pengeinstitutter, kan en vis usikkerhed ikke udelukkes, da tallene fremkommer som følge af matematiske beregninger på grundlag af en bagvedliggende statistisk sammenhæng mellem en række samfundsøkonomiske forhold og tabsudviklingen, og ikke som følge af skøn baseret på konkrete forhold.

BEGIVENHEDER EFTER REGNSKABSÅRETS AFSLUTNING

Fra balancedagen og frem til i dag er der ikke indtrådt forhold, der forrykker vurderingen af årsrapporten.

ANVENDELSE AF KAPITALDÆKNINGSREGLER

Merkur har vurderet behovet for at anvende avancerede metoder under kapitaldækningsreglerne, der for Merkurs vedkommende trådte i kraft fra 1. januar 2008. Merkurs størrelse taget i betragtning har vi næppe nogen mulighed for at anvende sådanne avancerede metoder. Merkur har derfor fra 2008 anvendt standardmetoden for kredit- og markedsrisici samt basisindikatormetoden for operationelle risici og forventer indtil videre at fortsætte hermed.

FORRETNINGSMÆSSIGE RISICI

Andelskassens væsentligste forretningsmæssige risiko er udlån og garanti stillelse. Merkur tilstræber en spredning af udlånet på forskellige brancher. Om forholdene i de enkelte brancher, som Merkur særligt låner penge ud til, henvises til årsrapportens afsnit om udlånsvirksomheden.

En stor del af sikkerheden for andelskassens udlån består i fast ejendom. Dette indebærer en risiko for forringet sikkerhedsværdi i en lavkonjunktursituation, da nogle lån er bevilget i tider, hvor ejendomsværdierne særligt uden for byerne var højere, end de er i dag. Vi har derfor fokus på at sikre, at vore kunders driftsøkonomi er holdbar, og at der sættes ind i tide, hvis der viser sig svaghestegn omkring driften.

Nogle af de kundesegmenter Merkur arbejder med, kan blive udsat for ændrede markedsvilkår eller rammevilkår på en måde, som vil udgøre en forretningsmæssig risiko for Merkur.

De vigtigste af disse forretningsmæssige risici er:

- Økologiske landbrug kan udvikle sig negativt med hensyn til afsætning eller afregningspriser, ligesom landbrugsstøttevilkårene kan ændres til ugunst for økologisk landbrug. Økologisk landbrug er ikke eksponeret overfor fjerne eller politisk ustabile eksportmarkeder som f.eks. Rusland. Den indenlandske afsætning har været stærkt stigende i 2016, og de økologiske afregningspriser er væsentligt højere end de konventionelle.
- Vedvarende energi kan få forringede afregnings- eller støttevilkår. Typisk er det ikke juridisk muligt at ændre vilkårene for allerede opførte energianlæg. Der har heller ikke været tegn på forringede vilkår for vedvarende energi i Danmark, bortset fra en periode med usikkerhed omkring vilkårene for solenergi. Denne usikkerhed berørte ikke allerede installerede anlæg.

- Skoler og institutioner kan få forringede betingelser fra det offentlige side, f.eks. i forbindelse med offentlige besparelser. Vi har set sådanne forringelser bl.a. ved at kommunerne forsøger at begrænse udgifterne til anbringelse af børn og unge på socialpædagogiske opholdssteder og andre institutioner. Vi har derfor fokus på opfølgning i forhold til, at skolerne og institutionerne får tilpasset deres budgetter. Det nye socialtilsyn fra 2014 er nu indkørt, hvilket betyder flere krav til sociale institutioner, men dette kan også være en fordel, da gode institutioner bedre vil kunne dokumentere deres kvalitet. Aktuelt er der vedtaget en forbedring af friskolernes tilskudsmodel i forbindelse med finansloven for 2017.

FINANSIELLE RISICI

Andelskassen har ikke usædvanlige finansielle risici og foretager ikke spekulationsvirksomhed. Der henvises derudover til regnskabets note 31 om risikostyring.

LØNPOLITIK

Bestyrelsen har den 23.12.2010 vedtaget en løn- og pensionspolitik for bestyrelse, direktion og ansatte, herunder ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på andelskassens risikoprofil (væsentlige risikotagere), samt ansatte i kontrolfunktioner i Merkur. Lønpolitikken er godkendt af generalforsamlingen den 9. april 2011. Bestyrelsen vurderer lønpolitikken én gang årligt, senest på bestyrelsesmødet den 26. august 2016. Vurderingen førte ikke til ændringer. Lønpolitikken har til hensigt at fremme en lønpolitik og -praksis, der er i overensstemmelse med, og fremmer en sund og effektiv risikostyring i Merkur.

BESTYRELSE OG DIREKTION

Der udbetales ikke variable lønde ("bonus") til bestyrelse og direktion, hverken i form af løn, aktier, optioner eller pensionsbidrag.

Ansatte, herunder væsentlige risikotagere

Der udbetales ikke variable lønde til ansatte generelt, herunder til ansatte hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på andelskassens risikoprofil (væsentlige risikotagere), hverken i form af løn, aktier, optioner eller pensionsbidrag.

Ansatte i kontrolfunktioner

Der udbetales ikke variable lønde til ansatte i kontrolfunktioner.

Aflønningsudvalg

Merkur har ikke nedsat noget aflønningsudvalg.

Søjle III rapportering, solvensbehov og selskabsledelse

Andelskassens såkaldte "Søjle III Rapport" (risikooplysninger) i.h.t. CRR direktivet kan findes på hjemmesiden merkur.dk under samme menupunkt som årsrapporten. Heri findes også oplysninger om solvensbehov og selskabsledelse.

Grønt regnskab

Merkur udarbejder årligt et grønt regnskab, hvor vi redegør for Merkurs direkte miljøpåvirkning. Det er en hjørnesten for Merkur at vægte omtanke for miljøet i vores bankforretning. Dette vil vi gerne have afspejlet sig i, at vi også i forhold til egne dispositioner udviser miljøhensyn.

I Merkur forsøger vi at forbruge med omtanke, således at vi sparer på energi og naturressourcerne i det omfang det ikke går ud over vore medarbejders arbejdsmiljø eller de ydelser, vi tilbyder vores kunder. Vi er også åbne overfor nye teknologiske løsninger, der begrænser miljøbelastningen af det forbrug, som er nødvendigt.

Merkurs indkøbspolitik foreskriver, at der altid tages hensyn til miljøet, når der indkøbes varer til bankens daglige drift. Således skal økologi, lavenergi og miljøcertificerede varer så vidt muligt prioriteres. Vi vurderer løbende nye tekniske løsninger. I 2016 har vi blandt andet valgt at skifte trykkeri til KLS PurePrint A/S, fordi det er Danmarks første CO₂-neutrale trykkeri med egen vindmølle og el-lastbiler. Dette skifte har betydet, at Merkur er overgået til primært at anvende papir og tryksager med cradle2cradle certificering. Dermed er Merkurs egne tryksager nu 100% bionedbrydelige og helt fri for skadelig kemi og tungmetaller.

INVESTERING I ENERGIPRODUKTION

Merkur ønsker så vidt muligt at kompensere for eget energiforbrug gennem tilsvarende investering i anlæg til energiproduktion. Energiproduktionen overgår endnu ikke Merkurs samlede forbrug, men dækker godt og vel el- og varmforsyningen i Merkurs lokaler, når produktionen omregnes til CO₂ besparelser. Vi vil gerne øge vores investeringer i ved-

varende energiproduktion, såfremt en passende lejlighed byder sig. Vi lægger vægt på at investere i nye produktionsanlæg, så der sker en reel tilførsel af den vedvarende energikapacitet.

Energiproduktionen fra de energianlæg, Merkur har investeret i, indregnes i energiregnskabet. Ved udgangen af 2016 ejer Merkur andele i tre produktionsanlæg; to danske andelsejede vindmølleanlæg og et solcelleanlæg i Spanien.

Energiproduktion fra vindmøller afhænger af, hvor meget det blæser, og energiproduktion fra solcelleanlæg afhænger af antallet af solskinstimer. Derfor kan produktionen fra de energianlæg, Merkur er medejer af, svinge fra år til år. Produktionen har således været en smule mindre i 2016 end i 2015.

ENERGIFORBRUG

Det direkte energiforbrug består af varme og el til Merkurs kontorer. I 2016 er varmforsyningen faldet en smule, hvilket alene tilskrives vejrmæssige udsving fra år til år, da der ikke har været iværksat målrettede tiltag for at begrænse varmforsyningen. Merkur bor til leje på tre ud af fire adresser. Skal der ske energiinvesteringer i bygningerne, som eksempelvis bedre isolering eller nye vinduer, skal disse gennemføres af bygningens ejer. Denne interessekonflikt vanskeliggør investeringer i at lavere varmforsyningen. Merkurs el-forbrug er samlet set steget, hvilket dog skal

ses i sammenhæng med den betydelige udvidelse af medarbejderstaben, der er sket i 2016. Således er det samlede direkte energiforbrug pr. medarbejder igen i 2016 faldet, hvilket vi er tilfredse med. (se Figur 21)

TRANSPORT – TJENESTEREJSER

Merkurs medarbejdere transporterer sig i arbejdstiden, når de skal på kundebesøg, til møder, på kursus og lignende. Merkur har en rejsepolitik som foreskriver, at den enkelte medarbejder i sit valg af transportform skal udvise miljøhensyn.

Merkur er organisatorisk ikke samlet på et sted, hvorfor en stor del af tjenesterejserne er forbundet med interne møder. Fysiske møder mellem afdelingerne begrænses mest muligt, og afholdes i stedet som videokonference.

Merkur engagerer sig i internationalt arbejde, med det formål at fremme og udvikle bæredygtig bankdrift globalt, ligesom vi har internationale samarbejdspartnere på f.eks. investeringsområdet. Det indebærer rejseaktivitet udover landets grænser. Den samlede rejseaktivitet målt i km er steget knap 9%, igen et udtryk for et forøget antal medarbejdere. (se Figur 22)

TRANSPORT – TIL OG FRA ARBEJDE

I Merkur er medarbejderne den væsentligste ressource. Hvis ikke de er til stede til at betjene kunderne, fungerer virksomheden ikke. Derfor indregnes

Energiforbrug (fig. 21)

	2016		2015	
	KWh	Omregnet til kg CO ₂	KWh	Omregnet til kg CO ₂
Fjernvarmeforbrug	270.757	46.029	269.407	45.799
El	80.031	38.175	75.144	35.844
I alt	350.788	84.204	344.551	81.643
ANDEL AF ELPRODUKTION FRA:				
Middelgrunden Vindmøllelaug	-18.907	-9.018	-19.534	-9.318
Hvidovre Vindmøllelaug	-80.532	-38.414	-89.944	-42.903
Plasticueros. Solcelleanlæg i Spanien	-106.875	-50.979	-114.302	-54.522
Indirekte egenproduktion i alt	-206.314	-98.411	-223.781	-106.743
Energiforbrug netto, i alt	144.474	-14.207	120.770	-25.100
Forbrug pr. medarbejder*	1.559	-153	1.460	-304

* Antallet af medarbejdere er beregnet som det gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltid. I 2016 er der 92,7 medarbejdere, mod 82,7 året før.

Tjenesterejser (fig. 22)

	2016		2015	
	KWh	Omregnet til kg CO ₂	KWh	Omregnet til kg CO ₂
Bil, delebil, taxa	161.440	20.237	143.349	19.209
Bus	1.404	146	566	59
Tog	77.798	1.245	70.863	1.134
Færge	5.663	3.964	2.169	1.518
Fly	89.895	33.295	91.667	33.744
I alt tjenesterejser	336.200	58.887	308.614	55.664

medarbejdernes transport til og fra arbejde i Merkurs samlede miljøpåvirkning. I 2016 har flere medarbejdere valgt at gå eller cykle til og fra arbejde samtidig med at færre kører i bil, hvilket tilsammen betyder at miljøbelastningen fra medarbejdernes transport er faldet væsentligt i forhold til 2015. (se Figur 23)

KOMPENSATION FOR UDLEDNING AF CO₂

Den samlede CO₂-udledning fra Merkurs aktiviteter neutraliseres gennem indkøb af Climate Clearing-enheder. Climate Clearing-enhederne handles gennem Climate Neutral Group, Holland, som garanterer, at CO₂-reduktionerne opstår som et resultat af skovplantning og etablering af vedvarende energian-

læg. Climate Neutral Groups Climate Clearing-enheder opfylder den såkaldte "gold standard", som bl.a. anbefales af WWF.

På baggrund af Merkurs nettoenergiforbrug i 2016 er der indkøbt Climate Clearing enheder svarende til 94.000 kg CO₂. Dette er et fald på 6% i forhold til året før. (se Figur 24)

PAPIRFORBRUG

Merkur bruger papir til brevpapir, kuverter, kopier, dokumenter, udskrifter m.m., samt til kundebladet Pengevirke og markedsføringsmateriale. En del af papiret bruges internt og makuleres og sendes til genbrug efter brug – resten sendes ud til kunder. (se Figur 25)

I hele 2016 har vi fortsat processen med at digitalisere dokumenter, som fremsendes til Merkurs kunder. Vi oplever også fortsat vækst i andelen af kunder, der foretrækker at modtage kontoudtog o.l. elektronisk. Det er den slags materiale, der genereres og udsendes via vores Datacentral BEC. Når det samlede papirforbrug alligevel er steget, skal det ses i forhold til den øgede kundetilgang. I 2016 har vi haft en nettotilgang af kunder på 8,3% mod et øget papirforbrug på 5,5%. Mængden af returneret papir, som er det, Merkur indsamler og sender til genbrug, er steget, hvilket betyder, at nettopapirforbruget er faldet med 22,8%. (se Figur 26)

Foretrukket transportmiddel (fig. 23)

	Antal kilometer					
	Antal medarbejdere		pr. år		Omregnet til kg. CO ₂	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Gang/Cykel	32	28	95.716	75.661	0	0
Bil	20	30	251.435	326.394	23.886	43.737
Bus	13	14	91.688	100.461	9.500	10.194
Tog	25	16	494.014	389.772	15.151	15.104
I alt	90	88	932.853	892.288	48.537	69.035
Pr. medarbejder					539	784

Der er taget udgangspunkt i den enkelte medarbejders foretrukne transportmiddel. Ved omregning til CO₂ benyttes standard omregningsfaktorer fra bl.a. www.dsb.dk, www.movia.dk og www.climatefriendly.com. Emissionsfaktoren er beregnet efter et vejet gennemsnit af medarbejdernes bilvalg. Den gennemsnitlige bil ligger lidt bedre end en klasse B bil, men ikke helt som en klasse A bil. Antal medarbejdere baserer sig på antal fastansatte ultimo året. Medarbejdere på barsel og langtidssygemeldte medarbejdere indgår ikke i opgørelsen.

Total CO₂-udledning (fig. 24)

(Kg CO ₂)	2016	2015
Energiforbrug	-14.208	-25.100
Tjenesterejser	58.887	55.664
Transport hjem/arbejde	48.538	69.035
I alt	93.217	99.599
Indkøbte Climate Clearing-enheder	-94.000	100.000
Netto CO₂-udledning	0	0

Indkøbt papir (fig. 25)

(KG)	2016	2015
Papir fra BEC	332	328
Markedsføringsmateriale, inkl. Pengevirke	5.227	4.879
Andet papir, brev- og kopipapir samt kuverter	4.130	3.979
I alt	9.689	9.186
Returneret papir	-7.610	-6.490
Netto papirforbrug	2.079	2.696

Samlet forbrug (fig. 26)

	2016	2015	Besparelse
Samlet bruttoenergiforbrug i kg CO ₂	191.628	206.342	7,1%
Samlet nettoenergiforbrug i kg CO ₂	93.217	99.599	6,4%
Samlet bruttopapirforbrug i kg	9.689	9.186	-5,5%
Samlet nettopapirforbrug i kg	2.079	2.696	22,9%

Socialt regnskab

Merkurs medarbejdere er en vigtig ressource. Derfor lægger vi vægt på åbenhed omkring, hvordan de menneskelige ressourcer forvaltes i Merkur, og hvordan Merkur gennem sit direkte virke påvirker samfundet.

MEDARBEJDERNES TRIVSEL

Vi har fokus på medarbejdernes trivsel i Merkur. En verden i konstant forandring stiller store krav til medarbejdernes omstillingsparathed og fleksibilitet generelt.

Merkur ønsker at imødekomme nutidens krav til den moderne arbejdsplads og lægger stor vægt på, at der er mulighed for at opretholde en balance i forholdet mellem arbejdsliv og familieliv. Det gør vi blandt andet ved, så vidt det er muligt, at efterkomme ønsker om orlov eller behov for nedsat arbejdstid.

Det samlede antal sygedage i 2016 ligger på niveau med 2015, men andelen af langtidssygdom er faldet betragteligt, mens det kortvarige sygefravær er steget. I forhold til langtidssygemeldte medarbejdere er andelen af fuldtidssygemeldte faldet markant, mens andelen af deltidssygedage er steget. Der er således sket en forskydning på dette område, hvor fravær fra arbejdet, i stedet afløses af perioder med nedsat arbejdstid. Dette bunder i et ønske om at fastholde sygdomsramte medarbejdere i nuværende stillinger i videst mulig omfang. Ved langvarig fuldtidssygdom arbejdes der hen imod, at den pågældende medarbejder vender tilbage til samme stilling hurtigst muligt.

Med en stor medarbejderskare, er sygdomsfravær desværre et vilkår, vi bliver nødt til at anerkende i højere grad end tidligere. Selvom det gennemsnitlige antal sygedage pr. medarbejder er faldet i forhold til 2015, ligger det forsat højt. Ifølge Danmarks Statistik er det gennemsnitlige sygefravær for funk-

nærer ansat i virksomheder og organisationer 6,5 sygedage p.a. Vi ønsker naturligvis ikke at ligge over dette niveau. Vi har en særlig opmærksomhed på området, og har derfor i 2016 udarbejdet en formaliseret politik omkring håndtering af sygefravær. For at forebygge stresssygemeldinger har vi gennemført et stresshåndteringskursus for alle medarbejdere, samt individuelle coachingforløb for medarbejdere, der er i risiko for at udvikle stress. Processen med at nedbringe sygefravær kan være langvarig, idet mange parametre spiller ind på området. Vi må således forvente at et fald vil ske gradvist over tid. (se Figur 27)

Merkurs medarbejdere er omfattet af forsikringsdækninger, der sikrer præventive forløb samt hurtig behandling i tilfælde af sygdom.

Merkur har en mindre socialfond, som har til formål at yde økonomisk støtte til medarbejdere, der er kommet i en vanskelig situation. Det kan f.eks. være i forbindelse med sundheds- eller tandbehandling, eller som tilskud til et særligt sundhedsfremmende forløb.

Der har ikke været behandlet større arbejds- og miljøskader i løbet af året. Der foretages løbende målinger på både det fysiske- og det psykiske arbejdsmiljø og Arbejdstilsynet fører løbende tilsyn med Merkurs afdelinger. Arbejdsmiljøet i Merkur opfattes af Arbejdstilsynet som godt.

MEDARBEJDETSAMMENSÆTNING

Ved udgangen af 2016 var der ansat 97 medarbejdere i Merkur, en stigning på 10,2% fra 2015. I 2016 har midlertidige

ansættelser samt vikariater været nødvendige blandt andet grundet et stort barselsfravær. Endvidere har det været nødvendigt med en generel bemandingsmæssig opnormering i flere afdelinger. fire medarbejdere, som er ansat i 2016 har valgt at fratræde deres stilling inden for første år. (se Figur 28 og 29) Blandt medarbejderne generelt er fordelingen mellem kønnene relativt lige, det vil sige 48% kvinder og 52% mænd. Der er en større kønsmæssig ulighed i stillinger med ledelsesmæssigt ansvar. Der er opmærksomhed på det uhenigtsmæssige i denne skævhed, og der er udarbejdet måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i Merkurs ledelse. (se Figur 30)

Gennemsnitsalderen i Merkur er relativt høj. De modne medarbejdere vurderes som en væsentlig ressource. De har solid faglig erfaring, som alle øvrige ansatte drager nytte af. Af hensyn til fremtidssikringen af Merkur, tilstræbes det at rekruttere yngre medarbejdere, hvor det er muligt, ligesom der løbende ansættes trainees i afdelingerne.

KOMPETENCEUDVIKLING

Vi har fokus på, at alle medarbejdere besidder eller udvikler de kompetencer, der er nødvendige for deres arbejde. Vi mener at arbejdsglæden højnes, når man arbejder med det, man behersker og samtidig udfordres af. Derfor tilstræber vi løbende kompetenceudvikling for alle ansatte i Merkur.

At Merkur er et værdibaseret pengeinstitut fordrer, at medarbejdernes kompetencer skal spænde over både faglige kvalifikationer og viden relateret til

Sygd (fig. 27)

	2016	2015
	Antal dage	Antal dage
Egen sygdom	912	941
– Heraf langtidssygdom	381	638
– Heraf langtidssygdom på deltid	196	45
Gennemsnitligt sygefravær pr. medarbejder	9,7	11,0
Gennemsnitligt sygefravær pr. medarbejder ekskl. langtidssygdom	5,7	3,5
ANDET FRAVÆR		
Omsorgsfravær (herunder barn syg)	51	30
Barselsorlov (herunder fædreorlov)	701	83
Anden orlov	337	0

Medarbejdere i Merkur (fig. 28)

	2016	2015
Antal fastansatte primo året	88	76
Tilgang, nyansættelser	23	18
Fratrædt, pensionering	2	0
Fratrædt, andre årsager	12	6
Antal fastansatte ultimo året	97	88
Antal medarbejdere på deltid	16	11
Omregnet til heltidsstillinger	94	86
Fratrædt, andre årsager, i % af primo	13,6%	7,9%

Kønsfordeling opdelt på stillingstyper (fig. 29)

	2016		2015	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
Direktion	2	0	2	0
Afdelingsdirektører	4	0	4	0
Mellemledere og stabschefer	5	3	4	3
Bestyrelse	7	2	7	2

Alder (fig. 30)

	2016		2015	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Under 30 år	7	7,2	6	6,8
30-39 år	19	19,6	16	18,2
40-49 år	18	18,6	18	20,5
50-59 år	43	44,3	40	45,5
60 år -	10	10,3	8	9,0
Gennemsnitsalder	47,7 år		48 år	

Antal Uddannelsesdage (fig. 31)

	2016	2015
	Antal dage	Antal dage
Samlet antal arbejdsdage	21.193	18.880
Uddannelse	601	284
– Heraf anvendt til faglig uddannelse	350	118
– Heraf anvendt til værdimæssig uddannelse	251	166
Uddannelsesdage pr. medarbejder (heltidsstil.)	6,4	3,3

Merkurs særlige profil. Vi ønsker at understøtte medarbejdernes fortsatte åbenhed og nysgerrighed overfor mennesker og samfund og påskønner, når vores medarbejdere tilegner sig viden, der ligger ud over det rent bankfaglige. Særlige udvekslingsophold og uddannelser under Global Alliance for Banking on Values samt Institute for Social Banking giver bl.a. mulighed herfor. Fordoblingen i antal uddannelsesdage fra 2015 til 2016 afspejler, at der i 2016 er blevet gennemført flere brede uddannelsesforløb, hvor alle medarbejdere har gennemgået samme kursusforløb i forhold til eksempelvis kvalitet i rådgivningen og implementering af de lovpligtige procedurer i forhold til forebyggelse af hvidvask. (se Figur 31)

LØNFORHOLD

Lønspredningen i Merkur er lille sammenlignet med de øvrige virksomheder i den finansielle sektoren. Der udbetales ikke resultatafhængige tillæg og bonusser, men udelukkende tillæg med baggrund i medarbejderens særlige kvalifikationer eller funktion. De fastansatte medarbejders lønninger spænder fra en startløn for en trainee kr. 23.485 til en direktionsløn kr. 64.270. Dermed er spændet mellem bund og top faktor 2,74.

MERKUR OG SAMFUNDET

Udover den daglige bankvirksomhed engagerer Merkur sig i udbredelsen af viden om bl.a. økologisk økonomi og bæredygtig bankdrift. Vi søger løbende dialog med beslutningstagere og me-

ningsdannere, og prioriterer at bruge ressourcer på aktiviteter, der skaber samfundsmæssig værdi i et bredere perspektiv. F.eks. har Merkur de seneste år været aktiv på Folkemødet på Bornholm, ved foredrag rundt om i landet og vi har bidraget til debatbøger. Desuden søges vi løbende af forskere og studerende, der gerne vil bruge Merkur som case i forbindelse med empiriske studier. Dette er vi meget åbne overfor i det omfang, det ikke forstyrrer den daglige drift.

Endelig bidrager Merkur til samfundet direkte via vores betaling af skatter og afgifter. (se Figur 32)

Skat og afgifter (fig. 32)

(1.000 kr.)	2016	2015
Betalt selskabsskat af Merkurs overskud m.v.	3.733	129
Lønsumsafgift*	6.466	5.094
Moms**	4.831	2.987
Energiafgifter, ca.	60	60
I alt betalt af Merkur	15.090	8.270
OPKRÆVET AF MERKUR HOS KUNDERNE PÅ VEGNE AF STATEN:		
Pensionsskat	1.291	3.553
Pensionsskat ved ophævelse af pensionsordninger	11	103
Arbejdsmarkedsbidrag vedr. pensionsindbetalinger (arbejdsgiverordninger)	1.490	1.999
I alt skatter/afgifter opkrævet hos kunderne	2.792	5.655

* Den finansielle sektor betaler, sammen med ganske få andre brancher, en særlig afgift på lønsummen, dvs. for at have mennesker ansat.

**Pengeinstitutter er i modsætning til produktions-, handels- og servicevirksomheder kun momsregistrerede på enkelte aktivitetsområder. Det betyder, at Merkur ikke kan fratække fuld moms af indkøb og anskaffelser – ud af ovenstående momsbeløb har Merkur kun haft mulighed for at fratække ca. 141. t.kr. i 2016

Ledespåtegning

Vi har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016 for Merkur Andelskasse.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse at årsregnskabet giver et retvisende billede af andelskassens aktiver, passiver og

finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af andelskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vor opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i andelskassens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og andelskassens finansielle stilling samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som andelskassen står over for.

Årsrapporten indeholder et grønt regnskab og et socialt regnskab, som andelskassen ikke er forpligtet til at udarbejde. Vi erklærer, at det grønne og det sociale regnskab giver et retvisende billede inden for rammerne af almindeligt anerkendte retningslinjer for sådanne beretninger, for så vidt som sådanne retningslinjer findes.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Aalborg, den 1. marts 2017

DIREKTION:

Lars Pehrson

Asbjørn Andersen

BESTYRELSE:

Morten Gunge (Formand)

Henrik Tølløse (Næstformand)

Annette Hartvig Larsen

Jakob Brochmann Laursen

Klaus Loehr-Petersen

Lene Diemer

Carsten Juul

Henrik Kronel

Søren Sivesgaard

Foranstående årsrapport for 2016 godkendes på ordinær generalforsamling, den 1. april 2017

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til andelshaverne i Merkur Andelskasse

KONKLUSION

Vi har revideret årsregnskabet for Merkur Andelskasse for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af andelskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2016 samt af resultatet af andelskassens aktiviteter for regnskabsåret 01.01.16 - 31.12.2016 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

GRUNDLAG FOR KONKLUSION

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af andelskassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vore øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfat-

telse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

LEDELSENS ANSVAR FOR ÅRSREGNSKABET

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere andelskassens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere andelskassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

REVISORS ANSVAR FOR REVISIONEN AF ÅRSREGNSKABET

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning

med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlingerne som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigel-

ser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udføre revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af andelskassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om andelskassens evne til at fortsætte driften.
- Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspå-

tegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at andelskassen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

UDTALELSE OM LEDELSESBERETNINGEN

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen. Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aalborg, den 1. marts 2017

BEIERHOLM

Statsautoriseret
Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 32 89 54 68

Per Lindholt Christensen

Statsaut. revisor

Regnskab

RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE FOR 2016				
(1.000 kr)	2016	2015	Note	
Renteindtægter	98.133	89.749	3	
Renteudgifter	-7.325	-8.484	4	
Netto renteindtægter	90.808	81.265		
Udbytte af aktier m.v.	94	78		
Gebyrer og provisionsindtægter	41.117	34.476	5	
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	-2.416	-2.391	6	
Netto rente- og gebyrindtægter	129.603	113.428		
Kursreguleringer	9.612	-1.447	7	
Andre driftsindtægter	428	464		
Udgifter til personale og administration	-92.587	-80.090	8	
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	-1.796	-1.161	10	
Andre driftsudgifter	-4.297	-8.461	11	
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	-17.007	-14.033	12	
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	5	11		
Resultat før skat	23.961	8.711		
Skat	-3.733	-887	13	
Årets resultat	20.228	7.824		
Forslag til resultatdisponering				
Overført til næste år	20.228	7.824		
Totalindkomstopgørelse				
Årets resultat	20.228	7.824		
Anden totalindkomst:				
Valutakursregulering andele i EUR	60	39		
Skat af totalindkomst	0	0		
Anden totalindkomst efter skat	60	39		
Årets totalindkomst	20.288	7.863		

BALANCE PR 31.12.2016

AKTIVER (1.000 kr.)	2016	2015	Note
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	45.244	169.291	
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	498.586	35.760	14
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	1.676.023	1.430.950	15-16
Obligationer til dagsværdi	747.770	871.982	17
Obligationer til amortiseret kostpris	49.918	49.836	18
Aktier m.v.	50.470	46.646	19
Kapitalandele i associerede virksomheder	648	642	20
Grunde og bygninger			
Grund og bygninger (investeringsejendomme)	3.800	5.260	
Grund og bygning (domicilejendom)	13.336	10.688	
Grunde og bygninger i alt	17.136	15.948	21
Øvrige materielle aktiver	3.148	1.622	22
Aktuelle skatteaktiver	0	1.506	13
Udskudte skatteaktiver	2.631	1.941	13
Aktiver i midlertidig besiddelse	4.400	8.250	22
Andre aktiver	47.114	51.787	23
Periodeafgrænsningsposter	3.106	1.807	
AKTIVER I ALT	3.146.194	2.687.968	

BALANCE PR 31.12.2016 (fortsat)			
PASSIVER (1.000 kr.)	2016	2015	Note
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	86.436	71.911	24
Indlån og anden gæld	2.675.996	2.300.360	25
Aktuel skatteforpligtelse	389	0	13
Andre passiver	22.813	22.522	
GÆLD I ALT	2.785.634	2.394.793	
Hensættelse til pensioner og lignende forpligtelser	292	137	
Hensættelser til tab på garantier	1.416	0	
Hensættelser til andre forpligtelser	300	0	
HENSATTE FORPLIGTELSER I ALT	2.008	137	26
Efterstillede kapitalindskud	41.604	43.730	
EFTERSTILLEDE KAPITALINDSKUD	41.604	43.730	27
EGENKAPITAL			
Andelskapital	156.364	129.848	
Overkurs ved emission	82.100	61.205	
Opskrivningshenlæggelser	859	859	
Andre reserver	4.708	4.708	
Overført overskud	72.917	52.688	
EGENKAPITAL I ALT	316.948	249.308	
PASSIVER I ALT	3.146.194	2.687.968	
IKKE-BALANCEFØRTE POSTER			
Garantier	685.369	480.866	28
IKKE-BALANCEFØRTE POSTER I ALT	685.369	480.866	

EGENKAPITALOPGØRELSE FOR 2016

(1.000 kr.)	2016	2015	Note
Andelskapital:			
Andelskapital primo	129.848	122.053	
Ny indbetalt andelskapital	26.516	7.795	
I alt	156.364	129.848	
Andelenes kurs ved årets slutning:	187,38	174,86	
Overkurs ved emission:			
Overkurs ved emission, primo	61.205	55.664	
Overkurs ved nytegning	20.835	5.502	
Anden totalindkomst	60	39	
I alt	82.100	61.205	
Opskrivningshenlæggelse:			
Saldo ved årets begyndelse	859	859	
I alt	859	859	
Andre reserver:			
Andre reserver, primo	4.708	4.708	
I alt	4.708	4.708	
Overført overskud:			
Overført overskud, primo	52.688	44.864	
Årets resultat	20.228	7.824	
I alt	72.917	52.688	
Specifikation:			
Overført overskud, primo	52.688	44.864	
Årets resultat	20.228	7.824	
Anden totalindkomst	60	39	
Samlet totalindkomst	20.288	7.863	
Anden totalindkomst ovf. til overkurs ved emission	-60	-39	
Årets resultat	20.228	7.824	
I alt	72.917	52.688	

EGENKAPITALEN VED ÅRETS SLUTNING SAMMENSÆTTER SIG SÅLEDES:

(1.000 kr.)	2016	2015	Note
Andelskapital	156.364	129.848	
Overkurs ved emission	82.100	61.205	
Opskrivningshenlæggelse, ejendom	859	859	
Andre reserver	4.708	4.708	
Overført overskud	72.917	52.688	
I alt	316.948	249.308	
Andre oplysninger om reserverne:			
Frie reserver (tidligere A-kapital)			
Saldo ved årets begyndelse	19.704	18.979	
Forholdsmæssig andel af årets resultat	1.693	725	
Frie reserver i alt	21.397	19.704	
Andel af andre reserver	2.353	2.353	
I alt	23.750	22.057	
Kursreguleringsfond (tidligere B-kapital)			
Saldo ved årets begyndelse	32.984	25.885	
Forholdsmæssig andel af årets resultat	18.536	7.099	
Kursreguleringsfond i alt	51.520	32.984	
Andel af andre reserver	2.355	2.355	
I alt	53.875	35.339	

Noter til Merkurs regnskab 2016

1. Anvendt regnskabspraksis
2. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerhed
3. Renteindtægter
4. Renteudgifter
5. Gebyrer og provisionsindtægter
6. Afgivne gebyrer og provisionsudgifter
7. Kursreguleringer
8. Udgifter til personale og administration
9. Øvrige administrationsudgifter (specifikation)
10. Afskrivninger på materielle aktiver
11. Andre driftsudgifter
12. Nedskrivninger og hensættelser på udlån og tilgodehavender m.v.
13. Skat
14. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker
15. Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris
16. Udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher
17. Obligationer til dagsværdi
18. Obligationer til amortiseret kostpris
19. Aktier m.v.
20. Kapitalandele i associerede virksomheder
21. Grunde og bygninger
22. Øvrige materielle aktiver og aktiver i midlertidig besiddelse
23. Andre aktiver
24. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
25. Indlån og anden gæld
26. Hensatte forpligtelser
27. Efterstillede kapitalindskud
28. Garantier
29. Kapitalkrav
30. Kapitalprocent
31. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici
32. Transaktioner med nærtstående parter i regnskabsåret
33. Antal ansatte
34. Hoved- og nøgletal

Note 1 – Væsentlig anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmægler selskaber.

Årsregnskabet præsenteres i danske kroner og afrundes til nærmeste 1.000 kr.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2015.

GENERELT OM INDREGNING OG MÅLING

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde andelskassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når andelskassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt at fremtidige økonomiske fordele vil fragå andelskassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages der hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger på domicilejendomme direkte på egenkapitalen.

OMREGNING AF FREMMED VALUTA

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. På balancedagen anvendes balancedagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og betalingsdagens, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

RESULTATOPGØRELSEN

RENTER, GEBYRER OG PROVISIONER

Renteindtægter og renteutgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører.

Renteindtægter hidrørende fra lån der er nedskrevet er efter reglerne flyttet til indgået på tidligere afskrevne fordringer.

Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente for et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af udlånet under renteindtægter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

UDGIFTER TIL PERSONALE OG ADMINISTRATION

Udgifter til personale omfatter løn samt sociale omkostninger og pensioner. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder. Der afsættes beløb til dækning af særlige personaleforpligtelser, f.eks. barselsorlov.

Andelskassen har indgået aftale om en pensionsordning med hovedparten af medarbejderne. Der indbetales faste bidrag til pensionskonti i andelskassen eller til en pensionskasse. Andelskassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag, og der består ikke pensionsforpligtelser udover det nævnte.

SKAT

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser, henholdsvis tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt a conto skat.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæs-

sige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

BALANCEN

TILGODEHAVENDER HOS KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker. Regnskabsposten måles til dagsværdi.

UDLÅN OG ANDRE TILGODEHAVENDER TIL AMORTISERET KOSTPRIS

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetalinger er sket direkte til låntager.

Udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesprovision og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist. I vurderingen af nedskrivningerne er der taget højde for den seneste præcisering af reglerne, som er foretaget i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen af 26. marts 2014, samt vejledningen om individuelle nedskrivninger og hensættelser af 28. oktober 2015. Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Der foreligger objektiv indikation for værdiforringelse af et udlån, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelig økonomiske vanskeligheder
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- Når andelskassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis låntager var i økonomiske vanskeligheder eller
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Nedskrivninger foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af den forventede fremtidige betaling på udlånet, herunder realisationsværdi af eventuelle sikkerheder.

Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet og tilgodehavendet.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger under posten nedskrivninger på udlån. Værdiregulering og nettodriftsomkostninger vedrørende overtagne aktiver føres ligeledes herunder. Renteindtægter fra lån, der er nedskrevet, modregnes i resultatopgørelsen, også i denne post.

OBLIGATIONER

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 1).

Obligationer med begrænset daglig omsætning på aktive markeder, måles til amortiseret kostpris med udgangspunkt i dagsværdien pr. 01. juli 2008. De pågældende obligationer – som kun udgør én fondskode – kategoriseres som et "hold-til-udløb"-aktiv, hvilket indebærer, at forskellen mellem dagsværdien pr. 01. juli 2008 og indfrielseskursen ved udløb medtages løbende i resultatopgørelsen over perioden som en lineær værdistigning. Der henvises til regnskabsnote 18.

AKTIER M.V.

Aktier måles til dagsværdi fastsat ud fra lukkekursen på balancedagen (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 1).

Unoterede aktier i selskaber som andelskassen ejer i fællesskab med en række andre pengeinstitutter og hvor der sker løbende omfordeling af aktierne, anses omfordeling for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 2).

Dagsværdien for andre unoterede eller illikvide aktier tager hvor muligt udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og lignende eller alternativt kapitalberegninger (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 2).

Unoterede kapitalandele, hvor det ikke er muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris (Benævnt værdiansættelseskategori niveau 3).

KAPITALANDELE I ASSOCIEREDE SELSKABER

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi.

I resultatopgørelsen indregnes andelskassens andel af virksomhedernes resultat efter skat.

MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Materielle anlægsaktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte knyttet til anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Investeringsejendomme.

Investeringsejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster.

Investeringsejendomme måles efter første indregning til dagsværdi i overensstemmelse med principperne i bilag 9 til regnskabsbekendtgørelsen. Ændringer i dagsværdi på investeringsejendomme indregnes i resultatopgørelsen.

Domicilejendomme.

Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Eksterne eksperter er involveret i målingen af domicilejendomme. Andelskassens ejendomme er senest vurderet i 2016. Væsentlige stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes under opskrivningshælgelser under egenkapitalen. Væsentlige fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsel af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på

baggrund af den opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 50 år.

Øvrige materielle aktiver.

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider:

IT-udstyr og maskiner	3 år
Inventar	3 år
Indretning af lejede lokaler	5 år
Klima anlæg	10 år
Vindmøller	10 - 25 år

AKTIVER I MIDLERTIDIG BESIDDELSE.

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i andelskassens besiddelse. Aktiver og dertil knyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

HENSATTE FORPLIGTELSE

Forpligtelser og garantier, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på andelskassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Note 2 – Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurdering eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger, der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af andelskassens aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2016, er de samme som ved udarbejdelsen af årsrapporten for 2015 med undtagelse af måling af udskudte skatteaktiver, idet der pr. 31.12.2016 er tale om en hensat forpligtelse:

- Måling af udlån
- Måling af investeringsejendomme og domicilejendomme
- Måling af midlertidige overtagne aktiver
- Institutspecifikke forhold

MÅLING AF UDLÅN

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsafslæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan være væsentlig. Ændringer kan forekomme ved en ændring i praksis fra myndighedernes side, ligesom ændrede principper fra ledelsen – såsom f.eks. tidshorisonten – ændres.

Som følge af de nuværende og seneste års konjunkturusikkerheder er værdiansættelsen af sikkerheder i andelskassens engagementer forsat forbundet med usikkerhed, og sikkerhederne i erhvervsjendomme i høj grad påvirket af de aktuelle skøn over afkast i ejendomsmarkedet.

Nedskrivningerne er opgjort i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen bilag 10 med tilhørende vejledning og vurderede sikkerhedsværdier. Værdierne kan i nogle tilfælde være fastlagt i et illikvidt marked, hvor kendskab til reelle handels- og belåningsværdier er meget sparsom.

En afgørende faktor for nedskrivninger på landbrugsengagementer er værdien af landbrugsjorden. I de foretagne nedskrivningsberegninger for landbrugsengagementer, hvor der er vurderet at være en objektiv indikation for værdiforringelse, er der maksimalt anvendt en hektar-pris svarende til de priser som Finanstilsynet har meddelt for området.

For private kunder er der usikkerhed forbundet med opgørelse af nedskrivninger. Da det for en del af kunderne kan konstateres, at selvom de på nuværende tidspunkt kan betale ydelserne på lånene, så vil yderligere krav til afdrag eller rente presse betalingsevnen. Hertil kommer risikoen for at en række boligejere ikke vil kunne afhænde deres bolig uden tab.

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 2 grupper fordelt på én gruppe af privatkunder og én gruppe af erhvervs-kunder.

Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling heraf. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske

variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Andelskassen har derfor vurderet om modelestimerne skal tilpasses kreditrisikoen for egen udlånsportefølje. Andelskassen har vurderet, at modellens estimer passer på vore egne forhold.

Modellens estimer danner baggrund for beregningen af de gruppevise nedskrivninger. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne med det enkelte udlåns oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko primo den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevise nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

MÅLING AF INVESTERINGS- OG DOMICILEJENDOMME

Investeringsejendomme og domicilejendomme, hvor der er væsentlige skøn forbundet med fastlæggelsen af et forrentningskrav til afhændelse indenfor en 6 måneders periode med salgsbestræbelser.

MÅLING AF MIDLERTIDIGE OVERTAGNE AKTIVER

Midlertidige overtagne aktiver, hvor der er væsentlige skøn forbundet med fastlæggelsen af salgsværdien og tidspunktet for salg af de overtagne aktiver.

INSTITUTSPECIFIKKE FORHOLD

Målingen af unoterede aktier og enkelte obligationer er kun i mindre grad baseret på observerbare markedsdata. Hertil kommer, at der for en række unoterede aktier ikke har været omsætning heri i en årrække. Unoterede aktier og obligationer er

opgjort til skønnet markedsværdi og er således behæftet med usikkerhed.

KOMMENDE REGSKABSREGLER

På tidspunktet for offentliggørelse af denne årsrapport er en række bestemmelser under ændring i den danske IFRS-forenelige regnskabsbekendtgørelse. Baggrunden er fremkomsten af den internationale regnskabsstandard IFRS 9 Finansielle instrumenter, der er obligatorisk at anvende for IFRS-regnskabsaflæggere fra 1. januar 2018.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 vil tilsvarende blive indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleret af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der udfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Den justerede danske regnskabsbekendtgørelse forventes at træde i kraft for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2018.

Regnskabsstandarden IFRS 9, som indarbejdes i de danske regnskabsregler, ændrer i væsentlig grad ved de gældende nedskrivningsregler.

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets forventede restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, men baseret på en øget tabssandsynlighed.

Der pågår et udviklingsarbejde forankret på Merkurs datacentral BEC med deltagelse af de tilknyttede medlemsinstitutter samt LOPI med henblik på at udvikle en IFRS 9 forenelig nedskrivningsmodel. Modellen, som er under udvikling, påtænkes i særlig grad anvendt for kunder/faciliteter i stadie 1, og

en delmængde af kunder/faciliteter i stadie 2. For svage stadie 2 kunder/faciliteter og stadie 3 kunder/faciliteter forventes nedskrivningsberegningen at blive foretaget ved en manuel, individuel vurdering af de finansielle aktiver fremfor ved en modelmæssig beregning.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage et rimeligt skøn over den regnskabsmæssige virkning af førstegangsanvendelsen af IFRS 9, for så vidt angår nedskrivningsreglerne. Det er dog i almindelighed forventningen, at de nye nedskrivningsregler for pengeinstitutterne samlet set vil føre til øgede nedskrivninger og dermed en større korrektivkonto, da alle udlån og garantier efter de nye regler vil få tilknyttet en nedskrivning svarende til det forventede kredittab i 12 måneder eller det forventede kredittab i aktivets restløbetid ved en betydelig stigning i kreditrisikoen.

Gruppevise nedskrivninger efter de gældende regler videreføres ikke under de nye regler, og det vil i nogen udstrækning mindske virkningen af IFRS 9. Hertil kommer, at de særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10 rykker nedskrivningerne frem i tid, og derved delvist inddiskonterer virkningen af de kommende IFRS 9 nedskrivningsregler.

En negativ regnskabsmæssig påvirkning af de nye forventningsbaserede IFRS 9 nedskrivningsregler vil i udgangspunktet have tilsvarende effekt på kapitalgrundlaget. For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivning, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (kapitalkravspakken), foreslået en femårig overgangsordning således, at en negativ effekt af de nye IFRS 9 nedskrivningsregler først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter fem år.

Samlet set vurderer Merkur virkningen af IFRS 9 på den kapitalmæssige overdækning til at være uvæsentlig ved reglernes ikrafttrædelse i 2018, mens virkningen på den kapitalmæssige overdækning fremadrettet vil være afdæmpet negativ i takt med, at virkningen af overgangsordningen udfases.

(1.000 kr.)	2016	2015
NOTE 3 RENTEINDTÆGTER		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	13	31
Udlån og andre tilgodehavender	94.065	85.473
Obligationer	3.953	4.028
Øvrige renteindtægter	102	217
I alt	98.133	89.749
<p>Merkur har ikke datterselskaber eller filialer i udlandet. Omsætningen i Danmark kan opgøres til t. dkk 139.595. Merkur har ikke modtaget offentlige tilskud i regnskabsåret. F.s.v. angår renteindtægter fra udlån har andelskassen udover Danmark renteindtægter fra Finland, Tyskland, Sverige og Norge. Indtægterne er ubetydelige i forhold til andelskassens samlede virksomhed.</p>		
NOTE 4 RENTEUDGIFTER		
Kreditinstitutter og centralbanker	2.025	1.797
Indlån og anden gæld	3.070	4.769
Efterstillede kapitalindskud	2.223	1.913
Øvrige renteudgifter	7	5
I alt	7.325	8.484
NOTE 5 GEBYRER OG PROVISIONSINDTÆGTER		
Værdipapirhandel og depoter	4.405	2.983
Betalingsformidling	7.230	6.342
Lånesagsgebyrer	4.745	4.853
Garantiprovision	12.999	10.014
Øvrige gebyrer og provisioner	11.738	10.284
I alt	41.117	34.476
NOTE 6 AFGIVNE GEBYRER OG PROVISIONSUDGIFTER		
Vurderingshonorarer, eksterne vurderingsmænd	335	407
Interbankgebyrer	415	463
Internationale gebyrer, Visa og Mastercard	1.072	898
Pensionssystemer m.v.	81	59
Gebyrer Swipp	377	394
Afgivet garantiprovision	136	170
I alt	2.416	2.391
NOTE 7 KURSREGULERINGER		
Kursregulering investeringsejendom	-1.460	-1.625
Obligationer	6.751	-4.069
Aktier og kapitalandele	2.307	2.931
Valuta	2.014	1.316
I alt	9.612	-1.447

(1.000 kr.)	2016	2015
NOTE 8 UDGIFTER TIL PERSONALE OG ADMINISTRATION		
Lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og repræsentantskab:		
Lønninger og vederlag til bestyrelse	948	894
Lønninger og vederlag til direktion	1.695	1.589
I alt	2.643	2.483
Personaleudgifter:		
Lønninger	41.813	36.416
Pensioner	4.549	4.206
Udgifter til social sikring (lønsafgift m.v.)	6.802	5.395
I alt	53.164	46.017
Øvrige administrationsudgifter (note 9)	36.780	31.590
I alt	92.587	80.090
<p>I de samlede personaleudgifter indgår udbetalt honorar for andre tjenesteydelser til bestyrelsesmedlemmer med t.kr. 48. Andelskassen anvender ikke incitamentsaf lønning eller resultatafhængig aflønning i nogen form, hverken for direktion, bestyrelse eller medarbejdere. Andelskassen har ikke påtaget sig pensions-forpligtelser overfor ledelsen udover den pension, der følger de normale ansættelsesvilkår for medarbejderne i Merkur.</p>		
Specifikation af lønninger og honorarer til bestyrelse og direktion		
Bestyrelsen:		
Morten Gunge, bestyrelsesformand	221	178
Henrik Tølløse, næstformand *	117	105
Jacob Brochmann Laursen*	111	105
Klaus Loehr-Petersen	82	85
Lene Diemer	89	86
Annette Hartvig Larsen	82	83
Medarbejdervalgte:		
Carsten Juul* (indtrådt marts 2015)	82	61
Henrik Kronel	82	84
Søren Sivesgaard (indtrådt marts 2015)	82	61
Annette Lindholt* (udtrådt marts 2015)	0	23
Majken Brinch Sørensen (udtrådt maj 2015)	0	23
* =udgør bestyrelsens revisionsudvalg	948	894
Bestyrelsens vederlag indeholder ikke variable dele.		
Direktionen:		
Lars Pehrson, adm. direktør		
Fast løn incl. fri telefon og forsikringer	763	713
Variabel løn	0	0
Pension	85	82
Asbjørn Andersen, direktør		
Fast løn incl. fri telefon og forsikringer	763	713
Variabel løn	0	0
Pension	84	81
Samlet løn, pension, telefon og forsikringer direktion	1.695	1.589
Væsentlige risikotagere:		
Fast løn	4.473	4.338
Variabel løn	0	0
Antal medarbejdere med indflydelse på risikoprofilen:	7	7

(1.000 kr.)	2016	2015
NOTE 9 ØVRIGE ADMINISTRATIONSUDGIFTER		
IT-udgifter, BEC	20.084	17.767
Andre IT-udgifter og telefoni	848	646
Kontorartikler m.v.	1.735	1.094
Porto	305	391
Rejser m.v.	451	414
Kurser, uddannelse og andre personaleudgifter	3.453	2.723
Husleje m.v.	3.175	2.731
Vedligeholdelse af lokaler og inventar	945	362
Forsikringer	312	347
Faglige kontingenter m.v.	1.015	793
Bladet Pengevirke	479	490
Markedsføring	3.255	3.192
Revision* og advokatombkostninger	718	650
Andet inkl. momsregulering	5	-10
I alt	36.780	31.590
* Honorar til den generalforsamlingsvalgte revision		
Lovpligtig revision af årsregnskabet	540	557
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	50	48
Skatterådgivning	10	11
Andre ydelser	0	0
Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision	600	616
NOTE 10 AFSKRIVNINGER PÅ MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER		
Domicilejendom	314	161
Driftsmidler	1.009	906
Indretning af lejede lokaler	473	94
I alt	1.796	1.161
NOTE 11 ANDRE DRIFTSUDGIFTER		
Diverse gebyrer	1.715	1.258
NETS gebyrer	905	1.005
Dankort gebyrer	1.289	1.161
Bidrag til afviklings-/garantiformuen	15	4.081
Omkostninger investeringsejendomme	373	956
I alt	4.297	8.461

(1.000 kr.)	2016	2015
NOTE 12 NEDSKRIVNINGER OG HENSÆTTELSER		
Individuelle nedskrivninger		
Akkumulerede nedskrivninger primo året	47.479	44.636
Nedskrivninger og hensættelser i årets løb	17.456	16.739
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-7.794	-5.427
Endelig tabt/afskrevet, tidligere nedskrevet	-6.769	-8.469
Akkumulerede individuelle nedskrivninger ultimo året	50.372	47.479
Gruppevise nedskrivninger		
Akkumulerede nedskrivninger primo året	3.982	2.954
Nedskrivninger i årets løb	927	1.028
Akkumulerede gruppevise nedskrivninger ultimo året	4.909	3.982
Årets samlede tab og nedskrivninger		
Samlede ændringer i nedskrivninger i årets løb	3.820	3.870
Årets tab, tidligere nedskrevet	6.769	8.469
Endelig tabt, ikke tidligere nedskrevet	4.017	3.652
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-739	-311
Omkostninger og værdiregulering, aktiver i midlertidig besiddelse	4.183	-1
Rentekorrektion (renter af nedskrivningskontoen)	-1.043	-1.646
Årets samlede tab og nedskrivninger	17.007	14.033
Akkumuleret nedskrivningsprocent		
I procent af udlån og garantier	2,3	2,6
Årets tab og nedskrivninger i procent af udlån og garantier	0,7	0,7
Rentenustillemte lån og lån med nedsat rente, som følge af låntagers økonomiske problemer	29.578	29.621
I procent af udlån og garantier før nedskrivninger	1,2	1,5
Yderligere oplysninger om udlån, der ikke er fuldt nedskrevne		
Udlån og tilgodehavender med objektiv indikation for værdiforringelse, før nedskrivning	133.713	99.584
Udlån og tilgodehavender med objektiv indikation for værdiforringelse, efter nedskrivning	83.341	52.105

(1.000 kr.)	2016	2015
NOTE 13 SKAT		
Årets aktuelle skat	-4.418	0
Ændring i udskudt skat som følge af ændret skatteprocent	0	-139
Regulering af udskudt skat	690	-1.431
Regulering af skat tidligere år	-5	683
I alt	-3.733	-887
Effektiv skatteprocent af årets resultat udgør	-15,6	-10,2
Regnskabsmæssigt resultat før skat	23.961	8.711
Beregnet skat heraf ved en skatteprocent på 22	-5.271	-2.047
Ændringer i udskudt skat som følge af ændret skatteprocent	0	-139
Andel af resultat i associeret virksomhed	-1	-3
Skatteværdi af ikke-skattepligtige indtægter m.v.	173	699
Øvrige skattemæssige reguleringer	1.366	603
Skat af årets resultat	-3.733	-887
Udskudte skatteaktiver		
Materielle anlægsaktiver	935	-45
Periodiseringer	1.304	1.312
Medarbejderforpligtelser	64	30
Øvrige	328	-121
Skattemæssige underskud til fremførsel	0	765
I alt udskudte skatteaktiver	2.631	1.941
Skyldig skat/tilgodehavende skat (2015)		
Beregnet skat af årets resultat	4.418	0
Betalt a'conto skat	-4.018	-1.500
Betalt udbytteskat	-11	-6
I alt	389	-1.506
NOTE 14 TILGODEHAVENDER HOS KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER		
Fordelt efter restløbetid		
Anfordringstilgodehavender	498.586	35.760
Over 1 år til og med 5 år	0	0
I alt	498.586	35.760
Fordelt efter art		
Tilgodehavender hos centralbanker	468.042	0
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	30.544	35.760
I alt	498.586	35.760
NOTE 15 UDLÅN OG ANDRE TILGODEHAVENDER TIL AMORTISERET KOSTPRIS		
Fordelt efter restløbetid		
På anfordring	297.694	231.125
Til og med 3 måneder	61.354	53.661
Over 3 måneder til og med 1 år	99.385	97.079
Over 1 år til og med 5 år	438.362	381.449
Over 5 år	779.228	667.636
I alt	1.676.023	1.430.950
Restløbetid er beregnet ud fra forud fastlagte kriterier, der bl.a. medfører at kassekreditter uden fast genforhandlingsdato opfattes som anfordringstilgodehavender.		

(1.000 kr.)	2016	2015
NOTE 16 UDLÅN OG GARANTIDEBITORER		
Fordelt på sektor og brancher		
Udlån + garanti debitorer i procent ultimo året		
1. Offentlige myndigheder	0,0	0,0
2. Erhverv		
2.1 Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	8,6	10,4
2.2 Industri og råstofindvinding	4,5	2,1
2.3 Energiforsyning	6,9	5,2
2.4 Bygge- og anlæg	1,9	2,5
2.5 Handel	1,1	1,1
2.6 Transport, hoteller og restauranter	0,4	0,7
2.7 Information og kommunikation	0,4	0,8
2.8 Finansiering og forsikring	0,9	1,3
2.9 Fast ejendom	10,2	10,9
2.10 Øvrige erhverv	7,3	9,1
2.10 Skoler og børnehaver	11,3	14,3
I alt erhverv	53,5	58,4
3. Private	46,5	41,6
1-3 I alt	100,0	100,0
NOTE 17 OBLIGATIONER TIL DAGSVÆRDI		
Realkredit- og skibskreditobligationer (niveau I)	737.630	858.345
Øvrige obligationer (niveau III)	10.140	13.637
I alt	747.770	871.982
Heraf udløber i næste regnskabsår	51.329	6
Obligationerne er værdiansat til markedsværdi (børskurs 31.12.2016). Der er oprettet et depot, der er forberedt for pantsætning til Nationalbanken til sikkerhed for eventuelle lån. Dette depot indeholder obligationer for nom. t.kr. 174.016. Træk på Nationalbanken 31.12.2016 (clearingsmellemværende note 24) dækkes af sikkerhedsstillelse og kontant indestående.		
NOTE 18 OBLIGATIONER TIL AMORTISERET KOSTPRIS		
Skibskreditobligationer 2018	49.918	49.836
I alt	49.918	49.836
Obligationerne opgjort til markedsværdi (børskurs)	50.075	49.425
På baggrund af en betydelig forvridding i prisfastsættelsen af ovenstående obligationer har Andelskassen pr. 01.07.2008 omklassificeret obligationer med en nominel værdi på t.kr. 50.000 og en dagsværdi (børsværdi) på t.kr. 49.425 fra obligationsbeholdningen til "hold til udløb" aktiver.		
Renteindtægter fra beholdningen, indregnet i resultatopgørelsen	19	113
Kursreguleringer fra beholdningen, indregnet i resultatopgørelsen	82	82
I alt indregnet i resultatopgørelsen	101	195

(1.000 kr.)	2016	2015
NOTE 19 AKTIER OG ANDRE KAPITALANDELE		
Aktier (niveau I og II)	40.830	36.905
Andre kapitalandele (niveau II og III)	9.640	9.741
I alt	50.470	46.646
Specifikation af beholdningen		
Kreditinstitutter:		
DLR Kredit A/S	37.277	32.859
Folkesparekassen*	327	327
Triodosbank, Holland	412	394
GLS Gemeinschaftsbank, Tyskland*	39	39
Freie Gemeinschaftsbank, Schweiz*	28	28
Banca Etica, Italien	743	746
Cultura Sparebank, Norge*	1.059	1.004
Ekobanken, Sverige*	311	321
Sparinvest Holding SE A aktier	396	503
Danske sektorselskaber:		
VP A/S	11	11
Bankernes Kontantservice A/S	168	320
Bankernes Edb Central*	4.670	4.527
Let-P Holding A/S	106	103
Swipp Holding ApS	3	309
Bokis A/S	12	10
PRAS A/S	560	518
Strategiske samarbejdspartnere:		
Merkur Udviklingslån A/S	1.070	1.058
Trion Geldberatungsgenossenschaft, Tyskland*	1	1
SEFEA - Società Europea Finanza Etica ed Alternativa, Italien*	297	299
Sustainability Finance Real Economies SICA	219	249
Shared Interest Society Ltd., England	18	20
Oikocredit, Holland	26	27
SIDI, Frankrig	28	28
Øvrige kapitalandele:		
Söderhof Vindmølle I/S, Tyskland*	2.689	2.945
I alt	50.470	46.646
* Andre kapitalandele er stjernemarkeret		

(1.000 kr.)	2016	2015
-------------	------	------

NOTE 20 KAPITALANDELE I ASSOCIEREDE VIRKSOMHEDER

	Ejerandel %	Egenkapital		
Plasticueros ApS				
	37,5	200.000 EUR		
Kapitalandele til anskaffelssum			559	559
Kursregulering, overkurs og valtuakurs			51	51
Opskrevet med andel af resultat			38	32
Regnskabsmæssig værdi ultimo			648	642

Væsentlige vilkår:

Mellemværende (lån i EUR) med selskabet er ydet på andelskassens normale vilkår. Selskabet har som aktivitet at eje et solcelleanlæg i Spanien. Anskaffelsen er sket m.h.p. at reducere Merkurs CO2 belastning, jf. Grønt Regnskab.

NOTE 21 GRUNDE OG BYGNINGER

<i>Investeringsjendomme</i>				
Dagsværdi primo			5.260	15.260
Tilgang/afgang i årets løb			0	-8.375
Nedskrivning til dagsværdi			-1.460	-1.625
Dagsværdi ultimo			3.800	5.260
<i>Domicilejendomme</i>				
Omvurderet værdi ved seneste regnskabsårs afslutning			11.998	9.438
Tilgang i årets løb			2.962	2.560
Omvurderet værdi før afskrivninger			14.960	11.998
Afskrivninger primo			1.310	1.149
Årets afskrivninger			314	161
Afskrivninger ultimo			1.624	1.310
Omvurderet værdi ultimo			13.336	10.688
Ejendomsinteresser i alt			17.136	15.948

Der medvirker ejendomsmægler ved vurdering af investerings- og domicilejendomme.

(1.000 kr.)	2016	2015
NOTE 22 ØVRIGE MATERIELLE AKTIVER OG AKTIVER I MIDLERTIDIG BESIDDELSE		
Kostpris primo	11.533	10.489
Tilgang i årets løb	3.007	1.044
Afgang i årets løb, udgået	0	0
Den samlede kostpris, ultimo	14.540	11.533
Afskrivninger primo	9.911	8.911
Tilbageført afskrivninger, udgået	0	0
Årets afskrivninger	1.481	1.000
Afskrivninger ultimo	11.392	9.911
Bogført værdi ultimo	3.148	1.622
Ejendomme overtaget ved afvikling af engagementer og som søges afhændet	4.400	8.250
NOTE 23 ANDRE AKTIVER		
Diverse tilgodehavender	8.169	14.467
Huslejedepositum samt depositum hos Edb central	38.286	35.848
Tilgodehavende renter	659	1.472
I alt	47.114	51.787
NOTE 24 GÆLD TIL KREDITINSTITUTTER OG CENTRALBANKER		
<i>Fordelt efter restløbetid</i>		
På anfordring	75.264	41.276
Over 5 år	11.172	30.635
I alt	86.436	71.911
Fordelt efter art		
Gæld til centralbanker	73.270	39.371
Gæld til kreditinstitutter	13.166	32.540
I alt	86.436	71.911

(1.000 kr.)	2016	2015	
NOTE 25 INDLÅN OG ANDEN GÆLD			
<i>Fordelt efter restløbetid</i>			
På anfordring	2.216.038	1.882.724	
<i>Indlån med opsigelsesvarsel:</i>			
Til og med 3 måneder	39.643	42.428	
Over 3 måneder og til og med 1 år	81.464	82.980	
Over 1 år og til og med 5 år	98.951	83.842	
Over 5 år	239.900	208.386	
I alt	2.675.996	2.300.360	
<i>Fordelt efter indlånstyper:</i>			
På anfordring	2.125.805	1.782.809	
Med opsigelsesvarsel	180.279	169.049	
Tidsindskud	41.681	36.688	
Særlige indlånformer	328.231	311.814	
I alt	2.675.996	2.300.360	
NOTE 26 HENSATTE FORPLIGTELSE			
Hensættelse til tab på garantier	1.416	0	
Hensættelse til pensioner og lignende forpligtelser	292	137	
Hensættelse til andre forpligtelser	300	0	
I alt	2.008	137	
NOTE 27 EFTERSTILLEDE KAPITALINDSKUD			
Supplerende kapital til amortiseret kostpris	41.604	43.730	
I alt	41.604	43.730	
Efterstillede kapitalindskud anvendt til opgørelse af kapitalgrundlag	41.733	41.954	
Renter	2.223	1.913	
Supplerende kapital			
Supplerende kapitalindskud, der udgør mere end 10% af det samlede kapitalindskud, kan specificeres således:			
Størrelse i t.kr.	valuta	rentesats*	forfald
7.434	EUR	4,84	15.10.2020
7.434	EUR	5,00	30.04.2022
8.183	NOK	4,93	08.06.2025
15.000	DKK	6,75	24.06.2025
* rentesatsen på de nævnte kapitalindskud er variabel med fastrenteperioder af varierende længde - den oplyste rentesats er pr. 31.12.2016. Der findes ikke specielle betingelser f.s.v. angår hurtigere tilbagebetaling eller andre vilkår for ovenstående efterstillede kapitalindskud. Kapitalindskuddene er amortisable.			

(1.000 kr.)	2016	2015
NOTE 28 GARANTIER		
Finansgarantier	305.554	155.618
Tabsgarantier for realkreditudlån	301.878	246.034
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	62.020	62.702
Øvrige garantier	15.917	16.512
I alt	685.369	480.866
NOTE 29 KAPITALKRAV		
Kapitalkrav i medfør af §124, stk. 2 i lov om finansiel virksomhed	158.975	134.346
Opgørelse af Kapitalgrundlag		
Egenkapital ultimo	316.948	249.308
Fradrag, udskudte aktiverede skatteaktiver	0	-765
Ansvarlig lånekapital med fradrag for løbetid under 3 år	41.733	41.954
Fradrag for kapitalandele i andre kreditinstitutter m.v.	-10.559	-11.886
Kapitalgrundlag ultimo	348.122	278.611
NOTE 30 KAPITALPROCENT (minimumskrav 8 %)		
Kapitalsammensætning		
Egenkapital	316.948	249.308
Fradrag:		
Udskudte aktiverede skatteaktiver	0	-765
Andre fradrag	-10.559	-11.886
Egentlig Kernekapital	306.389	236.657
Supplerende kapital	41.733	41.954
Kapitalgrundlag	348.122	278.611
Risikoeksponering		
Kreditrisiko	1.684.142	1.343.351
Operationel risiko	211.338	209.837
Markedsrisiko	91.704	126.138
Samlet risikoeksponering	1.987.184	1.679.326
Kapitalprocent	17,5	16,6
Kernekapitalprocent	15,4	14,1

(1.000 kr.)

2016

2015

NOTE 31 FINANSIELLE RISICI OG POLITIKKER OG MÅL FOR STYRINGEN AF FINANSIELLE RISICI**Risikostyring**

Merkur er eksponeret overfor forskellige typer af risici. Formålet med andelskassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder eller i de udlånsområder, hvor Merkur er aktiv. Merkur udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker andelskassen. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici fortages af direktionen og andre ledende medarbejdere.

Kreditrisiko

De væsentligste risici i andelskassen er i sagens natur kreditrisiko. Andelskassens risikostyringspolitikker er tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som andelskassen har forretninger med.

Andelskassen følger løbende alle udlån og garantier.

Andelskassen klassificerer kunderne i 7 kreditbonitetsgrupper. Denne klassifikation ajourføres løbende med informationer og data omkring kunderne, således vi har et ajourført billede af kundernes kreditværdighed. Klassifikationen er kompatibel med Finanstilsynets klassifikation.

Fordeling på risikoklasserne i procent:

Bonitetsgruppe		
1 - OIV	5,8	5,4
2 - Svage	1,5	1,9
3 - OBS kunder	5,5	5,0
4 - Gode kunder under middel	14,4	17,4
5 - Gode kunder	43,8	43,0
6 - Gode kunder over middel	19,6	19,3
7 - Solide kunder	6,1	6,1
Ej fordelt*	3,3	1,9
I alt	100,0	100,0

*Bonitetskoden indlægges på engagementer der er større end 10 t.kr.

Klassifikationen af kunderne gennemføres løbende ved genforhandling af engagement eller ved at der observeres hændelser på kunden, der kan være overtræk/restancer og registreringer fra RKI. Klassifikationsmodellen har kørt siden 2. halvår af 2012, og der følges løbende op i forhold til klassifikation af kunderne.

Beskrivelse af sikkerhed

I henhold til Merkurs kreditpolitik søges udlånet dækket af med sikkerhedsstillelse, hvilket som hovedregel sker ved pant i fast ejendom, løsøre og/eller fordringer. Herudover tages der eventuelt sikkerhed i selskabers aktier/anparter, tilbagetrædelseserklæring samt kaution.

Markedsrisici

Andelskassens markedsrisiko styres via fastsatte limits for en række af risikomål. Opgørelse og overvågning sker på daglig basis. Rapporteringen udarbejdes af andelskassens regnskabsafdeling. Direktionen modtager dagligt rapportering om risici. Bestyrelsen modtager rapportering om udviklingen i markedsrisici på månedsbasis.

Valutarisiko

Andelskassen fører konti i udenlandsk valuta for enkelte kunder. I forbindelse med samarbejdet med Triodos Bank, GLS Gemeinschaftsbank, Cultura Sparebank og Ekobanken føres enkelte konti i henholdsvis EUR, NOK og SEK. Endelig føres enkelte konti i andre hovedvalutaer. Andelskassens politik er til stadighed at have en neutral valutaposition. I praksis kan der opstå mindre positioner, der ikke indebærer nogen risiko af betydning.

(1.000 kr.)	2016	2015
-------------	------	------

NOTE 31 FINANSIELLE RISICI OG POLITIKKER OG MÅL FOR STYRINGEN AF FINANSIELLE RISICI (FORTSAT)

Aktiver i fremmed valuta	-45.356	-91.406
Passiver i fremmed valuta	42.228	87.337
Ikke balanceførte poster i fremmed valuta	-18	-1
Nettopositioner	-3.146	-4.070
Heraf lang position = Valutaindikator 1	-3.146	-4.070
Heraf kort position	0	0
Valutakursindikator 1 i procent af kernekapital efter fradrag	1,0	1,7

Renterisiko

Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning. Renterisiko opstår primært ved placering af overskydende likviditet i variabel og fastforrentede obligationer. Renterisikoen må i henhold til andelskassen Merkurs politik udgøre 3% af kapitalgrundlaget. Kapitalgrundlaget er opgjort til t.kr. 348.122. Renterisikoen må derfor max. udgøre t.kr. 10.444. Ultimo december er renterisikoen opgjort til t.kr. 592.

Renterisikoen opgøres således:

Værdipapirer	1.076	5.455
Fastforrentede ind- og udlån	-1.668	-1.720
I alt	-592	3.735

Renterisiko opdelt på valutaer med størst renterisiko

Valuta:		
DKK	-379	3.653
EUR	-213	-88
NOK	0	-21
SEK	0	191
I alt	-592	3.735

Renterisiko i procent af kapitalgrundlag:

Værdipapirer	0,4	2,3
Fastforrentede ind- og udlån	-0,5	-0,7
Renterisiko i procent af kapitalgrundlag	-0,2	1,6

Renterisikoen er defineret som det tab andelskassen vil lide af andelskassens kapitalgrundlag ved en stigning i den effektive rente på 1 procentpoint på de fastforrentede eksponeringer.

Aktierisiko

Andelskassen køber kun aktier i virksomheder og kreditinstitutter, med hvem der består et strategisk samarbejde eller vi i øvrigt har en samarbejdsrelation til. Aktier købes derfor ikke med salg for øje. Merkurs aktiebeholdning er i stor udstrækning uafhængig af udviklingen på det generelle aktiemarked.

Likviditetsrisiko

Andelskassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelige likvider, ultralikvide værdipapirer og tilstrækkelige kreditfaciliteter. Det likvide beredskab fastlægges så det til enhver tid er stabilt og tilstrækkeligt. Merkurs likviditet ligger væsentligt over lovens minimumskrav og over det overdækningskrav på 50%, som andelskassens bestyrelse har fastsat.

§152 likviditet

Likviditeten udgør 1.274 mio. kr. pr. 31. december 2016. Likviditetskravet er opgjort til 351 mio. kr. og overdækningen udgør således 923 mio. kr. eller 263%. Af likviditetsreserven udgør faciliteter stillet til rådighed fra finansielle aktører alene 5,7 mio. kr., og overdækningen kan således modstå en situation hvor andelskassens kunder trækker alle midler ud, der ikke er dækket af Garantiformuen og stadig have en likviditetsreserve på 289 mio. kr. Dette svarer til, at andelskassens dækkede indlån yderligere kan reduceres med 14,1% inden lovgivningens krav til likviditet er nået. Andelskassens samlede indlån kan tåle at blive reduceret med 34%, uden der er behov for at få tilført yderligere likviditet.

(1.000 kr.)

2016

2015

NOTE 31 FINANSIELLE RISICI OG POLITIKKER OG MÅL FOR STYRINGEN AF FINANSIELLE RISICI (FORTSAT)**LCR Likviditet**

LCR (Liquidity Coverage Ratio) er et nyt pejlemærke for hvor stærk Merkur er på likviditeten. Kravet indføres fra 2016 som følge af EU-lovgivning. Kravet til dette pejlemærke er, at Merkur har tilstrækkelige likvider med høj omsættelighed til at modstå et beregnet udtræk af indlånsmidler over den kommende måned. Brøken som LCR står for er således udtryk for hvor mange højkvalitetsmidler, der er i forhold til det beregnede udtræk. Lovkravet er 100% når pejlemærket er fuld indfaset 1. januar 2018. Merkur har en LCR brøk pr. ultimo 2016 på 364% og har dermed en overdækning i forhold til det fuldt indfasede krav på 264%. Merkur har også obligationer for 180 mio. kr. der ikke kan medtages i LCR beregningen som følge af lavere omsættelighed. Disse obligationer kan i en stresset likviditets situation sælges eller omlægges og dermed forbedre LCR nøgletallet.

Operational risiko

Der er udarbejdet skriftlige forretningsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkeltpersoner, ligesom nødplaner for IT skal begrænse tab i tilfælde af manglende IT-faciliteter eller anden lignende krisesituation. Operationel risiko som følge af kriminalitet og ansvarspådragelse er forsikringsdækket.

Søjle III rapportering

Andelskassens såkaldte "Søjle III Rapport" (Risikooplysninger) i.h.t. CRD IV Direktiv kan findes på hjemmesiden www.merkur.dk/om-merkur/tal-og-rapporter/arsrapporter/

NOTE 32 TRANSAKTIONER MED NÆRTSTÅENDE PARTER I REGSKABSÅRET**Lån, rammer m.v. til ledelsen**

Direktion	300	0
Bestyrelsen	1.761	1.569

Sikkerhedsstillelser

Direktion	0	0
Bestyrelsen	774	550

Væsentlige vilkår:

Lån til direktion og bestyrelsesmedlemmer er ydet på andelskassens normale vilkår. Renten til disse udlån ligger i intervallet 3,25% - 13%. De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er omfattet af de særlige medarbejdervilkår f.s.v. angår renter - som ligger i samme renteinterval som nævnt ovenfor. Bestyrelsen har ikke ejerandele på mere end 25% i selskaber, som har mellemværender med Merkur. I.h.t. Regnskabsbekendtgørelsens §120, stk. 4 er oplysninger om mellemværender med repræsentantskabet udeladt.

NOTE 33 ANTAL ANSATTE, OMREGNET TIL HELTID

Antal ansatte, omregnet til heltid	92,7	82,7
------------------------------------	------	------

NOTE 34 HOVED- OG NØGLETAL

Hovedtal i mio. kr.	2016	2015	2014	2013	2012
Resultatopgørelsen					
Netto rente- og gebyrindtægter	129,6	113,4	113,6	106,7	102,0
Kursreguleringer	9,6	-1,5	-1,6	6,3	6,9
Udgifter til personale og administration	92,6	80,1	73,0	66,9	64,2
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	17,0	14,0	22,2	34,2	41,1
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	20,2	7,8	6,3	3,9	-1,1
Balance					
Udlån	1.676,0	1.430,9	1.366,8	1.292,0	1.157,4
Indlån	2.676,0	2.300,4	2.172,8	2.032,0	1.808,3
Egenkapital	316,9	249,3	228,2	205,9	182,9
Aktiver i alt	3.146,2	2.688,0	2.547,2	2.414,5	2.113,8
Garantier	685,4	480,9	448,8	385,2	408,3
Andre oplysninger					
Antal kunder	28.464	26.278	23.742	22.997	21.241
Antal andelshavere	6.067	5.480	5.034	4.546	3.856
Antal indlånskonti	51.052	46.178	43.003	40.612	36.027
Nøgletal i %					
Kapitalprocent	17,5	16,6	15,8	14,4	14,6
Kernekapitalprocent	15,4	14,1	13,8	12,3	12,5
Egenkapitalforrentning før skat (pct.)	8,5	3,6	3,9	1,9	-0,8
Egenkapitalforrentning efter skat (pct.)	7,1	3,3	2,9	2,0	-0,6
Indtjening pr. omkostningskrone	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0
Indtjening pr. omkostningskrone, ex. kursreguleringer, nedskrivninger og bankpakker	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5
Afkastningsgrad	0,6	0,3	0,2	0,2	-0,1
Renterisiko (pct.)	0,2	1,6	0,1	1,3	1,4
Valutaposition (pct.)	1,0	1,7	1,6	1,0	2,0
Valutarisiko (pct.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overdækning i pct. af lovkrav om likviditet	262,5	279,7	264,4	279,2	274,4
Liquidity Coverage Ratio (LCR) i pct.	364,0	-	-	-	-
Udlån + nedskrivninger herpå i pct. af indlån	64,6	64,4	65,1	66,3	66,2
Udlån i forhold til egenkapital	5,3	5,7	6,0	6,3	6,3
Årets udlånvækst	17,1	4,7	5,9	11,6	-2,2
Summen af store engagementer i pct. af kapitalgrundlaget	53,5	37,3	34,6	21,6	0,0
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	1,2	1,5	2,3	1,8	1,2
Årets nedskrivningsprocent	0,7	0,7	1,3	1,8	2,6
Akkumuleret nedskrivningsprocent	2,3	2,6	2,6	3,0	2,5

Mennesker i Merkur

REPRÆSENTANTSKAB

Anke Stubsgaard, Hjortshøj
 Anne-Birgitte Olsen, Roskilde
 Annette Hartvig Larsen, Humlebæk
 Astrid Engberg, København
 Bernhard Franz Schmitz, Tappernøje
 Bodil Søgård, Steenstrup
 Carsten Ohm, København
 Dorte Bjerregaard Lerche, København
 Henrik Tølløse, Ringsted
 Jakob Brochmann Laursen, Hillerød
 Jean-Paul Clipet, København
 Jens-Erik Nielsen, Espergærde
 Jette Plougheld, Skagen
 Jørn Ussing Larsen, Hjørring
 Kai Drewes, Kirke Saaby
 Klaus Loehr-Petersen, Vejle
 Klaus Søgård, Odense
 Lene Diemer, Charlottenlund
 Martin Manthorpe, Snekkersten
 Morten Gunge, Søborg
 Peer Jøker, Silkeborg
 Steen Hildebrandt, Frederiksberg
 Søren Egge Rasmussen, Hjortshøj
 Søren Rønhede, Vordingborg
 Torben Sønnichsen, Bagsværd

BESTYRELSE

Morten Gunge, Formand
 Henrik Tølløse, Næstformand
 Annette Hartvig Larsen
 Jakob Brochmann Laursen
 Klaus Loehr-Petersen
 Lene Diemer
 Carsten Juul (medarbejdervalgt)
 Henrik Kronel (medarbejdervalgt)
 Søren Sivesgaard (medarbejdervalgt)

DIREKTION

Lars Pehrson, Administrerende direktør
 Asbjørn Andersen, Direktør

MEDARBEJDERE

København

Claus Skytt, Afdelingsdirektør
 Claus Kristiansen, Chef for serviceteam
 Corinna Fleury, Privatkundechef
 Allan Høgsbro
 Anne Dam Korsgaard
 Bo Laage Kjeldsen
 Claus Skotte Dehn
 Devrim Ülgü
 Henrik Weiss Jensen
 Irene Nielsen
 Jasper Westrup Hansen
 Jimmy Heldorf Madsen
 Kia Bergstrøm Genz
 Kristoffer Korsak
 Leif Svane
 Lise Arnbo
 Mathilde Breining Hassing
 Matthias Köppe
 Morten Dalhøj Johansen
 Niklas Bentzen
 Ole Jørgensen
 Ole Parbo
 Peter Asbjørn Andersen
 Peter Jessen
 René Stålkjær
 Stig Mårtensson
 Tina Rasmussen
 Tina Sønderstrup

Odense

Jesper Kromann, Afdelingsdirektør
 Kirsten Jeppesen
 Kurt Hartmann
 Maiken Sidenius Brabrand Smestad
 Maja Pedersen
 Søren Bohn Willeberg
 Ulrik Jul Anderschou

Aarhus

Peter Wissing, Afdelingsdirektør
 Anders Tække
 Carsten Juul
 Frederikke Møller Lundholm
 Jacob Beuchert Olesen
 Jacob Egholm Lorenzen
 Mette Winter Nielsen
 Ole Andersen
 Per Andersen
 Tina Leth

Aalborg

Søren Thomsen, Afdelingsdirektør
 Annette Lindholt
 Bettina Thomsen
 Kristian Møller Nielsen
 Søren Sivesgaard

Merkur Hverdag

Søren Thomsen, Afdelingsdirektør
 Anette Pedersen
 Annemette Nielsen
 Carina Sørensen
 Laila J. Jensen
 Lone Munk Vilsgaard
 Maja Rauff
 Thomas Østergaard

Pension & Investering

Karsten Korreborg, Investerings-
og pensionschef
Anja Rosenkilde
Christine Juul Stentoft
Henrik Kronel
Jan Malling Jensen
Jeannette Plough Nielsen
Lene Thomsen
Lisbeth M. Jensen
Tina Thorlund

Kunder & Udvikling

Carsten Ringgaard, Kunde-
og udviklingschef
Caroline Panum

Kommunikation & HR

Mette Thyssen, HR-chef
Ann Hybertz Frandsen
Hanne Brodersen
Karl Johnsen
Kirsten Arup
Majken Brinch Sørensen

Regnskab

Dorte Buus, Regnskabschef
Henrik Mortensen
Søren D. K. Sørensen

Kredit

Jan Klarbæk, Kreditchef
Marianne Marcussen
Tom Lorenzen

Administration & Produktion

Torben Høgaard Nielsen, Stabschef
Annemette S. Rønnow
Dorte Skjødt Pedersen
Irene Fischer Hjørne
Iryna Denaa
Jette Ibsen
Jette Rosa
Niels Nielsen
Peter Berg Lauridsen
Suzanne Pedersen
Torben Nielsen
Trine Møller Monrad

KONTAKT

**Hovedsæde og
København afdeling**
Vesterbrogade 40, 1.
1620 København V

Aarhus afdeling
De Mezas Vej 1-3
8000 Aarhus C

Odense afdeling
Mageløs Torv 12, 1. tv.
5000 Odense C

**Aalborg afdeling,
Merkur Hverdag og
Fælles administration**
Bispegade 16, 1.
9000 Aalborg

GIV DINE PENGE MENING

Merkur Andelskasse driver bankvirksomhed ud fra den grundopfattelse, at verden er en sammenhængende helhed. Hvert menneske har en værdi i sig selv, har potentiale for i frihed at kunne udvikle sine evner og har mulighed for at tage ansvar for vores samfund og for vores fælles livsgrundlag.